

DISPOSICIONS GENERALS

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ

DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.

I.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix, a l'article 131, apartat 3.c, que correspon a la Generalitat de Catalunya la competència compartida per a l'establiment dels plans d'estudi corresponents als ensenyaments de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria, incloent-hi l'ordenació curricular.

L'article 53.1 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, estableix que correspon al Govern determinar el currículum, pel que fa als objectius, als continguts i als criteris d'avaluació de cada àrea, matèria i mòdul, sense perjudici de l'autonomia pedagògica dels centres.

Aquest Decret estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica en els termes que recull l'article 3.3 de Llei orgànica 3/2020, del 29 de desembre. Inclou el currículum bàsic de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i els cicles formatius de grau bàsic establert d'acord amb la Llei orgànica 3/2020, del 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació i la normativa de desplegament, i que es concreta en el Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària i el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria.

En aquest Decret es defineix l'estructura del currículum, que inclou com a novetat les competències clau, els indicadors competencials al final de l'etapa, que constitueixen el perfil competencial de sortida, i els nous elements curriculars per al desplegament de les àrees i matèries: competències específiques, criteris d'avaluació, sabers i situacions.

II.

El Govern determina, en els termes que estableix la legislació vigent, el currículum, que inclou les competències clau, els indicadors de les competències clau, les competències específiques de cada matèria, els criteris d'avaluació corresponents, els sabers o continguts i les situacions d'aprenentatge, sens perjudici de l'autonomia pedagògica que la llei atorga als centres educatius.

El Govern fa palesa la importància dels ensenyaments de l'educació bàsica per a la continuïtat formativa de l'alumnat, per garantir la seva formació integral, així com el desenvolupament de la seva personalitat i la preparació per a l'exercici ple dels drets humans i d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual. Per aquest motiu, la formació integral ha de centrar-se necessàriament en el desenvolupament i l'assoliment de les competències clau i l'adquisició dels diferents aprenentatges, per fer possible la prosperitat personal i col·lectiva i avançar cap a una societat més equitativa, més sostenible i amb més cohesió social.

Més enllà dels seus elements constitutius i de la concepció del currículum des de l'ordenació dels ensenyaments, no es pot obviar la necessitat de reconèixer el currículum com una potent eina de futur per al desenvolupament integral de totes les persones en els seus aspectes cognitius, emocionals, afectius i relacionals. El currículum ha de fer possible el desplegament del projecte de vida personal i professional per a tothom a partir de l'èxit educatiu, comptant amb el suport, la implicació i la participació de les famílies i ha de facilitar l'accés a processos formatius posteriors i a l'aprenentatge al llarg de la vida. Entès així, el currículum es configura com un instrument del model educatiu per aconseguir una societat més justa i democràtica, cohesionada, inclusiva, que doni cabuda a totes les persones i on sigui possible la igualtat d'oportunitats i la igualtat real i efectiva entre dones i homes. Una societat fonamentada en una ciutadania crítica, activa i constructiva, que doni resposta a les aspiracions personals i col·lectives, sostenible, digitalitzada, més equitativa, més verda, més feminista, més cohesionada, sense desigualtats socioeconòmiques i més democràtica. Per avançar en la millora del model educatiu, destaquen sis vectors clau que marquen on s'han de focalitzar tots els esforços i totes les estratègies:

a) El currículum competencial que s'orienta cap a un tipus d'aprenentatge profund i funcional, en què allò que s'aprèn es pot utilitzar en contextos diferents, perdura al llarg del temps i permet resoldre problemes en

CVE-DOGC-A-22270097-2022

situacions reals.

b) La qualitat de l'educació lingüística és clau en tant que proporciona les eines i els recursos necessaris per comprendre la realitat, expressar el pensament, raonar, transmetre el coneixement i una determinada manera de veure i entendre el món, i de relacionar-se amb els altres.

c) La universalitat del currículum que faci possible l'accessibilitat de totes les persones a l'educació, marcant el camí cap a la inclusió efectiva, la igualtat d'oportunitats, l'equitat educativa, la plena participació i l'èxit educatiu.

d) La incorporació de la coeducació, en tant que principi rector del sistema educatiu i criteri orientador de l'organització pedagògica dels centres, a tots els nivells i modalitats, és cabdal per afavorir el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, l'orientació sexual, la identitat o l'expressió de gènere.

e) L'especial atenció al benestar emocional d'infants i joves que comprèn tant l'experiència subjectiva de sentir-se bé, en harmonia i amb tranquil·litat, com també l'experiència personal de satisfacció amb si mateix per poder fer front a les dificultats i superar-les en positiu.

f) La promoció d'una ciutadania democràtica, crítica i compromesa i amb consciència global és clau per compartir mirades, desmuntar prejudicis i afrontar amb garanties els reptes i oportunitats que ofereix el món hiperconnectat i global actual.

III.

El decret s'estructura en quatre capítols i trenta-cinc articles. Inclou quatre disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i tres disposicions finals. També inclou set annexos.

Capítol 1. Disposicions generals

Article 1: Objecte i àmbit d'aplicació

Article 2: Elements definidors de l'educació bàsica

Article 3: Principis pedagògics

Article 4: Objectius generals

Article 5: Règim lingüístic

Capítol 2. Currículum

Article 6: Estructura del currículum

Article 7: Elements del currículum

Article 8: Àrees de l'educació primària

Article 9: Matèries de l'educació secundària obligatòria de primer a tercer curs

Article 10: Matèries de l'educació secundària obligatòria a quart curs

Article 11: Servei comunitari a l'educació secundària obligatòria

Article 12: Els cicles formatius de grau bàsic

Capítol 3. Gestió pedagògica

Article 13: Autonomia de centres

Article 14: Horari

Article 15: Equips docents

Article 16: Orientació educativa

Article 17: Acció tutorial

Article 18: Pas de curs, transicions entre etapes i continuïtat formativa

Article 19: Atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu

Article 20: Els programes de diversificació curricular

Article 21: El pla de suport individualitzat

Article 22: Recursos i materials didàctics

Capítol 4. Avaluació

Article 23: L'avaluació dels aprenentatges

Article 24: Sessions d'avaluació, qualificació i pas de curs

Article 25: Avaluació i qualificació dels aprenentatges de l'alumnat amb pla de suport individualitzat

Article 26: Títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria

Article 27: Avaluacions diagnòstiques i de final d'etapa

Article 28: Documents oficials d'avaluació

Article 29: Actes d'avaluació

Article 30: Expedient acadèmic

Article 31: Historial acadèmic

Article 32: Informe de final d'etapa de l'educació primària

Article 33: Consell orientador

Article 34: Informe personal per trasllat

Article 35: Autenticitat, seguretat i confidencialitat

L'annex 1 recull les competències clau, que són preceptives i provenen de les establertes a la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent. En aquest annex es descriuen els indicadors operatius, que defineixen el perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

L'annex 2 conté la descripció de les àrees de coneixement de l'educació primària.

L'annex 3 inclou la descripció de les matèries d'educació secundària obligatòria.

L'annex 4 enumera i descriu les competències transversals.

L'annex 5 conté una explicació sobre l'aprenentatge basat en situacions.

L'annex 6 inclou la descripció dels àmbits dels cicles formatius de grau bàsic.

L'annex 7 presenta la distribució horària de les diferents àrees i matèries al llarg de cadascuna de les etapes.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

Tal com estableix la disposició derogatòria, l'entrada en vigor d'aquest Decret deroga el Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. Tal com s'especifica a la disposició final primera, se'n manté l'aplicació per al curs 2022-2023 en els nivells de segon, quart i sisè d'educació primària i de segon i quart de l'educació secundària obligatòria.

IV.

Aquest Decret s'inclou al pla anual normatiu de l'Administració de la Generalitat 2021-2023 i s'ha tramitat d'acord amb el que disposa la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya i amb la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Atenent al principi de seguretat jurídica, la potestat reglamentària s'exerceix de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, amb la finalitat de generar un marc normatiu estable, predictable, integrat, clar i de certesa. La Resolució del Consell de la Unió Europea relativa a un marc estratègic per a la cooperació europea en l'àmbit de l'educació i la formació amb vista a l'Espai Europeu d'Educació i més enllà (2021-2030), suggereix abordar les reformes dels sistemes educatius que es considerin necessàries per aprofundir en aspectes de qualitat, d'equitat i d'excel·lència. Les principals modificacions que s'introdueixen en aquest Decret fan referència a la nova organització dels ensenyaments derivada de l'aprovació del Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària i el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria i al desplegament competencial de les àrees i matèries regulat en els annexos II i III de l'esmentat decret. La incorporació d'aquestes modificacions s'ajusta als principis de bona regulació establerts a l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, segons els quals les administracions públiques, en l'exercici de la potestat reglamentària, han d'actuar conforme als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

D'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, les modificacions que s'incorporen en la regulació estan justificades per una raó d'interès general que consisteix a ordenar els ensenyaments de l'educació bàsica ajustant els seus principis a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, modificada per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre i al Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària i el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria, i es fonamenten en una clara identificació de les finalitats que es persegueixen i constitueixen l'instrument adequat per garantir la consecució d'aquestes finalitats.

D'acord amb el principi de proporcionalitat, les mesures que s'hi incorporen contenen la regulació imprescindible per atendre la necessitat que s'ha de cobrir amb la norma.

Així mateix, aquest Decret garanteix el compliment de l'article 69.1 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, que regula la participació ciutadana en l'elaboració de les normes. S'ha fet la consulta pública prèvia, el tràmit de participació ciutadana i el d'informació pública. Així mateix, també s'ha realitzat un procés de consulta amb persones expertes i s'ha fet difusió de la normativa projectada, a fi de recollir aportacions.

I, en aplicació del principi d'eficiència, aquest Decret no crea càrregues administratives per a la ciutadania.

Per tot el que s'ha exposat, a proposta del conseller d'Educació, d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, i amb la deliberació prèvia del Govern,

Decreto:

Capítol 1

Disposicions generals

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. L'objecte d'aquest Decret és establir l'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, constituïda per l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i els cicles formatius de grau bàsic.
2. L'educació primària està constituïda per sis cursos; l'educació secundària obligatòria, per quatre cursos, i els cicles formatius de grau bàsic, per dos cursos.
3. L'educació bàsica té caràcter obligatori i gratuït.
4. L'educació bàsica, en règim ordinari, s'inicia l'any natural en què l'alumnat fa els sis anys i acaba, amb caràcter general, als setze.
5. L'alumnat pot romandre en l'educació secundària obligatòria fins als divuit anys, complerts en l'any en què finalitza el curs. En els cicles formatius de grau bàsic l'alumnat pot estar escolaritzat fins els vint-i-un anys.
6. Els centres educatius públics i privats de Catalunya que imparteixen ensenyaments de l'educació bàsica han d'ajustar la seva pràctica docent als elements curriculars que s'estableixen en aquest Decret, sens perjudici de l'autonomia pedagògica d'acord amb el règim regulador.

Article 2

Elements definidors de l'educació bàsica

1. L'educació bàsica s'organitza d'acord amb els principis rectors del sistema educatiu de Catalunya.
2. La concreció i el desenvolupament del currículum de l'educació bàsica s'han de dur a terme d'acord amb els elements definidors que es formulen a continuació:
 - a) Universalització i equitat: l'educació bàsica ha de tenir caràcter universal i garantir l'equitat entre l'alumnat, fomentant la igualtat entre persones i el reconeixement de la diversitat sexual i de gènere, ètnica i d'origens, de les capacitats o d'altres situacions personals i socioeconòmiques, des del respecte a la pròpia identitat i a les aportacions culturals d'altres països.
 - b) Educació inclusiva: l'acció educativa inclusiva ha d'estar sempre present per oferir a tot l'alumnat experiències, referents i aprenentatges diversos des d'una perspectiva global intercultural i no etnocèntrica ni androcèntrica, que s'ajustin de manera personalitzada al moment evolutiu de cada alumne o alumna i també a la seva variabilitat i ritme personal de treball.
 - c) Benestar emocional: el clima escolar positiu és un factor de protecció que promou el benestar emocional de tota la comunitat educativa i l'establiment de vincles que fomentin el sentiment de pertinença, la identificació amb el grup, el reconeixement de la diferència, l'equitat, la seguretat emocional i les relacions personals positives, i la convivència pacífica.
 - d) Orientació educativa: en l'educació bàsica es posa un èmfasi especial a l'atenció a l'alumnat i l'orientació educativa per promoure l'autoconeixement, el màxim desenvolupament de les seves potencialitats i la continuïtat formativa; igualment, es potencia l'autonomia de l'alumnat i s'enforteixen els hàbits de treball.
 - e) Treball col·laboratiu del professorat: la pràctica educativa es fonamenta en el treball col·laboratiu del conjunt de docents referents de l'alumnat i dels professionals d'atenció educativa, en el marc del projecte educatiu del centre o de la zona escolar rural, amb la finalitat d'aconseguir una acció educativa sòlida, dinàmica i corresponsable.
 - f) Coordinació pedagògica: a l'educació bàsica s'ha de mantenir la coherència tant entre les diferents etapes, com en l'educació infantil i l'educació postobligatòria. Cal garantir-ne la coordinació pedagògica, assegurar la transició adequada de l'alumnat i afavorir-ne la continuïtat que permeti seguir cap a estudis posteriors.
 - g) Àmbits: els centres educatius i les zones escolars rurals, en funció de la seva pròpia realitat, del seu projecte educatiu i en exercici de la seva autonomia, poden agrupar l'alumnat de diferents edats i nivells en aules multinivell i establir àmbits agrupant les àrees o les matèries que considerin per impartir-les de manera integrada.
 - h) Col·laboració amb les famílies: l'educació bàsica ha de tenir en compte les famílies com un dels seus principals actors. Les famílies tenen el dret a la participació en tot el procés educatiu. Cal promoure, des de tots els àmbits, la informació i l'intercanvi d'experiències amb les famílies.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

i) Col·laboració amb els agents educatius de l'entorn: per vincular els aprenentatges que s'esdevenen dins i fora de l'escola, per afavorir l'equitat i l'assoliment de les competències, cal establir una col·laboració amb els agents educatius de l'entorn.

Article 3

Principis pedagògics

1. El currículum, com a instrument del model educatiu, es fonamenta en sis vectors clau que estableixen un marc que dona identitat a l'acció educativa. Els vectors clau són:

- a) Aprenentatges competencials: un currículum que s'orienta cap a un tipus d'aprenentatge profund i funcional.
- b) Perspectiva de gènere: un currículum dissenyat amb perspectiva de gènere per fer efectiva l'educació integral de les persones.
- c) Universalitat del currículum: un currículum per a tothom que garanteix la inclusió efectiva i l'èxit educatiu.
- d) Qualitat de l'educació de les llengües: un currículum que garanteix el domini de la llengua per entendre el món i compartir el coneixement.
- e) Ciutadania democràtica i consciència global: un currículum que promou la ciutadania democràtica i la consciència global amb voluntat de formar persones compromeses i capaces de promoure canvis i afrontar reptes.
- f) Benestar emocional: un currículum que afavoreix el benestar emocional d'infants i joves.

2. Els principis pedagògics són les línies d'actuació a través de les quals es concreta l'acció educativa derivada dels sis vectors clau i són els següents:

- a) Personalització de l'aprenentatge: els centres incorporen mètodes que tinguin en compte els diferents ritmes, la variabilitat d'aprenentatge i els estils cognitius dels i de les alumnes, que afavoreixin la capacitat d'aprendre per si mateixos i promoguin el treball en equip. Elaboren les seves propostes pedagògiques per a tot l'alumnat d'aquestes etapes, incorporant-hi l'orientació educativa.
- b) Funcionalitat de l'aprenentatge: el currículum competencial s'orienta cap a un tipus d'aprenentatge valuós, funcional, productiu i autèntic, de manera que allò que s'aprèn es pot utilitzar en entorns diversos, perdura al llarg del temps i permet resoldre problemes en tota mena de contextos.
- c) Ensenyament propedèutic: al llarg de l'educació bàsica s'ha de prestar una atenció especial a l'assoliment i el desenvolupament de les competències establertes en el perfil competencial de sortida de l'alumnat en finalitzar l'educació bàsica.
- d) Integració dels aprenentatges: s'ha de dedicar un temps de l'horari lectiu a la realització de projectes transversals, globalitzadors, significatius i rellevants i a la resolució col·laborativa de problemes, a fi de reforçar l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat de l'alumnat.
- e) Aprenentatge competencial: en finalitzar l'educació bàsica, de manera general l'alumnat ha de mostrar un bon domini de les competències, i per aconseguir-ho, des de totes les àrees, matèries o àmbits, s'han de treballar també la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, l'ús de les matemàtiques en context, la comunicació audiovisual, l'alfabetització digital, la iniciativa emprenedora, el foment de l'esperit crític i científic, el benestar emocional, la perspectiva de gènere, l'educació en valors, la gestió positiva dels conflictes, la igualtat de tracte, la no-discriminació i la creativitat.
- f) Transversalitat dels aprenentatges: des de totes les àrees, matèries o àmbits s'ha de fomentar de manera transversal la perspectiva de gènere, l'educació per la pau, l'educació per la salut, la sensibilitat estètica i la creació artística, l'educació per la sostenibilitat i el consum responsable, el respecte mutu i la prevenció d'actituds i comportaments violents o discriminatoris, i la cooperació entre iguals. Així mateix, cal incidir en l'esforç com un mitjà necessari per aprendre que implica el compromís, la persistència, la constància, l'exigència i el rigor en l'adquisició dels aprenentatges, i que contribueix al desenvolupament del creixement personal a través del reconeixement de les potencialitats que tots tenim.
- g) Coeducació: el disseny del currículum parteix de la coeducació i incorpora la perspectiva de gènere de manera transversal, element clau a fi de fer efectiva l'educació integral de les persones per trencar amb els estereotips de gènere i l'assignació de rols en funció del sexe i superar tota mena de desigualtats i discriminacions.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

h) Educació afectivosexual: forma part del currículum coeducador en totes les etapes educatives i té com a objectius afavorir la construcció d'una sexualitat positiva basada en els drets sexuals i reproductius, igualitària i saludable, que respecti la diversitat i eviti tot tipus de prejudicis per raó d'orientació sexual i afectiva, així com prevenir embarassos no desitjats i infeccions de transmissió sexual.

i) Prevenció de les violències: s'ha de prestar una atenció especial al benestar emocional de l'alumnat, que comprèn tant l'experiència subjectiva de sentir-se bé, en harmonia i amb tranquil·litat, en un entorn que promou la convivència, com l'experiència personal de satisfacció amb un mateix per poder fer front a les dificultats i superar-les en positiu. De manera específica, cal estar amatent a la salut mental de l'alumnat i a la identificació d'aquelles situacions de malestar que es produeixen quan es pateix algun tipus de violència, en concret l'assetjament escolar i en especial aquelles vinculades a la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista.

j) Consolidació dels valors propis d'un estat democràtic: es promou, des de totes les àrees, matèries o àmbits, la ciutadania democràtica i la consciència global, amb voluntat d'educar persones crítiques, responsables i compromeses amb la millora del seu entorn, capaces de promoure canvis i afrontar els reptes que signifiquen els objectius de desenvolupament sostenible.

k) Domini de la llengua: la llengua se situa al centre del procés d'aprenentatge, ja que és l'instrument d'accés a la informació i a la construcció de coneixement. L'aprenentatge de les llengües es planteja des d'una perspectiva competencial, a través dels enfocaments metodològics centrats en l'aprenentatge integrat de les llengües i d'aquestes amb els continguts, tenint sempre la llengua catalana, i l'aranès a l'Aran, com a centre de gravetat i llengua de referència en el marc de l'horari escolar.

l) Hàbit de lectura: a fi de promoure l'hàbit de la lectura, s'ha de dedicar un temps específic a la lectura en totes les àrees, matèries o àmbits.

m) Inclusió educativa: s'ha de garantir la inclusió educativa, l'atenció personalitzada, la participació de l'alumnat a través dels canals que determini cada centre educatiu i la convivència positiva, així com la detecció precoç de les dificultats en l'aprenentatge i la posada en marxa de mecanismes de suport i flexibilització que tinguin en compte els agents socioeducatius de l'entorn, alternatives metodològiques i altres mesures adequades. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adoptin per garantir la personalització de l'aprenentatge i l'èxit de totes les persones s'han de regir pels principis del disseny universal per a l'aprenentatge (DUA).

n) Agrupacions de l'alumnat: els criteris d'agrupament de l'alumnat en els diferents cursos de l'educació primària i l'educació secundària obligatòria s'han de basar en el principi d'heterogeneïtat, per afavorir la cohesió social, el respecte per la diferència, la participació de tot l'alumnat i el treball col·laboratiu, d'acord amb el principi d'educació inclusiva. En aquest sentit, l'alumnat s'integra en grups heterogenis, de forma que les agrupacions homògenes han de tenir un caràcter excepcional.

Article 4

Objectius generals

L'educació bàsica ha de contribuir en el fet que els i les alumnes adquireixin les capacitats presents en els indicadors del perfil competencial de sortida concretats a l'annex 1, que els permeti:

a) Assumir responsablement els seus deures; conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres; practicar l'empatia, la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups; exercitar-se en el diàleg garantint els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

b) Desenvolupar i consolidar hàbits d'autoregulació, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per portar a terme de manera satisfactòria les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal i relacional.

c) Valorar la igualtat de gènere i respectar la diversitat sexual, de gènere, ètnica o de capacitats. Rebutjar els estereotips que suposin qualsevol forma de discriminació entre persones. Conèixer els drets sexuals i reproductius, i exercir-los des del respecte a qualsevol persona i des de l'autocura.

d) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar tot tipus de violència i discriminació, especialment la violència masclista i la violència LGTBI-fòbica, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes, i resoldre pacíficament els conflictes.

e) Adquirir destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous

CVE-DOGC-A-22270097-2022

coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el funcionament i l'ús de la tecnologia.

f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar i resoldre els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

g) Conèixer, comprendre i aplicar les diferents formes de raonament pròpies de les matemàtiques i usar-les en la resolució de problemes propis en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

h) Desenvolupar la iniciativa emprenedora i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

i) Utilitzar la llengua catalana en tots els contextos relacionats amb els aprenentatges tant formals com informals.

j) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en llengua catalana i en llengua castellana, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

k) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

l) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, així com el patrimoni artístic, cultural i gastronòmic.

m) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals, adquirir estratègies per poder prendre decisions conscients sobre el consum alimentari, i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat.

n) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, l'alimentació, el consum, la cura, la consideració i el respecte cap als éssers vius, i contribuir a la conservació i millora del medi ambient.

o) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

p) Desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa, autònoma i saludable, per fomentar l'educació vial i actituds de respecte per prevenir els accidents de trànsit.

q) Prendre consciència de les problemàtiques que té plantejades la humanitat i que es concreten en els objectius de desenvolupament sostenible.

Article 5

Règim lingüístic

1. El règim lingüístic de l'educació bàsica es regeix pels principis establerts al títol II de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació; la Llei 8/2022, del 9 de juny, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari, i el Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius.

2. En acabar l'ensenyament obligatori, el sistema educatiu a Catalunya ha de garantir que tots els i les alumnes, independentment del seu origen lingüístic familiar, tinguin un ple domini de les dues llengües oficials i el coneixement de, com a mínim, una llengua estrangera, amb l'objectiu que assoleixin les competències que s'estableixen en el Marc europeu comú de referència per a les llengües.

3. L'oferta de la segona llengua estrangera és opcional per als centres d'educació primària i obligatòria per als centres d'educació secundària obligatòria.

4. Els centres estableixen en el projecte lingüístic, que s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'alumnat i de l'entorn, els criteris per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües i per al seu tractament i ús, els criteris per a la implantació d'estratègies orientades a l'assoliment de la competència plurilingüe dels i de les alumnes, les mesures per fomentar l'estudi de llengües no curriculars i d'altres cultures presents en la comunitat educativa i els criteris per a l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut, tenint present que el català és la llengua de referència i d'aprenentatge del sistema educatiu.

5. La implantació d'estratègies educatives d'immersió lingüística i de tractament integrat de llengua i contingut

CVE-DOGC-A-22270097-2022

s'ha d'ajustar al que estableix la normativa reguladora.

6. L'aranès, variant de la llengua occitana, s'imparteix a l'Aran amb les assignacions temporals i en els àmbits d'aprenentatge i les àrees que el Consell General d'Aran, d'acord amb el departament competent en matèria educativa, determini.

Capítol 2

Currículum

Article 6

Estructura del currículum

1. La finalitat del currículum és l'assoliment de les competències clau que es desenvolupen a través de les àrees de coneixement i les matèries.
2. El currículum de l'educació primària s'estructura en àrees de coneixement. L'educació primària té tres cicles: un primer cicle, que comprèn els cursos primer i segon; un segon cicle, amb els cursos tercer i quart, i un tercer cicle, amb els cursos cinquè i sisè.
3. El currículum de l'educació secundària obligatòria s'estructura en matèries. Té dos cicles: un primer cicle inclou els cursos primer, segon i tercer, i un segon cicle, amb el quart curs.
4. El currículum dels cicles formatius del grau bàsic s'estructura en àmbits i comprèn dos cursos.
5. Els centres educatius i les zones escolars rurals poden adoptar organitzacions funcionals alternatives als cicles, de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria, per aprofitar les oportunitats educatives que ofereix l'entorn i donar resposta a problemàtiques educatives derivades del context.

Article 7

Elements del currículum

1. Les competències clau, que són els assoliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat progressi amb garanties d'èxit en el seu itinerari educatiu i afronti els principals reptes i desafiaments globals i locals. Aquestes competències són l'adaptació de les competències clau establertes a la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent:

Primera. Competència en comunicació lingüística

Segona. Competència plurilingüe

Tercera. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria

Quarta. Competència digital

Cinquena. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

Sisena. Competència ciutadana

Setena. Competència emprenedora

Vuitena. Competència en consciència i expressió culturals

A l'annex 1 es defineixen les competències clau i el perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de cada etapa de l'educació bàsica. I a l'annex 4 es descriuen les competències clau de caràcter transversal.

2. El perfil competencial de sortida, que fixa els aprenentatges bàsics i les competències que tot l'alumnat ha d'haver assolit i desenvolupat en finalitzar l'educació bàsica. Es concreta en els indicadors operatius de caràcter transversal que totes les àrees o matèries han de tenir en compte i implantar en les respectives concrecions curriculars i programacions educatives de centre i d'aula.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

3. Les competències específiques de les àrees, matèries o àmbits, que són els aprenentatges, tant pel que fa a les capacitats com pel que fa als sabers, que l'alumnat ha d'adquirir per tal de poder-los fer servir en diferents situacions de la seva vida. Són la síntesi entre les competències clau i els sabers propis de cada àrea o matèria. El seu desenvolupament es produeix en les situacions d'aprenentatge contextualitzades que cada alumne o alumna ha de resoldre.

4. Els criteris d'avaluació, que són el referent de l'avaluació. Es vinculen a les competències específiques de les àrees, matèries o àmbits i indiquen l'adquisició dels aprenentatges de l'alumnat que han tingut lloc en les diferents situacions d'aprenentatge.

5. Els sabers, que són els coneixements, destreses, valors i actituds propis d'una àrea, matèria o àmbit i que són necessaris per a l'assoliment de les competències específiques.

6. Les situacions d'aprenentatge, que són escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, als quals cal donar resposta i sobre els quals s'ha d'intervenir. L'aprenentatge a partir de situacions permet articular la programació del curs de qualsevol nivell, àrea, matèria o àmbit basant-se en un seguit de contextos que entrellacen els sabers amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges.

A l'annex 5 s'enuncien orientacions per al seu disseny, amb la finalitat de facilitar la pràctica educativa als i a les docents.

7. La programació didàctica és l'eina de planificació de què disposen els i les docents. S'hi concreten les intencions i finalitats educatives i s'hi detallen els diferents elements que componen l'acció educativa i que tenen com a objectiu l'assoliment de les competències específiques.

Article 8

Àrees de l'educació primària

1. Les àrees de l'educació primària que s'imparteixen a tots els cursos, que es concreten a l'annex 2, són les següents:

- a) Aranès i Literatura a l'Aran
- b) Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
- c) Educació Artística, que inclou Educació Plàstica, Audiovisual i Visual, d'una banda, i Música i Arts Escèniques i Performatives, de l'altra.
- d) Educació Física
- e) Llengua Castellana i Literatura
- f) Llengua Catalana i Literatura
- g) Llengua Estrangera
- h) Matemàtiques

2. A les àrees referides a l'apartat anterior, s'ha d'afegir en algun dels cursos de cinquè o sisè l'àrea de l'Educació en Valors Cívics i Ètics, que es pot incorporar addicionalment també en altres cursos. En aquest cas, cal formular els criteris d'avaluació corresponents.

3. A fi de reforçar la inclusió, els centres poden incorporar a la seva oferta educativa la llengua de signes catalana.

4. Les situacions d'aprenentatge que parteixen de situacions properes a la realitat de l'alumnat, poden ser l'eix organitzador de les programacions de les àrees i els àmbits. A l'annex 5 s'enuncien orientacions per al seu disseny, amb la finalitat de facilitar la pràctica educativa als i a les docents.

5. Els centres, en funció de la seva pròpia realitat, del seu projecte educatiu i en exercici de la seva autonomia, poden establir àmbits, agrupant les àrees que considerin per impartir-les integradament. Els àmbits han d'incloure les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers de les àrees que s'hi integren, tant si s'hi treballa interdisciplinàriament com de forma transdisciplinària. Els àmbits han de tenir una durada anual.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

6. Els centres disposen d'un percentatge de l'horari setmanal que han de gestionar de forma autònoma. Aquestes hores de què disposen poden dedicar-se a vertebrar projectes globalitzadors i contextualitzats de caràcter transversal que tinguin en compte les oportunitats educatives de l'entorn, a completar un projecte que el centre ja desenvolupa, com el projecte lingüístic o de tutoria i orientació, o a resoldre problemàtiques curriculars que el centre tingui plantejades derivades del seu entorn.
7. En el cas que el centre educatiu adopti l'organització en àmbits i/o programi en la fracció horària que gestiona autònomament projectes globalitzadors de naturalesa diversa, ho ha de fer constar en la programació general anual que ha de ser aprovada pel consell escolar del centre educatiu.
8. Independentment que el centre s'organitzi en àrees o en la seva agrupació en àmbits, s'ha de vetllar per la globalització dels sabers.
9. Els centres educatius poden oferir una segona llengua estrangera en el marc del projecte lingüístic del centre.
10. En el marc horari lectiu, els centres han d'assegurar, a cada curs de tota l'educació primària, una dedicació diària mínima de trenta minuts destinats a la promoció de l'hàbit lector.

Article 9

Matèries de l'educació secundària obligatòria de primer a tercer curs

1. Les matèries de l'educació secundària obligatòria que s'imparteixen als cursos de primer a tercer es concreten a l'annex 3 i són les següents:

- a) Aranès i Literatura a l'Aran
- b) Biologia i Geologia
- c) Ciències Socials: Geografia i Història
- d) Educació Física
- e) Educació Plàstica, Visual i Audiovisual
- f) Física i Química
- g) Llengua Castellana i Literatura
- h) Llengua Catalana i Literatura
- i) Llengua Estrangera
- j) Matemàtiques
- k) Música
- l) Tecnologia i Digitalització

2. A cadascun dels tres cursos tot l'alumnat cursa continguts de les matèries següents:

- a) Aranès i Literatura a l'Aran
- b) Biologia i Geologia i/o Física i Química
- c) Ciències Socials: Geografia i Història
- d) Educació Física
- e) Llengua Castellana i Literatura
- f) Llengua Catalana i Literatura
- g) Llengua Estrangera
- h) Matemàtiques
- i) Música i/o Educació Plàstica, Visual i Audiovisual

3. En algun dels tres cursos l'alumnat ha de cursar la matèria de Tecnologia i Digitalització.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

4. En el conjunt dels tres cursos, els i les alumnes cursen alguna matèria optativa, que també es pot configurar com un treball monogràfic o un projecte interdisciplinari o de col·laboració amb un servei a la comunitat.
5. Els centres han d'oferir una Segona Llengua Estrangera amb continuïtat al llarg dels tres cursos i també Cultura Clàssica, Emprenedoria i Robòtica i Programació en algun dels tres cursos. Cada centre completa l'oferta amb optatives pròpies amb la finalitat de desenvolupar el seu projecte educatiu.
6. En el cas de la Segona Llengua Estrangera, els centres l'han d'oferir a tots els cursos de l'educació secundària obligatòria.
7. Tot l'alumnat ha de fer un treball de síntesi a cada curs. En els centres que treballen de manera globalitzada en algun moment del curs, s'entén que el treball de síntesi ja està inclòs. El treball de síntesi no té ni càrrega horària ni qualificació específica. S'avalua en relació amb les competències de les matèries que hi intervenen.
8. A fi de reforçar la inclusió, els centres educatius poden incorporar a aquests cursos la llengua de signes catalana.
9. Les situacions d'aprenentatge que parteixen de situacions properes a la realitat de l'alumnat, poden ser l'eix organitzador de les programacions de les matèries i àmbits. A l'annex 5 s'enuncien orientacions per al seu disseny, amb la finalitat de facilitar la pràctica educativa als i les docents.
10. Els centres, en funció de la seva pròpia realitat, del seu projecte educatiu i en exercici de la seva autonomia, poden establir àmbits, agrupant les matèries que considerin per impartir-les integradament. Els àmbits han d'incloure les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers de les matèries que s'hi integrin, tant si s'hi treballa interdisciplinàriament com de forma transdisciplinària. Els àmbits han de tenir una durada anual.
11. Independentment que el centre s'organitzi en matèries o en la seva agrupació en àmbits, s'ha de vetllar per la globalització dels continguts.
12. Els centres disposen d'un percentatge de l'horari setmanal que han de gestionar de forma autònoma. Així, aquestes hores de què disposen poden dedicar-se a vertebrar projectes globalitzadors i contextualitzats de caràcter transversal, que tinguin en compte les oportunitats educatives que ofereix l'entorn; a completar un projecte que el centre ja desenvolupa com el projecte lingüístic, de tutoria i orientació o servei comunitari, o a resoldre problemàtiques curriculars que el centre tingui plantejades derivades del seu entorn.
13. Sempre que sigui possible, i ho consideri l'equip docent, s'ha d'afavorir la diversificació d'itineraris oferint a l'alumnat la possibilitat d'escollir entre diverses opcions que tinguin en compte tant les oportunitats educatives que pot oferir el centre com les derivades de l'entorn.
14. Per afavorir la transició entre l'educació primària i l'educació secundària obligatòria, s'ha de procurar que l'alumnat de primer i segon curs de l'educació secundària obligatòria cursin com a màxim una matèria més que les àrees que componen l'últim cicle de l'educació primària.
15. Durant els dos primers cursos de l'educació secundària obligatòria, s'ha de procurar que els i les docents que tinguin la deguda capacitació imparteixin més d'una matèria o àmbit integrador al mateix grup d'alumnes.
16. En el marc horari lectiu, els centres han de destinar, a cada curs de tota l'educació secundària obligatòria, un temps específic setmanal a la promoció de l'hàbit lector, com a continuïtat d'aquesta pràctica iniciada a l'educació primària.

Article 10

Matèries de l'educació secundària obligatòria a quart curs

1. Les matèries de l'educació secundària obligatòria que s'imparteixen al quart curs es concreten a l'annex 3 i són les següents:
 - a) Aranès i Literatura a l'Aran
 - b) Educació en Valors Cívics i Ètics
 - c) Educació Física
 - d) Ciències Socials: Geografia i Història

CVE-DOGC-A-22270097-2022

e) Llengua Castellana i Literatura

f) Llengua Catalana i Literatura

g) Llengua Estrangera

h) Matemàtiques

2. A més de les matèries enumerades a l'apartat anterior, els i les alumnes han de cursar tres matèries optatives d'entre les següents:

a) Arts Escèniques i Dansa

b) Biologia i Geologia

c) Cultura Científica

d) Cultura Clàssica

e) Digitalització

f) Economia Bàsica

g) Emprenedoria

h) Expressió Artística

i) Filosofia

j) Física i Química

k) Formació i Orientació Personal i Professional

l) Llatí: Llengua i Cultura

m) Música

n) Segona Llengua Estrangera

o) Tecnologia

3. Els centres, en funció de la seva pròpia realitat, del seu projecte educatiu i en exercici de la seva autonomia, poden establir àmbits, agrupant les matèries que considerin per impartir-les integradament. Els àmbits definits han d'incloure les competències específiques, els criteris d'avaluació i els sabers de les matèries que s'hi integrin, tant si s'hi treballa interdisciplinàriament com de forma transdisciplinària.

4. Les situacions d'aprenentatge que parteixen de situacions properes a la realitat de l'alumnat, poden ser l'eix organitzador de les programacions de les matèries i àmbits. A l'annex 5 s'enuncien orientacions per al seu disseny, amb la finalitat de facilitar la pràctica educativa als i a les docents.

5. Els centres disposen d'un percentatge de l'horari setmanal que han de gestionar de forma autònoma. Així, aquestes hores de què disposen poden dedicar-se a vertebrar projectes globalitzadors i contextualitzats de caràcter transversal, que tinguin en compte les oportunitats educatives que ofereix l'entorn; a completar un projecte que el centre ja desenvolupa com el projecte lingüístic, de tutoria i orientació o servei comunitari, o a resoldre problemàtiques curriculars que el centre tingui plantejades derivades del seu entorn. Sempre que sigui possible, i ho consideri l'equip docent, s'ha d'afavorir la diversificació d'itineraris oferint a l'alumnat la possibilitat d'escollir entre diverses opcions que tinguin en compte tant les oportunitats educatives que pot oferir el centre com les derivades de l'entorn.

6. Tot l'alumnat ha de fer un projecte de recerca. En els centres que treballen de manera globalitzada en algun moment del curs, s'entén que el projecte de recerca ja està inclòs. El projecte de recerca no té ni càrrega horària ni qualificació específica. S'avalua en relació amb les competències de les matèries que hi intervenen.

7. A fi de reforçar la inclusió, els centres educatius poden incorporar en aquest curs la llengua de signes catalana.

8. El quart curs té caràcter orientador, tant per a la formació acadèmica com professional. Els centres que ho considerin poden establir agrupacions de les matèries esmentades al punt 2 amb la intenció d'orientar l'alumnat envers opcions postobligatòries futures, com ara les diferents modalitats del batxillerat o els diversos camps de la formació professional.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

9. Els centres educatius, d'acord amb la seva organització i complexitat, han de compondre l'oferta d'optatives de quart a partir de les matèries enumerades al punt 2 d'aquest mateix article. El departament competent en matèria educativa ha d'establir el nombre mínim d'alumnes necessari per impartir aquestes matèries.

10. En el marc horari lectiu, els centres han de destinar un temps específic setmanal a la promoció de l'hàbit lector, tal com es fa a la resta de cursos de l'educació bàsica.

Article 11

Servei comunitari a l'educació secundària obligatòria

1. El servei comunitari és una acció educativa orientada a desenvolupar la competència personal i social, així com la ciutadana, amb la finalitat de promoure que els nois i noies experimentin i protagonitzin accions de compromís cívic, aprenguin en l'exercici actiu de la ciutadania i posin en joc els seus coneixements i capacitats al servei de la comunitat. El servei comunitari és de caràcter obligatori.

2. El servei comunitari no té un horari fix i s'ha de fer a tercer i/o quart d'educació secundària obligatòria. Ha de formar part de la programació curricular d'una o diverses matèries, que es poden haver integrat en un àmbit, o del projecte globalitzador de caràcter transversal si s'ha programat, i ha de constar a la programació general anual.

3. Comprèn una part d'aprenentatge vinculada al currículum que es realitza dins l'horari lectiu i un servei actiu a la comunitat, que es pot dur a terme dins o fora d'aquest horari, d'acord amb les necessitats de l'entitat amb què es col·labori i dels criteris organitzatius del centre. La dedicació horària al desenvolupament del servei comunitari és de 20 hores, amb un mínim de 10 hores de servei actiu a la comunitat.

4. Un centre pot disposar d'una organització curricular en què ofereixi al llarg de tercer i quart de l'educació secundària obligatòria més d'una proposta de servei comunitari. En els centres que en el seu desplegament curricular tenen un projecte globalitzador i contextualitzat de caràcter transversal en el qual s'incorpora un servei actiu a la comunitat, s'entén que el servei comunitari ja està inclòs en el projecte.

5. L'avaluació del servei comunitari, a l'efecte de la qualificació, ha d'incidir en la qualificació global d'aquella matèria, àmbit o projecte globalitzador al qual estigui vinculat.

Article 12

Els cicles formatius de grau bàsic

1. Els cicles formatius de grau bàsic formen part de l'educació bàsica i complementen l'oferta formativa de la formació professional.

2. Aquests cicles es dirigeixen, preferentment, a l'alumnat especialment motivat pels aprenentatges professionals, que presenti més possibilitats d'aprenentatge i d'assoliment de les competències de l'educació secundària obligatòria en un entorn vinculat al món professional.

3. Per accedir a un cicle formatiu de grau bàsic, cal complir simultàniament els requisits següents:

a) Tenir quinze anys complerts o complir-los durant l'any natural en el qual s'accedeix al cicle.

b) Haver cursat tercer curs de l'educació secundària obligatòria. Excepcionalment, s'hi pot accedir després d'haver cursat segon.

c) Haver rebut, en el consell orientador, una recomanació de l'equip docent de l'educació secundària obligatòria.

4. La superació de la totalitat dels àmbits inclosos en un cicle formatiu de grau bàsic permet l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria i del títol de tècnica o tècnic bàsic en l'especialitat corresponent, que acredita les competències professionals adquirides.

5. Els cicles formatius de grau bàsic faciliten l'assoliment de les competències establertes en el perfil competencial de sortida per mitjà de l'organització dels ensenyaments de la manera següent:

a) Àmbit de comunicació i ciències socials: inclou els aprenentatges bàsics corresponents a les matèries de Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, Ciències Socials: Geografia i Història i, si escau, Llengua Estrangera.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

b) Àmbit de ciències aplicades: inclou els aprenentatges bàsics corresponents a les matèries de Matemàtiques, Biologia i Geologia, Física i Química, i Tecnologia i Digitalització.

c) Àmbit professional, que ha d'incloure almenys la formació necessària per obtenir una qualificació de nivell 1 del Catàleg nacional de les qualificacions professionals a què es refereix l'article 7 de la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la formació professional.

L'alumnat ha de cursar igualment la matèria d'Educació Física amb la mateixa dedicació horària que l'alumnat de l'educació secundària obligatòria.

6. L'annex 6 concreta la naturalesa dels aprenentatges que l'alumnat ha d'adquirir en els àmbits de comunicació i ciències socials i de ciències aplicades i de la matèria d'Educació Física.

Capítol 3

Gestió pedagògica

Article 13

Autonomia dels centres

1. El projecte educatiu de centre o de zona escolar rural és la màxima expressió de la seva autonomia i, d'acord amb la normativa reguladora, ha d'estar orientat a afavorir una atenció educativa inclusiva i de qualitat en un context d'equitat. També ha de vetllar per la continuïtat formativa de tot l'alumnat, per tal que els i les alumnes puguin exercir una ciutadania plena i activa i, així, garantir la convivència positiva i democràtica.

2. El projecte educatiu ha de proposar entorns d'aprenentatge flexibles i creatius que ofereixin opcions variades per donar una resposta ajustada a les necessitats educatives i relacionals de l'alumnat, personalitzant l'aprenentatge, respectant la variabilitat de l'aprenentatge i els diferents ritmes de treball, i dissenyant activitats i materials que permetin l'avenç de tots i cadascun dels i les alumnes.

3. Cada centre, en exercici de la seva autonomia pedagògica i segons les necessitats educatives del seu alumnat, ha de configurar l'organització dels cicles al llarg de l'etapa, la distribució d'àrees, matèries o àmbits si és el cas, la distribució dels sabers en els diferents cursos de cada cicle, segons s'especifica en aquest mateix capítol, i el marc horari d'acord amb el seu projecte educatiu.

4. El centre educatiu pot establir àmbits, organitzacions didàctiques que impliquen desenvolupar de forma integrada les competències específiques de diferents àrees i matèries. Un àmbit ha de ser impartit preferentment per un únic docent o un equip de docents que poden desenvolupar les competències específiques i mobilitzar els sabers que hi estan associats de forma interdisciplinària o transdisciplinària. Els o les docents de secundària que imparteixin àmbits han de tenir la deguda titulació o especialització que els permeti impartir aquesta docència. El centre també pot organitzar projectes globalitzadors de caràcter transversal fent ús de les hores de gestió autònoma. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adoptin han de personalitzar l'aprenentatge i basar-se en el disseny universal per a l'aprenentatge.

5. Els centres educatius poden optar per programar les àrees, matèries o àmbits dels diferents cursos a partir d'una seqüència de situacions contextualitzades en entorns reals i significatius. L'aprenentatge a partir de situacions permet articular la programació del curs de qualsevol nivell, àrea, matèria o àmbit basant-se en un seguit de contextos que entrellacen els sabers amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges.

6. El projecte lingüístic s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'alumnat i de l'entorn, tenint en compte que la llengua catalana, i l'aranès a l'Aran, és la llengua vehicular de l'aprenentatge, d'acord amb l'article 14 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació i les disposicions reglamentàries de desplegament. Per aquesta raó, i atès el context multilingüe i multicultural actual a Catalunya, el model lingüístic del sistema educatiu català cerca fer de la llengua catalana la llengua de trobada de la població escolar per tal de bastir al seu voltant la cohesió necessària per al desenvolupament d'una comunitat integrada i solidària.

7. L'objectiu fonamental del projecte lingüístic és aconseguir que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència comunicativa en acabar l'educació bàsica, de manera que pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català, l'aranès a l'Aran i el castellà, i pugui comprendre i emetre principalment missatges orals i també escrits en algunes llengües estrangeres.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

8. El centre educatiu, en l'exercici de l'autonomia pedagògica, pot incorporar en el seu projecte educatiu objectius addicionals, projectes d'innovació pedagògica, plans de treball i formes organitzatives i de gestió diferenciades, per millorar i incentivar el procés d'aprenentatge de l'alumnat.

9. Els centres educatius i les zones escolars rurals han de donar a conèixer el seu projecte educatiu i han d'establir compromisos amb les famílies, mitjançant la carta de compromís educatiu, per incentivar el treball de l'alumnat i afavorir la corresponsabilització de la família i el centre respecte del procés educatiu de l'alumnat.

10. Amb l'objecte de fomentar la incorporació de les competències clau de l'educació bàsica, els centres educatius han de planificar i portar a la pràctica, de forma continuada, estratègies i actuacions per potenciar la igualtat d'oportunitats i sensibilitzar la comunitat educativa envers aspectes com la coeducació, la perspectiva de gènere, els hàbits i valors relacionats amb l'educació per la pau, la gestió de conflictes des de l'enfocament restauratiu, l'educació per la mobilitat segura i sostenible, el consum responsable, el desenvolupament sostenible, la consciència democràtica i l'educació afectivosexual, com a factors essencials que contribueixen al benestar físic, emocional, individual i col·lectiu.

Article 14

Horari

1. L'organització de l'horari lectiu està destinat al desenvolupament de les competències específiques pròpies de les àrees, matèries o àmbits, i ha de garantir la construcció d'entorns d'aprenentatge col·laboratius, oberts i transversals, que permetin la personalització dels aprenentatges. En aquests entorns ha de ser possible treballar simultàniament en situacions, tasques i activitats diverses, amb varietat d'enfocaments, per donar resposta a la variabilitat d'aprenentatge i a la diversitat d'interessos i afavorir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social.

2. Els centres educatius han de dedicar un temps de l'horari lectiu, des de les àrees, les matèries, els àmbits o en la fracció de l'horari que gestionen autònomament, a la realització de projectes amb un enfocament transversal i globalitzador que impulsi, entre d'altres, l'educació per al desenvolupament sostenible i la ciutadania local i global.

3. Els centres educatius han de preveure els criteris d'inclusió, d'atenció personalitzada i de prevenció de dificultats d'aprenentatge quan estableixin els horaris de les diferents etapes.

4. Els centres educatius han de destinar un temps específic de l'horari lectiu a la lectura de forma transversal a totes les àrees i matèries.

5. En els centres públics d'educació primària que el departament competent en matèria educativa determini, l'horari lectiu es pot ampliar en una hora diària per a tot l'alumnat, a fi de desenvolupar les habilitats que afavoreixen l'assoliment de les competències.

6. Els centres d'educació secundària obligatòria han de preveure la flexibilització de l'horari per atendre diferents situacions singulars dels i de les alumnes, entre d'altres, per motius de salut, d'escolarització compartida o de simultaneïtat d'estudis, segons la normativa vigent.

7. A l'annex 7 es detalla el nombre d'hores mínimes que els centres educatius han de destinar a les àrees i matèries, així com el nombre d'hores de gestió autònoma de cada etapa de l'educació bàsica.

Article 15

Equips docents

1. A l'efecte de coordinació, tots els mestres i professors que exerceixen la docència en un mateix grup s'han d'organitzar en equips docents per portar a terme les funcions següents:

a) Desenvolupar el currículum per concretar i coordinar les situacions d'ensenyament i aprenentatge i altres actuacions que s'escaiguin.

b) Fer el seguiment del procés d'ensenyament i aprenentatge global de l'alumnat del grup i establir les mesures necessàries per a la seva millora, tot revisant i valorant els processos d'ensenyament.

c) Avaluar col·legiadament els i les alumnes, d'acord amb la normativa establerta, adoptar les decisions corresponents de pas de curs, avaluar la pròpia pràctica docent i elaborar un pla de millora si s'escau.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

d) Qualsevol altra funció que estableixi el departament competent en matèria educativa o es determini en el projecte educatiu de centre o de zona escolar rural.

2. Correspon a l'equip docent:

a) Col·laborar per prevenir i atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat treballant de manera coordinada.

b) Vetllar pel desenvolupament personal i social de tot l'alumnat i perquè avanci en l'assoliment de les competències, coordinat pel tutor o tutora del grup classe.

c) Fer-se responsable del procés d'avaluació i de l'adopció de les decisions i mesures que se'n derivin.

d) Aportar informació al tutor o tutora sobre el procés d'aprenentatge de l'alumnat en les àrees, matèries o àmbits en els quals intervé i dels projectes en què participa.

3. Per garantir una millor acció educativa, cal vetllar perquè el nombre de docents que intervé en un mateix grup sigui tan reduït com sigui possible.

4. Les reunions de coordinació de l'equip docent són un instrument clau per promoure la convivència, el bon tracte i el treball en equip. Han de potenciar la pràctica reflexiva, la recerca educativa i la coordinació amb agents socioeducatius de l'entorn de l'alumnat.

Article 16

Orientació educativa

1. L'orientació educativa, en les seves diferents dimensions, és un dels eixos vertebradors de l'acció educativa, inclou les accions que promouen l'acompanyament personalitzat de l'alumne o alumna i s'adreça a tot l'alumnat.

2. L'orientació educativa consisteix en el conjunt d'actuacions de l'equip docent, programades, sistematitzades i avaluades en el marc de la programació general anual de centre, per garantir el desenvolupament integral i l'acompanyament personalitzat de l'alumne o alumna al llarg de la seva escolarització, que li proporcioni autoconeixement i autonomia i el guiï en la presa de decisions. Requereix que els i les docents incorporin estratègies didàctiques i pedagògiques afavoridores de l'autoregulació i l'autonomia dels aprenentatges de l'alumnat.

3. La direcció del centre ha de vetllar perquè les funcions d'orientació educativa es portin a terme de forma distribuïda i coordinada entre tots els professionals del centre i la comunitat educativa, que s'han d'ajustar a les diferents característiques de cadascuna de les etapes educatives.

4. L'orientació educativa és responsabilitat de tot el personal docent i inclou l'atenció educativa inclusiva, l'acompanyament personal i l'acció tutorial.

5. A l'etapa d'educació secundària obligatòria, el procés orientador inclou les actuacions d'orientació personal, social, acadèmica i professional per afavorir l'autoconeixement de l'alumnat i la presa de decisions.

6. L'equip docent, al llarg de l'educació secundària obligatòria, ha d'orientar l'alumnat en la tria de matèries optatives, àmbits, projectes o altres opcions formatives més adequada als seus interessos i a la seva orientació formativa posterior, evitant condicionaments derivats d'estereotips de gènere o d'altres. Aquestes recomanacions han de quedar recollides en el consell orientador, document que regula l'article 33.

7. Excepcionalment, els i les alumnes menors de 18 anys en risc d'abandonament escolar prematur o amb situacions especialment desfavorides que poden representar trets d'inadaptació al medi escolar o d'exclusió social, poden accedir, a partir del tercer curs de l'educació secundària obligatòria, a mesures intensives en el format d'escolarització compartida amb centres que portin a terme accions formatives de primera fase de noves oportunitats que promoguin l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria.

Article 17

Acció tutorial

1. L'acció tutorial és el conjunt d'accions educatives que contribueixen a l'assoliment de les competències personals, socials i emocionals de l'alumnat, necessàries per poder desenvolupar de forma progressiva el seu

CVE-DOGC-A-22270097-2022

itinerari personal, acadèmic i professional, en funció del moment evolutiu i de l'etapa educativa en què es trobi.

2. L'acció tutorial és part de la funció docent i comporta el seguiment individual, amb un acompanyament personalitzat i de grup per part de tots els docents, amb l'aplicació de propostes pedagògiques que contribueixin a la cohesió social dels i les alumnes. Així mateix, promou la implicació i la participació de l'alumnat de forma activa en el seu procés d'aprenentatge i en el seu desenvolupament personal i social.

3. Les normes d'organització i funcionament del centre han de preveure els aspectes organitzatius i funcionals de l'acció tutorial, i els procediments de seguiment i avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat. El centre ha de garantir, mitjançant els recursos disponibles, la coherència i la continuïtat de l'acció tutorial durant l'escolarització de l'alumnat.

4. La direcció del centre ha de vetllar perquè les funcions d'acció tutorial es portin a terme de forma distribuïda i coordinada entre tots els professionals del centre i la comunitat educativa, que s'han d'ajustar a les diferents característiques de cadascuna de les etapes educatives.

5. Tot l'alumnat ha de disposar d'un tutor o tutora, que és la persona responsable d'orientar el seu procés educatiu, tant en l'àmbit individual com en el col·lectiu. El tutor o tutora ha de vetllar, especialment, pel desenvolupament personal de l'alumnat, el seu benestar i l'assoliment progressiu de les competències.

6. A criteri de l'equip directiu, la mateixa persona pot exercir la tutoria més d'un curs amb el mateix grup per tal de facilitar les tasques i el seguiment del procés educatiu de l'alumnat.

7. Correspon al tutor o tutora la relació amb les famílies dels i les alumnes, la formalització de la documentació acadèmica que sigui necessària i la coordinació de l'equip docent amb relació a la gestió pedagògica de l'alumnat.

8. El tutor o tutora de l'alumne o alumna és responsable de coordinar l'elaboració, quan calgui, del pla de suport individualitzat per part de l'equip docent, en col·laboració amb el mestre o mestra d'educació especial a l'educació primària o l'especialista d'orientació educativa a l'educació secundària i, si escau, amb l'assessorament dels serveis educatius; així mateix, n'ha de fer el seguiment i actuar com a principal interlocutor amb la família i l'alumne o alumna.

Article 18

Pas de curs, transicions entre etapes i continuïtat formativa

1. En el pas de curs i les transicions entre etapes i centres educatius, els centres han d'assegurar els mecanismes de coordinació i traspàs d'informació que facilitin i assegurin la coherència educativa i la continuïtat formativa.

2. Al llarg de tota l'educació bàsica els equips docents han de recollir i traspasar la informació més rellevant de cada alumne o alumna d'un curs al següent. Per fer-ho, el centre ha de disposar d'un registre o full de seguiment intern. Correspon al tutor o tutora la responsabilitat d'actualitzar i gestionar la informació continguda en el registre o full de seguiment intern de l'alumne o alumna.

Aquest registre ha d'incloure, com a mínim, les dades següents:

- Nivell d'assoliment de les competències

- Mesures i suports d'atenció educativa aplicades (universals, addicionals i intensives)

3. Els centres educatius han de disposar d'eines de traspàs d'informació per garantir la continuïtat en el desenvolupament dels aprenentatges i el seguiment personalitzat de l'alumnat en el pas de curs al llarg d'una mateixa etapa.

4. En cas de canvi de centre, aquests mecanismes de coordinació i traspàs, que poden suposar establir col·laboracions entre els diferents professionals dels centres d'origen i de destinació, són indispensables pel que fa a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

5. En la transició entre l'educació primària i l'educació secundària obligatòria s'han de preveure mecanismes de comunicació amb els centres d'origen de l'alumnat abans de començar el curs. Els centres d'educació primària han de lliurar una còpia de l'històric acadèmic de l'alumne o alumna i l'informe individualitzat del final d'etapa al centre d'educació secundària obligatòria on l'alumne o alumna prosseguirà els estudis. En el cas dels centres adscrits, han d'incloure entrevistes entre el tutor o tutora del darrer curs de l'educació primària dels i les alumnes i el tutor o tutora del primer curs de l'educació secundària obligatòria o un o una representant del

CVE-DOGC-A-22270097-2022

centre de secundària, per tal de completar la informació sobre el recorregut dels aprenentatges dels i de les alumnes. En el cas d'alumnes amb necessitats educatives especials també hi participen els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica.

6. L'informe de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu elaborat per l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògic s'ha d'actualitzar prescriptivament com a mínim una vegada a cada etapa i se n'ha de revisar la decisió d'escolarització i la proposta de mesures i suports sempre que sigui necessari.

7. L'alumne o alumna que finalitza l'educació secundària obligatòria i encara no ha obtingut el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria, ha de disposar de propostes de continuïtat formativa de caràcter acadèmic i/o professionalitzador, orientades a l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria i/o del títol professional bàsic.

8. L'equip d'assessorament i orientació psicopedagògic, i l'especialista d'orientació educativa en el cas de l'educació secundària obligatòria, en col·laboració amb el tutor o tutora, han de facilitar la informació, l'orientació, l'assessorament i l'acompanyament necessaris a la família i a l'alumne o alumna, per tal que puguin valorar les opcions d'escolarització, en el marc dels recursos existents i de la normativa d'admissió d'alumnes.

Article 19

Atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu

1. Tot l'alumnat ha de tenir cabuda a l'educació bàsica i els i les docents han d'orientar la seva feina cap a l'èxit educatiu de tot l'alumnat. Els enfocaments educatius, com el disseny universal per a l'aprenentatge, entre d'altres, afavoreixen l'assoliment de les competències i la participació de tot l'alumnat.

2. En tots els centres educatius sostinguts amb fons públics s'ha de constituir la comissió d'atenció educativa inclusiva, que vetlla perquè la previsió, la concreció, l'aplicació i el seguiment de les mesures i els suports d'atenció educativa es regeixin pels principis d'equitat, igualtat d'oportunitats, igualtat de tracte i no-discriminació, i inclusió.

3. L'atenció educativa a l'alumnat comprèn el conjunt de mesures i suports destinats a tots els i les alumnes amb la finalitat d'afavorir el seu desenvolupament personal i social i perquè avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

4. Tots els i les alumnes són subjecte de l'atenció educativa i han de beneficiar-se, en un context ordinari, de les mesures i suports universals i, si escau, de les mesures addicionals i/o intensives per tal de garantir l'accés a l'educació i l'èxit educatiu en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats.

5. Els centres educatius han de preveure, en el si de la comissió d'atenció educativa inclusiva, el grau d'intensitat del suport que correspongui per donar resposta a les necessitats educatives de tot l'alumnat: mesures i suports universals, addicionals i intensius. Les mesures i els suports per a l'atenció educativa de l'alumnat s'han de preveure al projecte educatiu de centre i a les normes d'organització i funcionament de centre, i s'han de concretar en la programació general anual i avaluar-se en la memòria anual i en les programacions didàctiques.

Article 20

Els programes de diversificació curricular

1. Els centres d'educació secundària obligatòria poden organitzar programes de diversificació curricular, que es concreten com una mesura addicional per estimular la continuïtat formativa dels i de les alumnes amb dificultats d'aprenentatge i/o risc d'abandonament escolar.

2. Aquests programes s'adrecen als i les alumnes que, pel fet de presentar dificultats generalitzades d'aprenentatge, no han assolit les competències en la majoria de les matèries en els cursos anteriors i tenen compromès l'assoliment de les competències de l'etapa i l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria.

3. Els i les alumnes es poden incorporar als programes de diversificació curricular a partir de tercer curs de l'educació secundària obligatòria, a proposta de l'equip docent, amb el vistiplau de la comissió d'atenció educativa inclusiva i amb la conformitat del mateix alumne o alumna i del pare, mare o tutor o tutora legal. Aquesta proposta s'ha de recollir en el consell orientador.

4. Els programes de diversificació curricular han d'anar acompanyats del pla de suport individualitzat de l'alumne o alumna només en els casos que estableix l'article 21.2.

5. Aquests programes comporten una determinada organització curricular i, eventualment, un horari de permanència al centre diferent, ja sigui perquè comparteixen l'escolaritat ordinària amb altres activitats externes al centre o perquè els centres organitzen altres activitats en altres espais. Els centres educatius han de disposar d'una programació específica que reculli les concrecions curriculars i metodològiques i els criteris i instruments d'avaluació per atendre l'alumnat que participa en el programa.

6. La durada dels programes de diversificació curricular comprèn, amb caràcter general, dos cursos escolars, a partir de tercer i fins al final de l'etapa.

7. Els programes de diversificació curricular s'estructuren en tres àmbits, en què es poden impartir de forma integrada les matèries que els componen o en forma de projectes globalitzadors. A més a més, es cursen tres matèries pròpies de l'etapa, que no s'inclouen en els àmbits, i que l'alumnat cursa, de forma general, amb el grup ordinari.

Els àmbits són els següents:

a) Àmbit lingüístic i social: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de Llengua Catalana i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, Ciències Socials: Geografia i Història i, si escau, Llengua Estrangera.

b) Àmbit científicotecnològic: inclou els aspectes bàsics corresponents a les matèries de Matemàtiques, Biologia i Geologia, Física i Química, Tecnologia i Digitalització i matèries optatives de quart.

c) Àmbit pràctic: consisteix en activitats estructurades de caràcter pràctic i funcional que promoguin l'assoliment de les competències personals i socials necessàries per a la vida adulta i professional. Al mateix temps, s'organitzen activitats que contribueixen a l'orientació acadèmica i professional dels i de les alumnes.

L'alumnat ha de cursar igualment la matèria d'Educació Física.

8. La tutoria dels i les alumnes d'aquest programa s'ha d'assignar a un professor o professora que imparteix docència en el grup de l'alumne o alumna al llarg de la durada del programa, i s'ha de planificar i fer de manera personalitzada i contínua, amb la col·laboració de l'especialista d'orientació educativa i, si escau, dels serveis educatius.

9. A banda de les funcions de tutoria establertes en l'article 17, quan el programa de diversificació inclou activitats d'àmbit pràctic, tant si són dins del centre com fora, al tutor o tutora li correspon fer-ne la coordinació, el seguiment i l'avaluació.

10. L'avaluació dels diferents àmbits del programa correspon a l'equip docent que imparteix els ensenyaments, coordinada pel tutor o tutora. L'avaluació dels aprenentatges dels i de les alumnes que cursen un programa de diversificació curricular té com a referent les competències específiques corresponents a les matèries integrades en els diferents àmbits, així com els criteris d'avaluació específics del programa, que es concreten en la programació del programa de diversificació curricular.

11. Si en finalitzar el primer curs del programa de diversificació curricular l'equip docent considera que l'alumne o alumna ha assolit en grau suficient les competències corresponents, pot decidir que faci el quart curs d'educació secundària obligatòria seguint el currículum general amb el grup classe de referència. En aquest cas, s'han d'incloure mesures i suports que han de permetre a l'alumne o alumna assolir els nivells competencials d'aquell curs i que donin continuïtat al seu pla de suport individualitzat.

12. Les decisions sobre la permanència de l'alumnat un any més en el programa s'han d'adoptar exclusivament a la finalització del segon any.

13. L'alumne o alumna dels programes de diversificació curricular obté el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria si asoleix les competències que consten en la programació específica del programa de diversificació curricular i, en el cas que en tingui, en el seu pla de suport individualitzat.

Article 21

El pla de suport individualitzat

1. El pla de suport individualitzat és el document que recull les valoracions i la presa de decisions dels equips docents, amb la participació de la família i de l'alumne o alumna, sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars de determinats alumnes en tots els contextos en què es

desenvolupa el projecte educatiu.

2. En tota l'educació bàsica el pla de suport individualitzat s'ha d'elaborar per a aquell alumnat inclòs en els casos que determina el Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, i sempre que es detectin al llarg del curs les necessitats específiques de suport educatiu.
3. Per elaborar el pla de suport individualitzat cal partir sempre de la programació didàctica.
4. En el pla de suport individualitzat s'han d'identificar les àrees, matèries o àmbits en què s'aplicaran les diferents mesures d'atenció educativa, les quals s'han d'establir a partir dels criteris d'avaluació que consten als annexos 2 i 3.
5. Per als i les alumnes amb altes capacitats es pot reduir un curs la permanència a l'etapa quan el seu ritme personal d'aprenentatge i el grau de maduresa adequat així ho aconselli. En aquest cas, s'ha d'elaborar un pla de suport individualitzat basat en la valoració psicopedagògica de l'alumne o alumna. El director o directora del centre ha de demanar-ne l'autorització per aplicar-lo d'acord amb el procediment que determini el departament competent en matèria educativa.
6. Correspon a la direcció del centre, amb el vistiplau de la comissió d'atenció educativa inclusiva, aprovar el pla de suport individualitzat, facilitar la coordinació i la col·laboració dels professionals que intervenen en la seva elaboració, i vetllar perquè s'apliquin les decisions preses i se'n faci el seguiment.
7. El tutor o tutora de l'alumne o alumna té la responsabilitat de coordinar l'elaboració del pla de suport individualitzat, de vetllar perquè s'apliquin les decisions preses i de fer-ne el seguiment, i ha d'actuar com a principal interlocutor amb l'alumne o alumna i el pare, mare o tutor o tutora legal.
8. L'equip docent elabora el pla de suport individualitzat i, si cal, disposa de l'assessorament dels serveis educatius, de l'especialista d'educació especial o de l'especialista d'orientació educativa del centre educatiu. En el cas que el tutor o tutora hagi rebut informes d'altres professionals de l'àmbit sanitari i sociosanitari, també s'hauran de tenir en compte a l'hora d'elaborar el pla esmentat.
9. Si l'evolució de l'alumne o alumna ho aconsella, el pla de suport individualitzat es pot finalitzar en qualsevol moment i abans del temps inicialment previst, a proposta del tutor o tutora de l'alumne o alumna, amb el vistiplau de la comissió d'atenció educativa inclusiva i amb l'acord de l'equip que el porta a terme. La decisió motivada de finalitzar anticipadament un pla de suport individualitzat l'ha de prendre i signar el director o directora del centre.

Article 22

Recursos i materials didàctics

1. Els diferents recursos i materials didàctics que s'utilitzin en els centres educatius han de respondre als principis d'equitat, d'inclusió i de cohesió social com a base d'una escola per a tothom i ajustar-se a les necessitats educatives de tot l'alumnat en el context educatiu.
2. El disseny i la creació dels diferents recursos i materials didàctics han de permetre l'avenç de tots i cadascun dels i les alumnes, oferint-los propostes accessibles i diversificades en la representació, l'expressió i el compromís, i s'han d'ajustar als criteris següents:
 - la perspectiva de gènere;
 - la mirada global i no etnocèntrica;
 - la personalització dels aprenentatges;
 - l'eliminació, o minimització, de les barreres d'accés per a l'aprenentatge i la comunicació;
 - l'accessibilitat dels materials;
 - la diversitat de materials;
 - la variabilitat dels processos d'aprenentatge.
3. En el marc del currículum competencial, l'alumne o alumna ha d'esdevenir part activa del seu procés d'aprenentatge. Cal promoure l'ús i l'elaboració de recursos, materials didàctics i instruments d'avaluació que fomentin la implicació i el compromís de l'alumnat, cosa que facilitarà l'autoregulació, la metacognició i el treball col·laboratiu.

4. Cal generar contextos d'aprenentatge i activitats d'aula diversificats, fomentant l'ús de les diferents tecnologies per a l'aprenentatge, la comunicació i el coneixement, amb la finalitat de personalitzar i d'enriquir els processos d'ensenyament i aprenentatge; potenciar la participació activa i col·laborativa, i promoure el compromís de l'alumnat.

Capítol 4

Avaluació

Article 23

L'avaluació dels aprenentatges

1. L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat en l'educació bàsica és un component essencial de l'aprenentatge de cada alumne o alumna i ha de formar part de la programació didàctica.
2. L'avaluació ha de ser global, contínua i formativa, i ha de tenir en compte el procés de desenvolupament i el grau d'assoliment de les competències, el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge i la variabilitat de l'aprenentatge de l'alumnat.
3. En el projecte educatiu de centre i de zona escolar rural, i en el marc de la seva autonomia, els centres educatius desenvolupen i concreten els criteris d'avaluació d'acord amb la normativa vigent i fixen les mesures necessàries per atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat.
4. Quan es detectin factors que dificultin el procés d'aprenentatge de l'alumne o alumna o comprometin el seu avenç, s'han de planificar mesures i suports d'atenció educativa. Aquestes mesures i suports s'han d'adoptar en qualsevol moment del curs i han d'estar dirigits a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per continuar el procés educatiu. Si les dificultats de l'alumne o alumna persisteixen, s'han de planificar mesures i suports de diferents graus d'intensitat amb la col·laboració i assessorament del mestre o mestra d'educació especial a l'educació primària, de l'especialista d'orientació educativa a l'educació secundària obligatòria, dels serveis educatius i d'altres professionals d'atenció educativa, si escau.
5. Els i les docents han d'avaluar tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la pròpia pràctica docent amb vista a millorar.
6. L'avaluació ha de permetre que tant els i les docents com els i les alumnes puguin identificar els avenços, les dificultats i els errors que sorgeixen al llarg del procés educatiu i prendre les decisions oportunes per assolir les competències. Amb aquesta finalitat, l'alumnat ha de conèixer els objectius d'aprenentatge i els criteris i procediments amb els quals se l'avalua.
7. S'ha de promoure l'ús generalitzat d'estratègies i instruments d'avaluació variats i adequats, ajustats a les diferents situacions d'aprenentatge, que permetin la valoració del progrés de tot l'alumnat, tenint en compte la personalització dels aprenentatges i permetent ajustar millor la proposta educativa a l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu.
8. L'equip docent ha de dedicar un espai de coordinació de forma regular i continuada per establir els aspectes sobre els aprenentatges que cal observar i els mecanismes per recollir la informació en relació amb el procés d'aprenentatge de l'alumnat. Cada docent ha de disposar d'un instrument de registre per recollir sistemàticament les observacions d'aquest procés.
9. Els centres educatius, per fer efectiu el compromís de l'alumnat i de les famílies en el procés d'aprenentatge, han d'informar de quins són els criteris d'avaluació que s'apliquen en l'avaluació dels aprenentatges i per a la promoció dels i de les alumnes, atenent la normativa vigent i els principis establerts en el projecte educatiu.

Article 24

Sessions d'avaluació, qualificació i pas de curs

1. L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat en les diferents àrees, matèries o àmbits, tant en el seu vessant formatiu com en el qualificador, ha de tenir el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les diferents competències específiques.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

2. La qualificació dels àmbits, en cas que es programin, es pot fer de forma integrada, entenent que, en aquest cas, la qualificació obtinguda serà comuna a les àrees o matèries que en formen part.
3. En cas que el centre, fent ús de la gestió autònoma, dediqui un percentatge de l'horari setmanal a realitzar projectes globalitzadors de caràcter transversal, aquests projectes han de constar com una àrea o matèria independent i s'han de definir les competències específiques i els criteris d'avaluació corresponents per poder fer-ne la qualificació.
4. La sessió d'avaluació és la reunió de l'equip docent, coordinada pel tutor o tutora del grup classe, que té com a finalitat compartir informació i prendre decisions de forma col·legiada sobre el procés d'aprenentatge de l'alumne o alumna. A l'educació bàsica, en totes les sessions d'avaluació hi ha d'haver un membre de l'equip directiu.
5. També hi poden participar, si l'equip docent ho considera, altres docents i altres professionals que intervinguin en el procés d'ensenyament i aprenentatge de l'alumnat.
6. En les sessions d'avaluació de cinquè i sisè de l'educació primària i en tots els cursos de l'educació secundària obligatòria s'ha d'escoltar la veu de l'alumnat, que prèviament haurà reflexionat sobre els processos d'aprenentatge en les diferents àrees, matèries o àmbits. Cada centre ha de determinar el procediment a través del qual incorpora l'alumnat a les sessions d'avaluació.
7. Per tal que l'equip docent pugui valorar els aprenentatges de cada alumne o alumna, així com el desenvolupament del procés d'ensenyament i aprenentatge en el grup classe, cal fer una sessió d'avaluació cada trimestre com a mínim. La sessió d'avaluació del tercer trimestre pot coincidir amb l'avaluació final del curs.
8. Cada centre ha d'elaborar un model propi d'informe d'avaluació de naturalesa qualitativa, que emet l'equip docent després de cada sessió d'avaluació i que ha de reflectir els resultats obtinguts en el procés d'aprenentatge de l'alumne o alumna, així com els aspectes acadèmics, personals i evolutius que es considerin oportuns i, si escau, les mesures i suports d'atenció educativa que s'hagin adoptat o que s'hagin previst.
9. A les sessions d'avaluació finals de segon, quart i sisè de l'educació primària i de segon i quart de l'educació secundària obligatòria, l'equip docent ha d'avaluar de forma col·legiada el grau d'assoliment de les competències transversals, descrites a l'annex 4.
10. El tutor o tutora del grup classe ha de coordinar i presidir les sessions d'avaluació del seu grup d'alumnes, aixecar-ne acta, fer-hi constar els acords presos i transmetre l'informe d'avaluació de manera individualitzada a cada alumne o alumna i al pare, mare, tutor o tutora legal. Igualment, la resta de docents de l'equip docent han d'informar els i les alumnes en relació amb les seves àrees, matèries o àmbits.
11. L'avaluació final de cada curs la porta a terme l'equip docent de forma col·legiada i coordinada pel tutor o tutora del grup en una única sessió. Aquesta avaluació dona continuïtat a les sessions trimestrals; s'hi ha d'analitzar i fer el seguiment del procés d'aprenentatge de cada alumne o alumna i, si és el cas, revisar les mesures i suports d'atenció educativa.
12. L'informe d'avaluació de cada alumne o alumna de la sessió de final de curs ha d'incloure de forma explícita la relació d'àrees, matèries i/o àmbits en el cas que el centre els hagi programat, amb els indicadors d'avaluació corresponents descrits a l'article 29.2. L'informe d'avaluació final de segon, quart i sisè de l'educació primària i de segon i quart de l'educació secundària obligatòria també ha d'incloure el grau d'assoliment de les competències transversals.
13. En cas que un centre, fent ús de la fracció horària corresponent a la gestió autònoma, programi projectes globalitzadors de caràcter transversal, també s'han d'incloure a l'informe d'avaluació de final de curs.
14. El pas de curs de l'alumnat de primer, tercer i cinquè de l'educació primària és automàtic. A l'educació secundària obligatòria, passen de curs els i les alumnes que hagin assolit les competències de totes les matèries o àmbits cursats i els que tinguin avaluació negativa en una o dues matèries. En tot cas, a l'educació secundària obligatòria passen de curs els i les alumnes sempre que l'equip docent consideri que les matèries no superades no impedeixen continuar el curs següent, tinguin expectatives favorables de recuperació i, a més, el pas de curs beneficiï la promoció acadèmica d'aquests alumnes.
15. La decisió que l'alumne o alumna romangui un any més en el mateix curs a segon, quart i sisè de l'educació primària o als diferents cursos de l'educació secundària obligatòria té un caràcter excepcional. Aquesta decisió la pren de manera col·legiada l'equip docent; hi té especial consideració el criteri del tutor o tutora i s'atén el grau d'assoliment de les competències establertes i la valoració de les mesures que puguin afavorir el progrés de l'alumne o alumna. S'han de valorar tant els aspectes relatius al procés d'aprenentatge com al grau de maduresa i a la vinculació amb el grup classe de referència per preservar el benestar emocional de l'alumne o

CVE-DOGC-A-22270097-2022

alumna, i també cal escoltar l'opinió del pare, mare, tutor o tutora legal.

16. Quan un alumne o alumna roman un any més en el mateix curs, cal que tots els docents elaborin unes orientacions personalitzades que incloguin mesures i suports, que s'han de reflectir en l'informe d'avaluació corresponent. Excepcionalment, en alguns casos pot comportar l'elaboració d'un pla de suport individualitzat.

17. La decisió que l'alumne o alumna romanguí un any més en un mateix curs només es pot adoptar una vegada durant cada etapa.

18. Per tal de facilitar l'exercici del dret i el deure de les famílies a participar en el procés educatiu dels seus fills i filles, el centre ha d'informar el pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumne o alumna de la seva evolució escolar després de cada sessió d'avaluació per mitjà d'informes qualitatius escrits, entrevistes individuals, reunions col·lectives i altres mitjans que consideri oportuns. S'ha de garantir, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'escolaritat en cada etapa educativa, una altra al llarg de cada curs i una reunió col·lectiva a l'inici de cadascun dels cursos.

19. Les famílies han de conèixer les decisions relatives a l'avaluació i al pas de curs de l'alumne o alumna perquè puguin participar i donar suport a l'evolució del seu procés educatiu i, si és el cas, col·laborar en les mesures de suport que s'adoptin.

Article 25

Avaluació i qualificació dels aprenentatges de l'alumnat amb pla de suport individualitzat

1. L'alumne o alumna que disposa d'un pla de suport individualitzat ha de ser avaluat i qualificat d'acord amb els criteris d'avaluació establerts en el pla esmentat, que en cap cas pot suposar una limitació en les seves qualificacions.

2. Excepcionalment, a l'educació primària, per als i les alumnes de procedència estrangera que s'incorporen al sistema educatiu a Catalunya per primera vegada durant el segon o el tercer trimestre del curs escolar i que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya, es pot prendre la decisió temporal de no avaluar algunes de les àrees.

3. Excepcionalment, a l'educació secundària obligatòria, el pla de suport individualitzat pot comportar la no-qualificació de manera temporal d'algunes matèries. El pla de suport individualitzat ha de concretar les raons i la durada d'aquesta mesura provisional i extraordinària.

4. Els o les alumnes que disposen d'un pla de suport individualitzat perquè cursen simultàniament l'educació secundària obligatòria i estudis de música o de dansa en conservatoris, centres professionals o escoles de música o dansa autoritzades pel departament competent en matèria educativa, poden sol·licitar al seu centre educatiu la convalidació o el reconeixement de matèries d'educació secundària obligatòria en els termes que estableixi el departament competent en matèria educativa. Les matèries que s'hagin convalidat no tenen qualificació ni computen a l'efecte de calcular la nota mitjana.

5. Per als i les alumnes d'educació secundària obligatòria que disposen d'un pla de suport individualitzat perquè participen regularment en competicions que impliquen una alta dedicació, el centre educatiu pot valorar la conveniència d'adoptar mesures i suports addicionals d'atenció educativa a fi de promoure que avancin en l'assoliment de les competències de l'etapa de totes les matèries, afavorir el seu desenvolupament personal i social i facilitar-los la màxima participació en les activitats o accions educatives del seu grup de referència, així com en la resta d'activitats de centre, sempre que sigui possible. En el cas que aquests esportistes tinguin la consideració de tecnificació, alt rendiment o alt nivell, avalada per la certificació del Consell Català de l'Esport, addicionalment poden sol·licitar al seu centre educatiu que se'ls reconegui la matèria d'Educació Física, segons el procediment que estableixi el departament competent en matèria educativa. La matèria que s'hagi convalidat no té qualificació ni computa a l'efecte de calcular la nota mitjana.

6. L'alumne o alumna, i el pare, mare, tutor o tutora legal han d'estar informats de l'elaboració del pla de suport individualitzat, del seu contingut, de les decisions que afecten l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges i, si escau, de la seva finalització. En la planificació, cal fomentar la col·laboració entre totes les persones implicades: l'alumne o alumna, els i les docents, la família i, si escau, altres agents.

Article 26

Títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria

1. Obté el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria l'alumne o alumna que en acabar

CVE-DOGC-A-22270097-2022

l'etapa, segons el criteri de l'equip docent, hagi assolit les competències d'acord amb els criteris d'avaluació establerts en aquest Decret.

2. L'alumne o alumna que en acabar l'etapa no hagi assolit algunes de les competències establertes en el Decret, podrà obtenir la titulació si l'equip docent, de forma col·legiada i amb l'acord de la majoria de dos terços dels seus membres, considera que no és un impediment per a la seva continuïtat formativa. Aquesta situació s'ha de reflectir en la documentació oficial d'avaluació.
3. Per als i les alumnes amb pla de suport individualitzat es prenen com a referents les competències i els criteris d'avaluació establerts en el seu pla per a l'obtenció del títol. En cap cas aquesta situació i les mesures i suports que se'n derivin poden suposar un obstacle per obtenir-lo.
4. L'alumne o alumna que en finalitzar l'etapa no obtingui el títol pot romandre un any més a quart. En aquest cas, cal que tots els i les docents elaborin unes orientacions personalitzades i que facin una proposta de mesures i suports.
5. De manera excepcional, un alumne o alumna pot repetir dues vegades quart curs si no ha repetit en cursos anteriors, encara que s'hagi esgotat el màxim de permanència, sempre que l'equip docent consideri que aquesta mesura afavoreix l'assoliment de les competències establertes per a l'etapa. En aquest cas, es pot prolongar un any el límit d'edat a què es refereix l'article 1.5.
6. Els centres educatius han d'organitzar anualment proves per als i les alumnes que no hagin assolit les competències a quart curs i hagin superat l'edat màxima de permanència a l'etapa, durant dos cursos, d'acord amb el procediment establert pel departament competent en matèria educativa.

Article 27

Avaluacions diagnòstiques i de final d'etapa

1. En el quart curs de l'educació primària i en el segon curs de l'educació secundària obligatòria, tots els centres fan una prova d'avaluació diagnòstica del nivell d'assoliment de les competències de tots els i les alumnes, que té un caràcter formatiu i orientador per als centres, els i les docents, l'alumnat, les famílies i el conjunt de la comunitat educativa, i que s'ha de concretar en un informe individual, de grup i de centre.
2. En el sisè curs de l'educació primària i en el quart curs de l'educació secundària obligatòria es realitza una avaluació de final d'etapa de les competències assolides per l'alumnat al llarg de cada etapa educativa.
3. El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu ha d'elaborar les proves i definir-ne els criteris d'aplicació, de correcció i d'anàlisi de resultats.

Article 28

Documents oficials d'avaluació

1. Els documents oficials d'avaluació en l'educació primària són les actes d'avaluació de final de curs, l'expedient acadèmic, l'historial acadèmic, l'informe de final d'etapa i, si escau, l'informe personal per trasllat.
2. Els documents oficials d'avaluació en l'educació secundària obligatòria són les actes d'avaluació de final de curs, l'expedient acadèmic, l'historial acadèmic, el consell orientador a segon i a quart curs i, si escau, l'informe personal per trasllat.
3. L'historial acadèmic i, si és el cas, l'informe personal per trasllat es consideren documents bàsics per garantir la mobilitat de l'alumnat per tot el territori de l'Estat. Aquests documents s'han d'ajustar als models i a les característiques que el departament competent en matèria educativa estableixi, tal com es concreta a la disposició addicional quarta, i han d'estar sota custòdia del centre.
4. El director o directora visa amb la seva signatura tots els documents oficials d'avaluació.
5. Els documents esmentats han de romandre al centre i han d'estar a disposició de la Inspecció per a possibles comprovacions. La persona que exerceix les funcions de secretari o secretària és la responsable de custodiar-los i d'elaborar les certificacions que se sol·licitin.
6. En cas de supressió d'algun centre educatiu, els serveis territorials d'Educació o el Consorci d'Educació de Barcelona han d'adoptar les mesures corresponents per conservar-los o traslladar-los.
7. En tots els documents elaborats s'ha d'incorporar un ús no sexista ni androcèntric del llenguatge.

Article 29

Actes d'avaluació

1. Per tal d'adequar-se a la normativa bàsica de l'Estat, cal emplenar les actes d'avaluació de l'educació bàsica a final de cada curs i s'han de tancar al final del període lectiu ordinari. Comprenen, almenys, la relació nominal dels i les alumnes que componen el grup, juntament amb els resultats de l'avaluació de les àrees, de les matèries o dels àmbits i dels projectes globalitzadors de caràcter transversal que el centre pot programar en la seva gestió autònoma, i les decisions sobre pas de curs o permanència.
2. Els docents han d'expressar els resultats de l'avaluació de les àrees o matèries, àmbits o projectes globalitzadors si és el cas, a partir del procés d'assoliment de les competències específiques corresponents en els termes següents: assoliment excel·lent (AE), assoliment notable (AN), assoliment satisfactori (AS) o no assoliment (NA). Aquests són els indicadors que han de constar en la informació que han de rebre les famílies i l'alumnat.
3. Per tal d'adequar-se a la normativa bàsica de l'Estat, en les actes oficials d'avaluació de final de curs de l'educació bàsica i en l'informe personal per trasllat, si és el cas, els indicadors de qualificació s'han d'expressar també en els termes següents: excel·lent, notable, bé i insuficient. En aquest cas, les equivalències que s'han d'utilitzar per completar les actes oficials són les següents:

Assoliment excel·lent	Excel·lent
Assoliment notable	Notable
Assoliment satisfactori	Bé
No assoliment	Insuficient

4. Els documents oficials d'avaluació dels i les alumnes amb pla de suport individualitzat han de fer referència als criteris d'avaluació formulats en el pla esmentat.
5. Les actes d'avaluació a l'educació primària les ha de signar el tutor o tutora del grup classe i han de portar el vistiplau del director o directora del centre.
6. Les actes d'avaluació a l'educació secundària obligatòria les han de signar tots els professors i professores del grup i han de portar el vistiplau del director o directora del centre.

Article 30

Expedient acadèmic

1. L'expedient acadèmic és el document oficial d'avaluació que té la funció de recollir de manera acumulativa els resultats de l'avaluació de l'alumne o alumna, així com qualsevol altra informació rellevant.
2. L'expedient acadèmic de l'educació bàsica recull, juntament amb les dades d'identificació del centre, les de l'alumne o alumna, així com la informació relativa al seu procés d'avaluació. S'ha d'obrir en el moment d'incorporació de l'alumne o alumna al centre i hi ha de constar, almenys, els resultats de l'avaluació de les competències específiques de les àrees, matèries o àmbits, i dels projectes globalitzadors de caràcter transversal que el centre hagi pogut programar, les decisions de promoció d'etapa, les mesures i suports d'atenció educativa i el pla de suport individualitzat si és el cas, i totes les observacions que l'equip docent consideri oportunes i rellevants.
3. En el cas que hi hagi àrees o matèries que s'hagin cursat de forma integrada en un àmbit, a l'expedient hi ha de figurar la denominació de l'àmbit i les àrees o matèries que hi estan integrades.
4. La custòdia i l'arxivament dels expedients acadèmics correspon als centres educatius en què s'hagin realitzat els estudis dels ensenyaments corresponents i han d'estar a disposició de la Inspecció Educativa.

Article 31

Historial acadèmic

1. L'historial acadèmic és el document oficial d'avaluació que reflecteix els resultats de l'avaluació i les decisions relatives al progrés acadèmic de l'alumne o alumna al llarg de l'etapa, i té valor acreditatiu dels estudis cursats.
2. L'historial acadèmic ha de portar el vistiplau del director o directora i ha de recollir, com a mínim, les dades identificadores de l'alumne o alumna; les àrees, matèries, àmbits i projectes globalitzadors que s'han cursat al llarg de l'escolarització; les mesures curriculars i organitzatives aplicades; les mesures i suports d'atenció educativa i el pla de suport individualitzat si és el cas; els resultats de l'avaluació, les decisions sobre pas de curs i permanència; la informació relativa als canvis de centre; i el consell orientador en el cas de l'educació secundària obligatòria.
3. A fi de garantir la mobilitat de l'alumnat, quan diverses àrees o matèries hagin estat cursades integrades en un àmbit, a l'historial s'ha de fer constar la qualificació obtinguda en cadascuna d'elles. Aquesta qualificació ha de ser la mateixa que figuri a l'expedient acadèmic per a l'àmbit corresponent.
4. Després de finalitzar cada etapa, l'historial acadèmic s'ha de lliurar al pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumne o alumna o al mateix alumne si és major d'edat.
5. En el cas de l'educació primària, després d'acabar l'etapa s'ha d'enviar una còpia de l'historial acadèmic i de l'informe final d'etapa al centre d'educació secundària obligatòria on l'alumne o alumna prosseguirà els estudis, amb la petició prèvia del centre educatiu receptor.
6. En cas de trasllat a un altre centre educatiu durant qualsevol etapa, s'ha d'enviar una còpia de l'historial acadèmic al centre on l'alumne o alumna prosseguirà els estudis, amb la petició prèvia del centre educatiu receptor.
7. En el cas que, per trasllat de l'alumne o alumna, els documents oficials d'avaluació hagin de tenir efecte fora de Catalunya, les qualificacions s'han de codificar d'acord amb l'article 29.3.
8. En el cas de l'alumnat que es traslladi a centres d'altres comunitats autònomes en què el català no sigui llengua oficial, cal redactar l'historial acadèmic en català i castellà.

Article 32

Informe de final d'etapa de l'educació primària

1. L'informe de final d'etapa de l'educació primària és el document oficial d'avaluació que complementa l'historial acadèmic de l'educació primària. Recull la informació sobre aspectes personals de l'alumne o alumna, necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge, i altres aspectes que es considerin rellevants per garantir una atenció personalitzada en la promoció a l'educació secundària obligatòria.
2. La formalització de l'informe de final d'etapa és responsabilitat del tutor o tutora.
3. El centre emissor i el centre receptor de l'informe han de garantir la confidencialitat de les dades que conté aquest document.

Article 33

Consell orientador

1. El consell orientador és un document que orienta, acompanya i guia l'alumne o alumna de l'educació secundària obligatòria en el seu itinerari educatiu i que vetlla per la seva continuïtat formativa.
2. El consell orientador l'elabora l'equip docent al final de cada curs a partir de la informació continguda en el registre o full de seguiment intern, i conté informació sobre el grau d'assoliment de les competències corresponents i l'orientació sobre l'itinerari formatiu de l'alumne o alumna i, si escau, recomanacions i propostes de mesures i suports d'atenció educativa per al curs següent.
3. En els cursos de segon i quart de l'educació secundària obligatòria el consell orientador és un document

CVE-DOGC-A-22270097-2022

oficial d'avaluació que forma part de l'expedient acadèmic de l'alumne o alumna.

4. En finalitzar cada curs es lliura aquest document a l'alumne o alumna i al pare, mare o tutor o tutora legal conjuntament amb l'informe d'avaluació.
5. En aquells casos en què l'equip docent ho consideri adequat, el consell orientador de segon d'educació secundària obligatòria també ha d'incloure una proposta per a l'alumnat per continuar la seva formació a través d'un programa de diversificació curricular o, excepcionalment, un cicle formatiu de grau bàsic.
6. Així mateix, si l'equip docent considera adequat que un alumne o alumna en acabar tercer de l'educació secundària obligatòria continuï la seva formació a través d'un cicle formatiu de grau bàsic, ha d'elaborar una proposta justificada i fer-la constar en el consell orientador.
7. En finalitzar quart o si es finalitza l'escolaritat abans, el consell orientador s'ha de lliurar com a document oficial de l'avaluació amb el format que decideixi el centre. Ha d'incloure una proposta sobre les diferents opcions de continuïtat formativa, acadèmiques o professionals, que es considerin més convenients amb l'objectiu que tot l'alumnat s'orienti adequadament en el seu futur formatiu. En el cas que l'alumne o alumna no hagi assolit tots els nivells competencials s'ha d'incloure una proposta sobre les eines o recursos per poder assolir-los. En el cas de l'alumnat amb un pla de suport individualitzat, el consell orientador ha d'incloure un pla de transició als estudis postobligatoris.

Article 34

Informe personal per trasllat

1. L'informe personal per trasllat és el document oficial d'avaluació que s'emet en cas de trasllat de l'alumne o alumna a un altre centre sense haver completat un curs sencer. El centre receptor ha d'obrir l'expedient acadèmic corresponent. La matriculació adquireix caràcter definitiu una vegada rebuda la còpia de l'història acadèmica.
2. L'informe personal per trasllat ha de contenir els resultats de les avaluacions que s'hagin realitzat; l'aplicació, si escau, de mesures curriculars i organitzatives, i totes les observacions que es considerin oportunes sobre el progrés general de l'alumne o alumna.
3. La formalització de l'informe personal per trasllat és responsabilitat del tutor o tutora.
4. En el cas que, per trasllat de l'alumne o alumna sense haver completat el curs sencer, els documents oficials d'avaluació hagin de tenir efecte fora de Catalunya, les qualificacions s'han de codificar d'acord amb les equivalències que consten a l'article 29.3.
5. En el cas de l'alumnat que es traslladi a centres d'altres comunitats autònomes en què el català no sigui llengua oficial, cal redactar l'informe personal per trasllat en català i castellà.

Article 35

Autenticitat, seguretat i confidencialitat

1. Pel que fa a l'obtenció de les dades personals de l'alumnat, a la seva cessió d'uns centres als altres i a la seva seguretat i confidencialitat, cal atènyer-se al que disposa la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.
2. Els documents oficials d'avaluació i els seus procediments de validació descrits als apartats anteriors poden ser substituïts pels seus equivalents realitzats per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, sempre que en quedi garantida l'autenticitat, la integritat i la conservació, i es compleixin les garanties i els requisits establerts per la normativa de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, i per la legislació sobre procediment administratiu comú de les administracions públiques.
3. L'expedient electrònic de l'alumne o alumna ha d'estar constituït, almenys, per les dades contingudes als documents oficials d'avaluació i ha de complir el que estableix la normativa de l'esquema nacional d'interoperabilitat en l'àmbit de l'administració electrònica.

Disposició addicional primera

CVE-DOGC-A-22270097-2022

Educació de persones adultes

1. Les persones adultes que vulguin adquirir les competències i els sabers corresponents a l'educació secundària obligatòria han de disposar d'una oferta ajustada a les seves condicions i necessitats, que es pugui fer de forma presencial, semipresencial o a distància.

2. Per tal que l'alumnat adquireixi una visió integrada del saber que li permeti desenvolupar les competències i afrontar amb èxit els principals reptes i desafiaments globals del segle XXI, els ensenyaments d'aquesta etapa s'organitzen de forma modular en tres àmbits i dos nivells en cadascun d'ells:

a) Àmbit de comunicació, en el qual s'integren els ensenyaments mínims recollits a l'annex 3 referits a les matèries Aranès i Literatura a l'Aran, Llengua Castellana i Literatura, Llengua Catalana i Literatura, i Llengua Estrangera.

b) Àmbit social, en el qual s'integren els ensenyaments mínims recollits a l'annex 3 relacionats amb les matèries Ciències Socials: Geografia i Història i Educació en Valors Cívics i Ètics.

c) Àmbit científicotecnològic, en el qual s'integren els ensenyaments mínims recollits a l'annex 3 relacionats amb les matèries Física i Química, Biologia i Geologia, Matemàtiques, i Tecnologia i Digitalització.

3. L'organització d'aquests ensenyaments ha de permetre que es puguin fer en dos cursos.

4. La superació d'algun dels nivells corresponents a cadascun dels tres àmbits a què fa referència l'apartat segon té validesa a tot l'Estat.

5. La superació de tots els àmbits dona dret a l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria. Així mateix, l'equip docent pot proposar per a l'expedició del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria aquelles persones que, tot i no haver superat algun dels àmbits, es consideri que han aconseguit globalment els objectius generals de la formació bàsica de les persones adultes. En aquesta decisió s'han de tenir en compte les possibilitats formatives i d'inclusió en l'activitat acadèmica i laboral de cada alumne o alumna.

6. El departament competent en matèria educativa ha d'organitzar periòdicament proves perquè les persones majors de divuit anys, o que els compleixen l'any de realització de les proves, puguin obtenir directament el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria, sempre que hagin assolit les competències segons els criteris d'avaluació establerts en aquest Decret. Aquestes proves, que han de disposar de les mesures d'accessibilitat universal i els ajustaments que necessiti tot l'alumnat amb necessitats educatives especials, s'han d'organitzar basant-se en els tres àmbits de coneixement.

Disposició addicional segona

L'ensenyament de religió

1. El pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumnat menor d'edat ha de poder manifestar, a l'inici de curs, la seva voluntat que l'alumne o alumna rebi ensenyaments de religió o no.

2. Els centres educatius han de disposar les mesures organitzatives perquè els i les alumnes, els pares, mares o tutors o tutores legals dels quals no hagin optat perquè aquests i aquestes alumnes cursin ensenyaments de religió, rebin la deguda atenció educativa, d'acord amb les orientacions que facilitarà el departament competent en matèria educativa.

3. Els centres educatius han de programar l'atenció a l'alumnat que no ha optat per cursar ensenyaments de religió. Preferentment s'han de planificar i programar activitats educatives que desenvolupin la reflexió sobre la riquesa del bagatge intel·lectual heretat i la transmissió de les bases del patrimoni cultural de la nostra societat. Aquestes activitats han de poder preparar l'alumnat per conviure en una societat diversa i per participar en un món democràtic, amb el ple exercici de la llibertat ideològica comprensiva de totes les opcions que suscita la vida personal i social amb la dignitat de la persona i els seus drets inviolables.

En tot cas, s'ha d'incidir en el desenvolupament de les capacitats de l'alumnat i en el seu desenvolupament personal, social i ciutadà, si el centre així ho considera, i les activitats proposades s'han de centrar en els aspectes més transversals del currículum, afavorint la interdisciplinarietat i la connexió entre els diferents sabers.

Les activitats a què es refereix aquest apartat en cap cas han de comportar l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós ni a qualsevol àrea o matèria de les diferents etapes, ni han de ser qualificades.

CVE-DOGC-A-22270097-2022

4. La determinació del currículum dels ensenyaments de les diferents confessions religioses amb què l'Estat ha subscrit acords de cooperació en matèria educativa és competència de les autoritats religioses corresponents.

5. L'avaluació dels ensenyaments de les diferents confessions religioses amb què l'Estat hagi subscrit acords de cooperació o amb què hi hagi subscrits convenis internacionals, s'ha d'ajustar al que estableixen aquests acords i convenis, entenent que l'avaluació s'ha de fer en els mateixos termes i amb els mateixos efectes que les altres àrees i matèries.

6. Per tal de garantir el principi d'igualtat i la lliure concurrència, les qualificacions que s'hagin obtingut en l'avaluació dels ensenyaments de religió no computen en les convocatòries en les quals hagin d'entrar en concurrència els expedients acadèmics, ni a l'efecte d'admissió dels i les alumnes per fer una selecció entre els i les sol·licitants.

7. La dedicació horària de l'ensenyament de religió està establerta a l'annex 7.

Disposició addicional tercera

Adaptació de les programacions didàctiques

Els centres educatius disposen de tres cursos escolars a partir de l'inici del curs escolar 2022-2023 per modificar, adaptar i actualitzar les programacions didàctiques, de conformitat amb l'establert en aquest Decret. L'administració educativa ha d'acompanyar els centres educatius en l'elaboració i el desenvolupament de les programacions.

Disposició addicional quarta

Documents oficials d'avaluació

El departament competent en matèria educativa elabora i posa a disposició dels centres educatius els documents oficials d'avaluació de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria.

Disposició transitòria

Règim transitori

El Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria són aplicables fins a la implantació del calendari d'aplicació dels ensenyaments de l'educació bàsica.

Disposició derogatòria

Derogació normativa

Es deroguen el Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 187/2015, de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

Disposicions finals

Primera

Calendari d'aplicació

Els ensenyaments de l'educació bàsica s'han d'implantar d'acord amb el calendari següent:

CVE-DOGC-A-22270097-2022

- L'any acadèmic 2022-2023 s'implantarà la nova ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica en els cursos primer, tercer i cinquè de l'etapa d'educació primària, i en els cursos primer i tercer de l'educació secundària obligatòria i en els cicles formatius de grau de bàsic.

- L'any acadèmic 2023-2024 s'implantarà la nova ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica en els cursos segon, quart i sisè de l'etapa d'educació primària, i en els cursos segon i quart de l'educació secundària obligatòria.

Segona

Autoritzacions

S'autoritza la persona titular del Departament d'Educació per dictar les disposicions que siguin necessàries per aplicar el que disposa aquest Decret.

Tercera

Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor l'endemà de publicar-lo al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 27 de setembre de 2022

Pere Aragonès i Garcia

President de la Generalitat de Catalunya

Josep González Cambray

Conseller d'Educació

Annex 1

Competències clau i perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica

(Vegeu la imatge al final del document)

[826738_Annex1Competnciesclaudefcats.pdf](#)

Annex 2

Àrees d'educació primària

(Vegeu la imatge al final del document)

[826739_Annex2reesprimriadevcats.pdf](#)

CVE-DOGC-A-22270097-2022

Annex 3

Matèries d'educació secundària obligatòria

(Vegeu la imatge al final del document)

[826740_ANNEX3Matriessecundriaobligatriadefcat.pdf](#)

Annex 4

Competències transversals

(Vegeu la imatge al final del document)

[826741_Annex4Competnciestransversalsdefcat.pdf](#)

Annex 5

Aprenentatge basat en situacions

(Vegeu la imatge al final del document)

[826742_Annex5Aprenentatgebasatensituacionsdefcat.pdf](#)

Annex 6

Àmbits dels cicles formatius de grau bàsic

(Vegeu la imatge al final del document)

[cat-Annex 6_Àmbits dels cicles formatius de grau bàsic_def.pdf](#)

Annex 7

Horaris

(Vegeu la imatge al final del document)

[cat-Annex 7_Horaris_def.pdf](#)

(22.270.097)

Annex 1

Competències clau i perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica

El perfil competencial de sortida de l'alumnat en finalitzar l'ensenyament bàsic identifica i defineix, en connexió amb els reptes del segle XXI, les competències clau que s'espera que els alumnes i les alumnes hagin desenvolupat en completar aquesta fase del seu itinerari educatiu.

El perfil competencial de sortida parteix d'una visió alhora estructural i funcional de les competències clau i l'assoliment per part de l'alumnat es considera indispensable per al seu desenvolupament personal, per resoldre situacions i problemes dels diferents àmbits de la seva vida, crear noves oportunitats de millora, així com per desenvolupar la seva socialització, aconseguir la continuïtat del seu itinerari formatiu i inserir-se i participar activament en la societat i en la cura de l'entorn natural i del planeta.

El referent de partida per definir les competències recollides en el perfil competencial de sortida ha estat la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent. L'ancoratge del perfil competencial de sortida a la Recomanació del Consell es fonamenta en l'objectiu d'adoptar unes referències comunes que enforteixin la cohesió educativa en l'àmbit europeu i facilitin a la ciutadania, si així ho considera, estudiar i treballar al llarg de la seva vida tant al seu propi país com en altres països del seu entorn.

La vinculació entre competències clau i reptes del segle XXI és la que donarà sentit als aprenentatges, en apropar l'escola a situacions, qüestions i problemes reals de la vida quotidiana, cosa que, al seu torn, proporcionarà el punt de suport necessari per afavorir situacions d'aprenentatge significatives i rellevants, tant per a l'alumnat com per al personal docent. Es vol garantir que tot alumne o alumna que superi amb èxit l'educació bàsica i, per tant, assoleixi el perfil competencial de sortida, sàpiga mobilitzar els aprenentatges adquirits per respondre als principals desafiaments a què haurà de fer front al llarg de la seva vida:

- Desenvolupar una actitud responsable a partir de la presa de consciència de la degradació del medi ambient basada en el coneixement de les causes que la provoquen, agreugen o milloren, des d'una visió sistèmica, tant local com global.
- Identificar els diferents aspectes relacionats amb el consum responsable i de productes de proximitat, valorant-ne les repercussions sobre el bé individual i el comú, jutjant críticament les necessitats i els excessos i exercint un control social davant la vulneració dels seus drets com a consumidor.
- Desenvolupar hàbits de vida saludable a partir de la comprensió del funcionament de l'organisme i la reflexió crítica sobre els factors interns i externs que hi incideixen, assumint la responsabilitat personal en la promoció de la salut pública, incloent-hi el coneixement d'una sexualitat positiva, respectuosa i igualitària.
- Exercitar la sensibilitat per detectar situacions de desigualtat i exclusió des de la comprensió de les causes complexes per desenvolupar sentiments d'empatia.
- Desenvolupar un compromís actiu amb la igualtat de gènere, la igualtat de tracte i la no-discriminació, coneixent el recorregut històric per a la consecució dels drets humans de totes les persones i col·lectius.

- Entendre els conflictes com a elements connaturals a la vida en societat que s'han de resoldre de manera pacífica i rebutjar qualsevol expressió de violència masclista, LGTBI-fòbica, racista, capacitista o motivada per qualsevol altra mena de situació personal o socioeconòmica.
- Analitzar de manera crítica i aprofitar les oportunitats de tota mena que ofereix la societat actual, en particular les de la cultura digital, avaluant-ne els beneficis i riscos i fer un ús ètic i responsable que contribueixi a la millora de la qualitat de vida personal i col·lectiva.
- Acceptar la incertesa com una oportunitat per articular respostes més creatives, aprenent a gestionar l'ansietat que pot comportar.
- Cooperar i conviure en societats obertes i canviants, valorar la diversitat personal i cultural com a font de riquesa i fomentant l'interès per altres llengües i cultures.
- Sentir-se part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global, desenvolupant empatia i generositat.
- Desenvolupar les habilitats que li permetin seguir aprenent al llarg de la vida, des de la confiança en el coneixement com a motor de desenvolupament i la valoració crítica dels riscos i beneficis d'aquest coneixement.

La resposta a aquests i altres reptes —entre els quals hi ha una absoluta interdependència— necessita els coneixements, destreses i actituds subjacents a les competències clau i s'aborda en les diferents àrees i matèries que componen el currículum. Aquests sabers disciplinaris són imprescindibles, perquè sense ells l'alumnat no entendria el que passa al seu voltant i, per tant, no podria valorar críticament la situació, ni molt menys respondre adequadament. L'essencial de la integració dels reptes en el perfil competencial de sortida està en el fet que afegeixen una exigència d'actuació, la qual connecta amb l'enfocament competencial del currículum: la meta no és la mera adquisició de sabers, sinó aprendre a utilitzar-los per solucionar necessitats encarnades en la realitat.

Aquests desafiaments impliquen adoptar una posició ètica exigent, ja que suposen articular la recerca legítima del benestar personal respectant el bé comú. Requereixen, a més, transcendir la mirada local per analitzar i comprometre's també amb els problemes globals. Tot això exigeix, d'una banda, una ment complexa, capaç de pensar en termes sistèmics, oberts i amb un alt nivell d'incertesa, i, de l'altra, la capacitat d'empatitzar amb aspectes rellevants, encara que no ens afectin de manera directa, la qual cosa implica assumir els valors de la cura i desenvolupar una gran sensibilitat cap a les situacions d'injustícia, desigualtat i exclusió.

Competències clau que s'han d'assolir

Les competències clau que es recullen en el perfil competencial de sortida són l'adaptació al sistema educatiu de les competències clau establertes en l'esmentada Recomanació del Consell de la Unió Europea. Aquesta adaptació respon a la necessitat de vincular aquestes competències als reptes i desafiaments de segle XXI i al context escolar, ja que la Recomanació es refereix a l'aprenentatge permanent que ha de produir-se al llarg de tota la vida, mentre que el perfil remet a un moment precís i limitat del desenvolupament personal, social i formatiu de l'alumnat: l'etapa de l'educació bàsica.

Amb caràcter general, s'ha d'entendre que l'assoliment de les competències i objectius que preveu aquest decret per a les diferents etapes educatives està vinculat a l'assoliment i desenvolupament de les competències clau recollides en aquest perfil competencial de

sortida, i que són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.
- Competència digital.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

La transversalitat és una condició inherent al perfil competencial de sortida, en el sentit que tots els aprenentatges contribueixen a la seva consecució. De la mateixa manera, l'assoliment de cadascuna de les competències clau contribueix a l'assoliment de totes les altres. No hi ha jerarquia entre les competències, ni pot establir-se una correspondència exclusiva amb una única àrea, matèria o àmbit sinó que totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, matèries o àmbits i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt de les competències.

Indicadors operatius de les competències clau en l'ensenyament bàsic

Pel que fa a la dimensió aplicada de les competències clau, s'ha definit per a cadascuna un conjunt d'indicadors operatius partint dels diferents marcs internacionals de referència existents.

Els indicadors operatius de les competències clau constitueixen el marc referencial a partir del qual es concreten les competències específiques de cada àrea, matèria o àmbit. Aquesta vinculació entre indicadors operatius i competències específiques fa que de l'avaluació de les competències se'n pugui inferir el grau d'assoliment de les competències clau definides en el perfil competencial de sortida i, per tant, la consecució de les competències i objectius previstos per a l'etapa.

Atès que les competències s'adquireixen necessàriament de forma seqüencial i progressiva, s'inclouen també al perfil els indicadors operatius que orienten sobre el nivell d'assoliment esperat quan es completa l'educació primària, per afavorir i explicitar així la continuïtat, la coherència i la cohesió entre les dues etapes que componen l'ensenyament obligatori.

Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de forma oral, escrita o signada de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diversos propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, signats, escrits, audiovisuals o multimodals, evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, la llengua de signes o l'escriptura per pensar i per aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

Indicadors operatius

En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...	En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...
<p>CCL1. Expressa fets, conceptes, pensaments, opinions o sentiments de forma oral, escrita o signada, amb claredat i adequació a diferents contextos quotidians del seu entorn personal, social i educatiu, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per intercanviar informació i crear coneixement com per construir vincles personals.</p> <p>CCL2. Comprèn, interpreta i valora textos orals, signats, escrits o multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu, amb acompanyament puntual per participar activament en contextos quotidians i per construir coneixement.</p> <p>CCL3. Localitza, selecciona i contrasta, amb el degut acompanyament, informació senzilla procedent de dues o més fonts, sap avaluar-ne la fiabilitat i utilitat en funció dels objectius de lectura i la integra i transforma en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu i personal i al mateix temps respectuós amb la propietat intel·lectual.</p> <p>CCL4. Llegeix obres diverses adequades al seu desenvolupament, seleccionant aquelles que millor s'ajusten als seus gustos i interessos, reconeix el patrimoni literari com a font de gaudi i aprenentatge individual i col·lectiu i mobilitza la seva experiència personal i lectora per construir i compartir la seva interpretació de les obres i per crear textos d'intenció literària a partir de models senzills.</p> <p>CCL5. Posa les seves pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la gestió dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, detectant els usos discriminatoris de la llengua, així com els abusos de poder a través de la llengua, per afavorir un ús no només eficaç sinó també ètic del llenguatge.</p>	<p>CCL1. S'expressa de forma oral, escrita o signada amb coherència, correcció i adequació als diferents contextos socials, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa tant per intercanviar informació i crear coneixement com per construir vincles personals.</p> <p>CCL2. Comprèn, interpreta i valora amb actitud crítica textos orals, signats, escrits o multimodals dels àmbits personal, social, educatiu i professional per participar en diferents contextos de manera activa i informada i per construir coneixement.</p> <p>CCL3. Localitza, selecciona i contrasta de manera progressivament autònoma informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i la integra i transforma en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu, crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.</p> <p>CCL4. Llegeix amb autonomia obres diverses adequades a la seva edat, seleccionant les que millor s'ajusten als seus gustos i interessos. Aprecia el patrimoni literari com a via privilegiada de l'experiència individual i col·lectiva i mobilitza la seva pròpia experiència biogràfica i els seus coneixements literaris i culturals per construir i compartir la seva interpretació de les obres i per crear textos d'intenció literària de complexitat progressiva.</p> <p>CCL5. Posa les seves pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, desterrant els usos discriminatoris de la llengua, així com els abusos de poder a través de la llengua, per afavorir un ús no només eficaç sinó també ètic del llenguatge.</p>

Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per desenvolupar estratègies que permetin intervenir i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, si escau, mantenir i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

Indicadors operatius

En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...	En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...
<p>CP1. Usa, a més de la llengua catalana, o l'aranesa, a l'Aran, almenys una altra llengua més per respondre a necessitats comunicatives senzilles i predictibles de manera adequada tant al seu desenvolupament i interessos com a situacions i contextos quotidians dels àmbits personal, social i educatiu.</p> <p>CP2. A partir de les seves experiències, reconeix la diversitat de perfils lingüístics i experimenta estratègies que, de manera guiada, li permeten fer transferències senzilles entre diferents llengües per comunicar-se en contextos quotidians i ampliar el seu repertori lingüístic individual.</p> <p>CP3. Coneix i respecta la diversitat lingüística i cultural present en el seu entorn, reconeixent i comprenent el seu valor com a factor de diàleg, per millorar la convivència.</p>	<p>CP1. Utilitza eficaçment una o més llengües, a més de la llengua catalana, o l'aranesa, a l'Aran, i del castellà per respondre a les seves necessitats comunicatives de manera apropiada i adequada tant al seu desenvolupament i interessos com a diferents situacions i contextos dels àmbits personal, social, educatiu i professional.</p> <p>CP2. A partir de les seves experiències, fa transferències entre diferents llengües com a estratègia per comunicar-se i ampliar el seu repertori lingüístic individual.</p> <p>CP3. Coneix, valora i respecta la diversitat lingüística i cultural present en la societat, integrant-la en el seu desenvolupament personal com a factor de diàleg, per fomentar la cohesió social.</p>

Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (CMCCTE)

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria comporta la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible.

La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics per resoldre diversos problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i

l'experimentació, per plantejar preguntes i extreure'n conclusions basades en proves per poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprèn l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos humans en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

Indicadors operatius

En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...	En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...
<p>CMCCTE 1. Utilitza, de manera guiada, alguns mètodes inductius, deductius i lògics propis del raonament matemàtic en situacions conegudes, i selecciona i emprà algunes estratègies per resoldre problemes reflexionant sobre les solucions obtingudes.</p> <p>CMCCTE 2. Utilitza el pensament científic per entendre i explicar alguns dels fenòmens que ocorren al seu voltant confiant en el coneixement com a motor de desenvolupament, utilitzant eines i instruments adequats, plantejant preguntes i fent experiments senzills de forma guiada.</p> <p>CMCCTE 3. Duu a terme de forma guiada projectes, dissenyant, fabricant i avaluant diferents prototips o models, adaptant davant la incertesa, per generar cooperativament un producte creatiu amb un objectiu concret, procurant la participació de tot el grup i resolent pacíficament els conflictes que puguin sorgir.</p> <p>CMCCTE 4. Interpreta i transmet els elements més rellevants d'alguns mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de forma clara i veraç, utilitzant la terminologia científica apropiada, en diferents formats (dibuixos, diagrames, gràfics, símbols, etc.) i aprofitant de forma crítica, ètica i responsable la cultura digital per compartir i construir nous coneixements.</p> <p>CMCCTE 5. Participa en accions</p>	<p>CMCCTE 1. Utilitza mètodes inductius, deductius i lògics propis del raonament matemàtic en situacions conegudes, selecciona i utilitza diferents estratègies per a la resolució de problemes analitzant críticament les solucions i reformulant el procediment, si és necessari.</p> <p>CMCCTE 2. Utilitza el pensament científic per entendre i explicar els fenòmens que ocorren al seu voltant, confiant en el coneixement com a motor de desenvolupament, plantejant-se preguntes i comprovant hipòtesis mitjançant l'experimentació i la indagació, fent servir eines i instruments adequats, apreciànt la importància de la precisió i la veracitat i mostrant una actitud crítica sobre l'abast i limitacions de la ciència.</p> <p>CMCCTE 3. Planteja i desenvolupa projectes dissenyant, fabricant i avaluant diferents prototips o models per crear i/o utilitzar productes que donin solució a una necessitat o problema de forma creativa i cooperativa, procurant la participació de tot el grup, resolent pacíficament els conflictes que puguin sorgir, adaptant-se davant la incertesa i valorant la importància de la sostenibilitat.</p> <p>CMCCTE 4. Interpreta i transmet els elements més rellevants de processos, raonaments, demostracions, mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de manera clara i precisa, en diferents formats (gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols, etc.) i aprofitant de forma crítica la cultura digital, incloent-hi el llenguatge matemàticoformal, amb ètica i responsabilitat per compartir i construir nous coneixements.</p> <p>CMCCTE 5. Emprèn accions fonamentades</p>

fonamentades científicament per preservar la salut i el medi ambient aplicant principis d'ètica i seguretat i practicant el consum responsable.	científicament per preservar la salut física i mental i el medi ambient i aplica principis d'ètica i seguretat en la realització de projectes per transformar el seu entorn proper de forma sostenible, valorant-ne l'impacte global i practicant el consum responsable.
---	--

Competència digital (CD)

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per al desenvolupament i benestar personal, per a l'aprenentatge, per a la feina, per a l'oci i per a la participació en la societat.

Inclou la gestió de dispositius i aplicacions digitals (maneig, configuració, manteniment), l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

Indicadors operatius

En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...	En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...
<p>CD1. Fa cerques guiades a Internet i usa estratègies senzilles per al tractament digital de la informació (paraules clau, selecció d'informació rellevant, organització de dades, etc.) amb una actitud crítica sobre els continguts que obté.</p> <p>CD2. Crea, integra i reelabora continguts digitals en diferents formats (text, taula, imatge, àudio, vídeo, programa informàtic, etc.) mitjançant l'ús de diferents eines digitals per expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel·lectual i els drets d'autor dels continguts que reutilitza.</p> <p>CD3. Participa en activitats i/o projectes escolars mitjançant l'ús d'eines o plataformes virtuals que li permetin construir nou coneixement, comunicar-se, treballar col·laborativament, compartir dades i continguts en entorns digitals restringits i supervisats de manera segura i amb una actitud oberta i responsable davant el seu ús.</p> <p>CD4. Coneix els riscos i adopta, amb</p>	<p>CD1. Fa cerques avançades a Internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivament-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual.</p> <p>CD2. Gestiona i utilitza el seu propi entorn personal digital d'aprenentatge permanent per construir nou coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals, seleccionant i configurant la més adequada en funció de la tasca i de les seves necessitats en cada ocasió.</p> <p>CD3. Participa, col·labora i interactua mitjançant eines i/o plataformes virtuals per comunicar-se, treballar col·laborativament i compartir continguts, dades i informació, gestionant de manera responsable les seves accions, presència i visibilitat a la xarxa i exercint una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva.</p> <p>CD4. Identifica riscos i adopta mesures en</p>

CVE-DOGC-A-22270097-2022

l'orientació del docent, mesures preventives en l'usar les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient, i s'inicia en l'adopció d'hàbits d'ús crític, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.	l'usar les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient i per prendre consciència de la importància i necessitat de fer un ús crític, legal, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.
CD5. S'inicia en el desenvolupament de solucions digitals senzilles i sostenibles (reutilització de materials tecnològics, programació informàtica per blocs, robòtica educativa, etc.) per resoldre problemes concrets o reptes proposats de manera creativa i sol·licitar ajuda en cas necessari.	CD5. Desenvolupa aplicacions informàtiques senzilles i solucions tecnològiques creatives i sostenibles per resoldre problemes concrets o respondre a reptes proposats, i mostra interès i curiositat per l'evolució de les tecnologies digitals i pel seu desenvolupament sostenible i ús ètic.

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica l'habilitat de reflexionar sobre un mateix, per autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant, gestionar el temps i la informació eficaçment, col·laborar amb altres de manera constructiva, mantenir la resiliència i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou l'habilitat de fer front a la incertesa i la complexitat, adaptar-se als canvis, aprendre a aprendre, contribuir al mateix benestar físic i emocional, conservar la salut física i mental i ser capaç de portar una vida saludable i orientada al futur, expressar empatia i gestionar els conflictes en un context integrador i de suport.

Indicadors operatius

En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...	En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...
CPSAA1. És conscient de les pròpies emocions, idees i comportaments personals i empra estratègies per gestionar-los en situacions de tensió o conflicte, adaptant-se als canvis i harmonitzant-los per assolir els seus objectius.	CPSAA1. Regula i expressa les seves emocions enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la recerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge per gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus propis objectius.
CPSAA2. Coneix els riscos més rellevants per a la salut i comença a adoptar hàbits saludables per al seu benestar físic i mental.	CPSAA2. Coneix els riscos per a la salut relacionats amb factors socials, per consolidar hàbits de vida saludable en el terreny físic i mental.
CPSAA3. Reconeix i respecta les emocions i experiències dels altres, participa activament en el treball en grup, assumeix les responsabilitats individuals assignades i dona feina estratègies cooperatives dirigides a la consecució d'objectius compartits.	CPSAA3. Comprèn proactivament les perspectives i les experiències dels altres i les incorpora al seu aprenentatge per participar en el treball en grup distribuint i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.

CPSAA4. Reconeix el valor de l'esforç i la dedicació personal per a la millora del seu aprenentatge i adopta postures crítiques quan es produeixen processos de reflexió guiats.	CPSAA4. Fa autoavaluacions sobre el seu procés d'aprenentatge, buscant fonts fiables per validar, sustentar i contrastar la informació i per obtenir conclusions rellevants.
CPSAA5. Planifica objectius a curt termini, utilitza estratègies d'aprenentatge autoregulat i participa en processos d'auto- i coavaluació, reconeixent les seves limitacions i sabent buscar ajuda en el procés de construcció de coneixement.	CPSAA5. Planifica objectius a mitjà termini i desenvolupa processos metacognitius de retroalimentació per aprendre dels seus errors en el procés de construcció de coneixement.

Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana permet actuar com a ciutadans i ciutadanes responsables i participar plenament a la vida social i cívica. Es basa en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica basada en el respecte als drets humans i a les lleis que emmarquen la interacció social, incloent-hi la igualtat de gènere, la igualtat de tracte i la no-discriminació, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els objectius de desenvolupament sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

Indicadors operatius

En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...	En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...
CC1. Entén els fets històrics i socials més rellevants relatius a la seva pròpia identitat i cultura, reflexiona sobre les normes de convivència i les aplica de manera constructiva, dialogant i inclusiva en qualsevol context.	CC1. Analitza i comprèn idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets socials, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en diferents contextos socioinstitucionals.
CC2. Participa en activitats comunitàries, la presa de decisions i la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics en el marc de la Unió Europea, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i Catalunya, dels drets humans i de l'infant, i del valor de la diversitat i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social i els objectius de desenvolupament sostenible.	CC2. Analitza i assumeix amb fonament els principis i valors que emanen del procés d'integració europeu, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i de Catalunya i dels drets humans i de l'infant, participant en activitats comunitàries, com la presa de decisions o la resolució de conflictes, amb actitud democràtica, respecte per la diversitat, i compromís amb la igualtat de gènere, la cohesió social, el desenvolupament sostenible i l'assoliment de la ciutadania mundial.

CC3. Reflexiona i dialoga sobre valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.	CC3. Comprèn i analitza problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació o violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.
CC4. Comprèn les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i s'inicia en l'adopció d'hàbits de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.	CC4. Comprèn les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodpendència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adopta, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.

Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees utilitzant els coneixements específics necessaris per obtenir resultats de valor per a altres. Aporta estratègies que permetin adaptar la mirada per detectar necessitats i oportunitats, entrenar el pensament per analitzar i avaluar l'entorn, crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació, i despertar la disposició a aprendre, a arriscar, a afrontar la incertesa, prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació.

Indicadors operatius

En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...	En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...
CE1. Reconeix necessitats i reptes a afrontar i elabora idees originals utilitzant destreses creatives i prenent consciència de les conseqüències i efectes que les idees puguin provocar en l'entorn per proposar solucions valuoses que responguin a les necessitats detectades.	CE1. Analitza necessitats i oportunitats i afronta reptes amb sentit crític, fent balanç de la seva sostenibilitat i valorant l'impacte que puguin suposar en l'entorn, per presentar idees i solucions innovadores, ètiques i sostenibles dirigides a crear valor en l'àmbit personal, social, cultural i econòmic.
CE2. Identifica fortaleeses i debilitats pròpies mitjançant estratègies d'autoconeixement. S'inicia en el coneixement d'elements econòmics i financers bàsics aplicant-los a situacions i problemes de la vida quotidiana per detectar aquells recursos que puguin posar les idees originals i valuoses en acció.	CE2. Avalua les fortaleeses i debilitats pròpies fent ús d'estratègies d'autoconeixement i autoeficàcia, comprèn els elements fonamentals de l'economia i les finances i aplica coneixements econòmics i financers a activitats i situacions concretes utilitzant habilitats que afavoreixin el treball col·laboratiu i en equip, per reunir i optimitzar els recursos

CE3. Crea idees i solucions originals, planifica tasques, coopera amb altres i en equip, valorant el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme una iniciativa emprenedora, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre.	necessaris que portin a l'acció una experiència emprenedora de valor. CE3. Desenvolupa el procés de creació d'idees i solucions valuoses i pren decisions, de manera raonada, utilitzant estratègies àgils de planificació i gestió i reflexionant sobre el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme el procés de creació de prototips innovadors i de valor, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre.
---	--

Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió culturals implica comprendre i respectar la forma en què les idees i el significat s'expressen de forma creativa i es comuniquen en les diferents cultures, així com a través d'una sèrie d'arts i altres manifestacions culturals. Implica esforçar-se per comprendre, desenvolupar i expressar les idees pròpies i un sentit de pertinença a la societat o d'exercir-hi una funció en diferents formes i contextos, així com l'enriquiment de la identitat a través del diàleg intercultural.

Indicadors operatius

En completar l'educació primària, l'alumne o alumna...	En completar l'educació bàsica, l'alumne o alumna...
CCEC1. Reconeix i respecta els aspectes fonamentals del patrimoni cultural i artístic de qualsevol època, comprenent les diferències culturals i la necessitat de respectar-les, en un entorn intercultural.	CCEC1. Coneix, aprecia críticament, respecta i promou els aspectes essencials del patrimoni cultural i artístic de qualsevol època, valorant la llibertat d'expressió i l'enriquiment inherent a la diversitat cultural i artística, per construir la seva pròpia identitat.
CCEC2. Reconeix i s'interessa per les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni, a través dels seus llenguatges i elements tècnics en diversos mitjans i suports i en un context en contínua transformació	CCEC2. Gaudeix, reconeix i analitza amb autonomia les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni a través dels seus llenguatges i elements tècnics, en qualsevol mitjà o suport.
CCEC3. Enriqueix i construeix la seva identitat, interactuant amb l'entorn i la societat, a través de l'expressió cultural i artística creativa, integrant el propi cos i desenvolupant les seves capacitats afectives amb una actitud oberta i inclusiva amb els altres.	CCEC3. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions de manera creativa i oberta. Desenvolupa l'autoestima, la creativitat i el sentit de pertinença a través de l'expressió cultural i artística amb empatia i actitud col·laborativa.
CCEC4. Utilitza amb creativitat diferents representacions i expressions artístiques, a través de tècniques plàstiques, visuals,	CCEC4. Coneix, selecciona i utilitza amb creativitat diversos mitjans o suports i tècniques fonamentals plàstiques, visuals,

CVE-DOGC-A-22270097-2022

audiovisuals, sonores i corporals per a la creació de propostes artístiques i culturals de forma col·laborativa.

audiovisuals, sonores i corporals per crear productes artístics i culturals a través de la interpretació, execució, improvisació i composició musical. Identifica les oportunitats de desenvolupament personal, social i econòmic que li ofereixen.

Annex 4

Competències transversals

Les competències transversals es treballen des de totes les àrees, matèries, àmbits i projectes. Connecten directament amb les competències clau establertes a la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent, i també amb el desenvolupament de les competències de caràcter transversal o global que recull l'Oficina Internacional d'Educació de la UNESCO.

En aquest decret es determinen quatre competències transversals:

1. Competència ciutadana

Consisteix a implicar-se en la comunitat per garantir i defensar el lliure exercici dels drets econòmics, socials i culturals (perspectiva de gènere, drets humans, drets civils, salut, educació, alimentació, cultura, etc.), promovent la defensa de la dignitat de les persones en un context de sostenibilitat ambiental, econòmica i social. També implica adoptar perspectives multiculturals, multireligioses i multilingües que abracen la diversitat com un actiu enriquidor.

D'una banda, implica el desenvolupament de la consciència cívica, en què l'alumne o alumna analitza la pròpia identitat, que requereix la comprensió crítica de la realitat social, política, científica, ecològica i econòmica des d'un punt de vista local i alhora global, per dirigir accions per a la seva millora. Es relaciona amb l'exercici d'una ciutadania democràtica, crítica i compromesa que garanteix l'exercici dels drets civils i polítics i que té com a eix els drets, els deures i les responsabilitats que es desprenen dels drets humans i de la cultura de la pau. També suposa la construcció d'una ciutadania que potenciï l'equitat entre homes i dones per tal de treballar per l'eliminació de la discriminació per raó de gènere, sexe i opció afectivosexual en una societat democràtica, plural, solidària i cohesionada dins la diversitat a través de l'aplicació d'accions que comportin compromisos individuals i treball col·laboratiu.

D'altra banda, es desenvolupa a través de la consciència global i sostenibilitat, que consisteix a valorar, garantir i defensar la riquesa i la diversitat de sabers des de la perspectiva intercultural i la justícia social. Els i les alumnes han de prendre consciència que són ciutadans d'un món global i que les seves actuacions estan condicionades per les decisions polítiques i econòmiques que es prenen tant a escala local com global. Implica també el compromís amb un entorn saludable, a través del desenvolupament d'estils de vida que respectin els recursos ambientals i que constitueixin el motor d'un desenvolupament humà, social i econòmic sostenible.

Finalment, la competència ciutadana requereix el tractament globalitzat de problemes complexos a través de la identificació de les característiques i els components d'aquests tipus de problemes del món real. El tractament globalitzat interrelaciona els sabers de diversos camps de coneixement i creació per abordar les situacions des de la seva complexitat i aportar, si escau, propostes de solució. En aquest sentit, els objectius de desenvolupament sostenible ofereixen una gran diversitat de contextos a partir dels quals es poden treballar aquests tipus de propostes.

2. Competència emprenedora

Consisteix en un procés social i dinàmic en què les persones, individualment o en col·laboració, identifiquen oportunitats per innovar i actuar transformant les idees en projectes en un context real. Implica una actitud proactiva, de saber-se capaç de proposar i d'organitzar una idea que parteix del propi interès o d'un interès col·lectiu, que suposa prendre decisions i requereix ser responsable de les pròpies accions. Implica que l'alumne o alumna es conegui a si mateix, les seves fortaleeses i debilitats, per tal de ser eficaç en la presa de decisions.

Es desenvolupa a través de situacions en les quals cal prendre la iniciativa davant d'una idea o projecte que s'ha imaginat i que impliquen la seva planificació, desenvolupament i avaluació. Això no es pot fer sense exercitar el pensament crític, que consisteix a analitzar, interpretar i avaluar amb criteris lògics i des d'una perspectiva ètica tant la consistència dels raonaments com la pertinença de les decisions, les conseqüències derivades d'un acte o la resolució d'una problemàtica, per tal de prendre decisions i actuar conseqüentment.

En paral·lel, el pensament creatiu ajuda en l'establiment de noves associacions d'idees per trobar solucions eficaces, originals, flexibles i innovadores i convertir-les en accions per satisfer les necessitats tant individuals com col·lectives. D'aquesta manera, es pot fer recerca i resoldre problemes; és a dir, es mobilitzen els coneixements i recursos, com diverses formes de pensament (raonament lògic, inductiu o hipoteticodeductiu) i s'apliquen estratègies i tècniques adequades per implantar un mètode estructurat que permeti trobar respostes a preguntes o resoldre problemes.

Finalment, la competència emprenedora es relaciona amb la gestió de la informació i la comunicació, que consisteix a cercar la informació en fonts diversificades (digitals i no digitals), analitzar-la, contrastar-la, sintetitzar-la i valorar-ne la fiabilitat per tal de construir coneixement i possibilitar la presa de decisions fonamentades i l'elaboració de produccions posteriors. També inclou la utilització de diferents llenguatges com a instrument de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció i transmissió del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.

3. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

La capacitat d'adaptació a nous contextos en un entorn en evolució contínua exigeix implicar-se de manera activa, autònoma i permanent en l'aprenentatge, així com en l'actualització constant dels coneixements i en l'adquisició de noves habilitats.

Aquesta competència es relaciona amb l'autoregulació de l'aprenentatge, l'autoconeixement i l'autoestima, el benestar emocional, la col·laboració i el treball en equip.

L'alumne o alumna ha de construir un model personal de reflexió i d'acció que li permeti ser progressivament més autònom en l'aprenentatge a través de l'aplicació d'estratègies cognitives, metacognitives i motivacionals.

També ha de conèixer-se ell o ella mateix, respectar-se i valorar-se; per tant, créixer en l'autoestima i comprendre's i acceptar-se en un context social i plural. Esdevé la base del benestar emocional i social. En aquest sentit, l'alumne o alumna ha d'identificar les emocions que experimenta i regular els sentiments i les conductes que

se'n deriven per assolir un estat de benestar personal i social, així com de resiliència. Igualment, ha de poder gestionar els reptes i canvis de la realitat i harmonitzar-los amb els objectius personals.

És important que l'alumne o alumna pugui treballar amb altres persones intercanviant idees i compartint responsabilitats, en un context de respecte i valoració, per tal d'aconseguir un objectiu comú. Implica també la resolució positiva de conflictes (negociació, convivència, respecte, empatia) i l'adaptació social i la convivència, en el context de la cultura de la pau. També implica que participi activament amb altres persones en la realització conjunta d'un projecte o acció, amb actitud cooperativa i col·laborativa en les tasques dins d'un equip, entenent que es treballa per a un objectiu comú, amb responsabilitat, empatia i respecte per l'altre.

4. Competència digital

L'augment de la complexitat exigeix el domini de nombroses eines i recursos tecnològics, digitals, culturals i lingüístics, per apropar-se a un món més global i sostenible. La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge en el treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb les esmentades tecnologies.

Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'alfabetització mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital) i les competències relacionades amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

Inclou també la cooperació, hàbits, civisme i identitat digital. Consisteix en el desenvolupament d'hàbits d'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge i la comunicació prenent en consideració la seguretat (inclòs el benestar digital), la privacitat i la propietat intel·lectual.

Annex 5

Aprenentatge basat en situacions

Les situacions són escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, a la qual cal donar resposta o en la qual s'ha d'intervenir.

L'aprenentatge a partir de situacions permet articular la programació del curs de qualsevol nivell, àrea, matèria o àmbit basant-se en un seguit de contextos que entrellacen els sabers amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges.

Entenem com a situacions, entre d'altres, les següents:

- Un tema d'interès plantejat per l'alumnat.
- L'observació d'un fenomen.
- Una polèmica o controvèrsia entorn d'un fet.
- Una informació rellevant que cridi l'atenció de la ciutadania.
- Una problemàtica que afecta la societat en general o l'entorn proper de l'alumnat.
- Una pregunta sobre un element de la realitat.
- Una recerca a partir d'un problema investigable.
- Una necessitat plantejada per un agent extern al centre educatiu.
- Un dilema que cal comprendre i sobre el qual reflexionar i debatre.
- Una manifestació creativa o artística.
- Una problemàtica de prevenció de riscos (consum de substàncies, mobilitat, hàbits poc saludables, etc.).

L'aprenentatge basat en situacions té diferents finalitats. En primer lloc, es pretén que l'alumnat desenvolupi les competències de les àrees o matèries a partir de la incorporació i combinació dels sabers corresponents a una o més àrees o matèries que permeten interpretar la situació que es planteja, ja que, en general, tenen un caràcter globalitzat i transversal. Promouen en l'alumnat la construcció de coneixement amb sentit, sempre a partir de la incorporació de nova informació i mitjançant la comprensió de la situació estudiada.

En segon lloc, el fet que l'alumnat afronti, guiat pels i les docents, problemes complexos, també promou que l'aprenent raoni, imagini, planifiqui, explori, investigui, gestioni recursos, s'autoreguli, treballi de forma col·laborativa, avaluï i comuniqui els seus aprenentatges, fomenti aspectes relacionats amb l'interès comú, com el treball, per combatre les desigualtats, la consciència global o la convivència democràtica, essencials perquè l'alumnat sigui capaç de respondre amb eficàcia als reptes del segle XXI, aspectes relacionats amb l'assoliment de les competències clau.

Les situacions tenen un paper essencial en l'assoliment de les competències específiques corresponents, perquè constitueixen el marc en què es desenvolupen els aprenentatges i es produeix la síntesi del desenvolupament de les capacitats subjacents a les competències clau i dels diferents sabers de les àrees i matèries que hi estan relacionades.

Les situacions permeten programar el curs de qualsevol nivell, àrea, matèria o àmbit a partir d'una col·lecció o seqüència de contextos, reptes o circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir,

els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges. Això modifica la planificació habitual d'adquisició de sabers i de desenvolupament de competències basada en la lògica acadèmica pròpia de les àrees de coneixement o matèries, plasmada en la seqüència tradicional dels temes de les disciplines, i s'acosta a la lògica de l'aprenent per donar sentit als seus aprenentatges basant-se en la seqüència de contextos rellevants plasmats en les situacions.

Des de l'aprenentatge basat en situacions s'estudien els processos i fenòmens com a entitats completes en la seva globalitat i en el seu context real, i es prioritzen les inquietuds derivades de l'experiència, entre altres, experiències vitals o personals. Per això la informació i les habilitats relacionades amb aquests processos i fenòmens traspassen els límits entre els camps de coneixement, creuen de forma natural els límits d'àrees i matèries i tenen una naturalesa interdisciplinari o transdisciplinari, imprescindible per analitzar la complexitat de la realitat.

L'alumnat té una posició activa respecte del seu propi aprenentatge, per la qual cosa caldrà desplegar una varietat de recursos metodològics que van des de les metodologies de la indagació a la instrucció directa, passant per la construcció col·lectiva del coneixement i el desenvolupament d'entorns personals d'aprenentatge. Cal proporcionar oportunitats a l'alumnat perquè apliqui i utilitzi la informació i els aprenentatges que ja ha adquirit en el desenvolupament de la situació d'aprenentatge pròpiament dita, és a dir, allò que aprèn ha de tenir sentit perquè permeti formar una opinió fonamentada en el context d'una polèmica, en l'explicació d'un fenomen o en la construcció d'una solució a un problema.

L'aprenentatge basat en situacions pot comportar l'elaboració d'un producte o dur a terme un servei comunitari. Compartir a través d'una exposició oral a un públic determinat les descobertes o conclusions a les quals s'ha arribat, dissenyar, organitzar i muntar una exposició i explicar-la fent de guies, elaborar *lapbooks*/díptics fent servir l'art com a eina de comunicació, dur a terme accions reivindicatives que provoquin la reflexió social, dissenyar i executar campanyes solidàries, elaborar, dissenyar i prendre decisions conjuntament entre alumnat i docent per elaborar un blog que reculli conclusions i descobertes, etc. Cal destacar la importància d'aquests productes com a vehicles per desencadenar processos que facilitin els aprenentatges. Cal avaluar allò que esdevé durant el procés i, per tant, la tasca de les persones docents ha d'orientar-se en aquest sentit en el seguiment i millora dels aprenentatges, i no només en el producte final.

Annex 6

Àmbits dels cicles formatius de grau bàsic

Ciències Aplicades

La formació integral de l'alumnat requereix la comprensió de conceptes i procediments científics que li permetin desenvolupar-se personalment i professionalment i involucrar-se en qüestions relacionades amb la ciència, reflexionar-hi, prendre decisions fonamentades i desenvolupar-se en un món en continu desenvolupament científic, tecnològic, econòmic i social, amb l'objectiu de poder integrar-se a la societat democràtica com a ciutadans i ciutadanes compromesos.

El desenvolupament curricular de l'àmbit de les ciències aplicades als cicles formatius de grau bàsic facilita l'assoliment de les competències de l'educació secundària obligatòria a través de la integració de les competències específiques, criteris d'avaluació i sabers de les matèries de Matemàtiques Aplicades i Ciències Aplicades, contribueix al desenvolupament de competències per a l'aprenentatge permanent al llarg de la vida i respon als propòsits pedagògics d'aquestes matèries, a fi que l'alumnat pugui prosseguir els estudis en etapes postobligatòries. Durant el desenvolupament d'aquest àmbit, s'hauran d'afavorir les connexions amb les competències associades al títol professional corresponent.

Les competències específiques de l'àmbit es vinculen directament amb els indicadors operatius de les vuit competències clau definides al perfil competencial de sortida i amb els reptes del segle XXI.

Les competències específiques estan íntimament relacionades i tenen com a finalitat que l'alumnat observi el món amb una curiositat científica que el condueixi a la formulació de preguntes sobre els fenòmens que ocorren al seu voltant, a la interpretació d'aquests fenòmens des del punt de vista científic, a la resolució de problemes i l'anàlisi crítica sobre la validesa de les solucions i, en definitiva, al desenvolupament de raonaments propis del pensament científic per emprendre accions que minimitzin l'impacte mediambiental i preservin la salut. Així mateix, tenen especial rellevància la comunicació i el treball en equip, de forma integradora i amb respecte a la diversitat, ja que són destreses que els permetran desenvolupar-se en la societat de la informació. Finalment, les competències socioemocionals constitueixen un element essencial en el desenvolupament d'altres competències específiques, per la qual cosa al currículum es dedica una atenció especial a la millora d'aquestes habilitats.

L'assoliment de les competències específiques constitueixen la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i es valorarà a través dels criteris d'avaluació, dissenyats amb una vinculació directa amb les competències, per conferir d'aquesta manera un enfocament plenament competencial a l'àmbit. Els sabers proporcionen el conjunt de coneixements, destreses i actituds que contribuiran a l'assoliment de les competències específiques. No existeix una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers, sinó que les competències específiques es podran avaluar a través de la mobilització de diferents sabers per proporcionar la flexibilitat necessària per establir connexions entre els diferents blocs de sabers i amb aspectes relacionats amb la família professional corresponent.

Els sabers corresponents a la matèria Matemàtiques Aplicades s'articulen en els mateixos blocs que a l'educació secundària obligatòria:

- el sentit numèric es caracteritza per l'aplicació del coneixement sobre numeració i càlcul en diferents contextos, especialment professionals;
- el sentit de la mesura se centra en la comprensió i la comparació d'atributs dels objectes i éssers vius del món natural;

- el sentit espacial aborda la comprensió dels aspectes geomètrics del nostre món;
- el sentit algebraic proporciona el llenguatge en què es comuniquen les matemàtiques i les ciències;
- el sentit estocàstic comprèn l'anàlisi i la interpretació de les dades i la comprensió de fenòmens aleatoris per fonamentar la presa de decisions en l'àmbit laboral i, en general, en un món ple d'incertesa;
- el sentit socioemocional s'orienta cap a l'adquisició i l'aplicació de coneixements, destreses i actituds per entendre i manejar les emocions, establir i assolir metes, sentir i mostrar empatia, la solidaritat, el respecte per les minories i la igualtat efectiva entre homes i dones. D'aquesta manera, s'incrementa la capacitat de prendre decisions responsables i informades, la qual cosa s'adreça a la millora del rendiment de l'alumnat en ciències, a la disminució d'actituds negatives i a la promoció d'un aprenentatge actiu en la resolució de problemes i el desenvolupament d'estratègies de treball en equip. Els sabers corresponents a aquest sentit s'han d'incloure al llarg del desenvolupament de tot el currículum de manera explícita.

Els sabers relacionats amb la matèria Ciències Aplicades s'agrupen en blocs que comprenen coneixements, destreses i actituds relatius a les quatre ciències bàsiques (biologia, física, geologia i química), amb la finalitat de proporcionar a l'alumnat uns aprenentatges essencials sobre la ciència, metodologies i aplicacions laborals per configurar el seu perfil personal, social i professional. Els sabers d'aquesta matèria permetran a l'alumnat analitzar l'anatomia i la fisiologia del seu organisme i els hàbits saludables per cuidar-lo, establir un compromís social amb la salut pública, examinar el funcionament dels sistemes biològics i geològics i valorar la importància del desenvolupament sostenible, explicar l'estructura de la matèria i les seves transformacions i analitzar les interaccions entre els sistemes fisicoquímics i la rellevància de l'energia a la societat.

Cal tenir en compte que la presentació dels sabers no implica cap ordre cronològic, ja que el currículum s'ha dissenyat com un tot integrat per configurar així un àmbit científic.

Per desenvolupar les competències es proposa l'ús de metodologies pròpies de la ciència abordades amb un enfocament interdisciplinari, coeducatiu i connectat amb la realitat de l'alumnat. Amb això es pretén que l'aprenentatge adquireixi un caràcter significatiu a través del plantejament de situacions d'aprenentatge preferentment vinculades al seu context personal, amb el seu entorn social i econòmic i amb la família professional triada. Les situacions són escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i de les quals els centres poden partir per desenvolupar aprenentatges. Plantegen una realitat actual, passada o previsible en el futur, en un context concret que cal analitzar i comprendre, al qual cal donar resposta o sobre el qual s'ha d'intervenir. Les situacions tenen un paper essencial en l'assoliment de les competències específiques corresponents, ja que constitueixen el marc en què es desenvolupen els aprenentatges i es produeix la síntesi del desenvolupament de les capacitats subjacents a les competències clau i dels diferents sabers de les matèries que hi estan relacionades. Les situacions permeten programar el curs a partir d'una col·lecció o seqüència de contextos, reptes i circumstàncies del món real, dels quals deriven preguntes que cal contestar i que entrellacen els sabers, és a dir, els coneixements, les destreses, els valors i les actituds amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges.

Tot això contribueix a la formació d'alumnes compromesos amb els problemes i reptes del món actual i els objectius de desenvolupament sostenible i facilita la seva integració professional i la plena participació en una societat democràtica i pluralista.

Competències específiques

Competència específica 1

Reconèixer els motius pels quals ocorren els principals fenòmens naturals, a partir de situacions quotidianes, i explicar-los en termes de les lleis i teories científiques adequats per valorar la contribució de la ciència a la societat.

Criteris d'avaluació

1.1 Explicar els fenòmens naturals més rellevants en termes de principis, teories i lleis científics adequats com a estratègia en la presa de decisions fonamentades.

1.2 Justificar la contribució de la ciència a la societat i la tasca dels homes i les dones dedicats al seu desenvolupament, entenent la investigació com una tasca col·lectiva en constant evolució fruit de la interacció entre la ciència, la tecnologia, la societat i el medi ambient.

L'aprenentatge de les ciències des d'una perspectiva integradora té com a base important el reconeixement dels fonaments científics dels fenòmens que tenen lloc al món real. Els alumnes i les alumnes competents reconeixen els perquè científics del que passa al seu voltant i ho interpreten a través de les lleis i teories correctes. Això possibilita que l'alumnat estableixi relacions constructives entre la ciència, el seu entorn professional i la seva vida quotidiana, cosa que permet desenvolupar habilitats per fer interpretacions d'altres fenòmens diferents, encara que no hagin estat estudiats prèviament. En adquirir aquesta competència específica, es desperta en l'alumnat un interès per la ciència i per la millora de l'entorn i de la qualitat de vida.

Aspectes tan rellevants com la conservació del medi ambient o la preservació de la salut tenen una base científica, i comprendre'n l'explicació i els fonaments bàsics atorga a l'alumnat una millor entesa de la realitat, cosa que afavoreix una participació activa en l'entorn educatiu i professional com a ciutadanes i ciutadans implicats i compromesos amb el desenvolupament global en el marc d'una societat inclusiva.

Competència específica 2

Interpretar, modelitzar i resoldre en termes científics problemes i situacions de la vida quotidiana i professional aplicant diferents estratègies, formes de raonament, eines tecnològiques i el pensament computacional per trobar i analitzar solucions assegurant-ne la validesa.

Criteris d'avaluació

2.1 Elaborar representacions que ajudin a cercar estratègies de resolució d'una situació problematitzada, organitzant les dades donades i comprenent les preguntes formulades.

2.2 Trobar la solució d'un problema fent servir coneixements, dades i informació aportats amb les estratègies i eines apropiades.

2.3 Comprovar la correcció de les solucions d'un problema i la coherència en el context plantejat.

El raonament i la resolució de problemes es considera una destresa essencial no només per al desenvolupament d'activitats científiques o tècniques, sinó per a qualsevol altra activitat professional, per la qual cosa són dos components fonamentals en l'aprenentatge de les

ciències i de les matemàtiques i de la seva aplicació a l'entorn professional. Per resoldre un problema, és essencial fer una lectura atenta i comprensiva, interpretar la situació plantejada, extreure'n la informació rellevant i transformar l'enunciat verbal en una forma que pugui ser resolta mitjançant procediments adquirits prèviament. Aquest procés es complementa amb la utilització de diferents formes de raonament, tant deductiu com inductiu, per obtenir la solució. Per això són necessàries les preguntes adequades, l'elecció d'estratègies que impliquen la mobilització de coneixements, la utilització de procediments i algorismes, etc. El pensament computacional també té un paper central en la resolució de problemes, ja que comprèn un conjunt de formes de raonament com l'automatització, el pensament algorísmic o la descomposició en parts. L'anàlisi de les solucions obtingudes potencia la reflexió crítica sobre la seva validesa tant des d'un punt de vista estrictament matemàtic com des d'una perspectiva global, valorant aspectes relacionats amb la sostenibilitat, la mobilitat segura, el consum responsable, la igualtat de gènere, l'equitat o la no-discriminació, entre d'altres.

El desenvolupament d'aquesta competència fomenta un pensament més divers i flexible, millora la destresa de l'alumnat per resoldre problemes en diferents contextos, amplia la pròpia percepció sobre les ciències i les matemàtiques i enriqueix i consolida els conceptes bàsics, cosa que repercuteix en un nivell més alt de compromís, l'increment de la curiositat i la valoració positiva del procés d'aprenentatge, afavorint la seva integració social i la iniciació professional.

Competència específica 3

Utilitzar els aprenentatges de forma integrada i les diverses formes de raonament i recerca pròpies de la ciència fent indagacions i duent a terme projectes per desenvolupar els raonaments propis del pensament científic i millorar les destreses en l'ús de les metodologies científiques.

Criteris d'avaluació

3.1 Plantejar preguntes i hipòtesis que es puguin respondre o contrastar utilitzant el mètode científic, l'observació, la informació i el raonament per intentar explicar fenòmens naturals i realitzar prediccions sobre aquests fenòmens.

3.2 Dissenyar i fer experiments i obtenir dades quantitatives i qualitatives sobre fenòmens naturals al medi natural i al laboratori utilitzant els instruments, les eines o les tècniques adequats amb correcció per obtenir resultats clars que responguin a qüestions concretes o contrastar la veracitat d'una hipòtesi.

3.3 Interpretar resultats obtinguts en projectes de recerca utilitzant el raonament i, quan calgui, eines matemàtiques i tecnològiques.

L'exercici de destreses científiques comporta un domini progressiu en l'ús de les metodologies pròpies del treball científic per dur a terme investigacions i indagacions sobre aspectes clau del món natural. Per a l'alumnat competent, el desenvolupament d'aquesta competència específica suposa assolir la capacitat de fer observacions sobre l'entorn quotidià, formular preguntes i hipòtesis i comprovar-ne la veracitat mitjançant l'ús de l'experimentació, utilitzant les eines i normatives que siguin més convenients en cada cas.

A més, desenvolupar-se en l'ús de les metodologies científiques suposa una eina fonamental en el marc integrador del treball col·laboratiu per projectes que es duen a terme a la ciència, i cobra especial importància en la formació professional, per contribuir a conformar el perfil professional de les alumnes i els alumnes. Per això és important que l'alumnat desenvolupi aquesta competència específica a través de la pràctica i sigui capaç de conservar aquestes actituds en l'exercici de la seva professió en el futur.

Competència específica 4

Analitzar els efectes de determinades accions quotidianes o de l'entorn professional sobre la salut, el medi natural i social, basant-se en fonaments científics, per valorar la importància dels hàbits que milloren la salut individual i col·lectiva, eviten o minimitzen els impactes mediambientals negatius i són compatibles amb un desenvolupament sostenible.

Criteris d'avaluació

4.1 Avaluar els efectes de determinades accions individuals sobre l'organisme i el medi natural i proposar hàbits saludables i sostenibles basats en els coneixements adquirits i la informació disponible.

4.2 Relacionar amb fonaments científics la preservació de la biodiversitat, la conservació del medi ambient, la protecció dels éssers vius de l'entorn, el desenvolupament sostenible i la qualitat de vida.

L'activitat humana ha produït alteracions importants a l'entorn amb un ritme d'avenç sense precedents en la història de la Terra. Algunes d'aquestes alteracions, com l'augment de la temperatura mitjana terrestre, l'acumulació de residus plàstics, la destrucció d'ecosistemes, la disminució de la disponibilitat d'aigua potable i altres recursos i la dramàtica reducció de les poblacions d'abelles, entre d'altres, podrien posar en greu perill algunes activitats humanes essencials, entre les quals destaca la producció d'aliments.

Així mateix, el model de desenvolupament econòmic actual ha afavorit l'adopció de certs hàbits perjudicials (com una dieta rica en greixos i sucres, el sedentarisme i l'addició a les noves tecnologies) cada cop més comunes entre les i els ciutadans del món desenvolupat. Això ha donat lloc a un augment de la freqüència d'algunes patologies que constitueixen problemes importants de la societat actual.

Tot i això, determinades accions i hàbits saludables i sostenibles (alimentació sana, exercici físic, interacció social, consum responsable, etc.) poden contribuir a la preservació i millora de la salut individual i col·lectiva i a frenar les tendències mediambientals negatives anteriorment descrites. Per això, és imprescindible per al ple desenvolupament i integració professional i personal de l'alumnat com a ciutadà que conegui i apliqui els fonaments científics que justifiquen un estil de vida saludable i sostenible.

Competència específica 5

Interpretar i transmetre informació i dades científiques, contrastant-ne prèviament la fiabilitat, en format analògic i digital i utilitzant llenguatge verbal o gràfic apropiat per adquirir i consolidar coneixements de l'entorn social i professional.

Criteris d'avaluació

5.1 Organitzar i comunicar informació científica i matemàtica de manera clara i rigorosa per mitjans verbals, gràfics, numèrics, etc., utilitzant el format més adequat.

5.2 Analitzar i interpretar informació científica i matemàtica present a la vida quotidiana mantenint una actitud crítica.

5.3 Emprar i citar de manera adequada fonts fiables seleccionant la informació científica rellevant en la consulta i la creació de continguts per a la millora de l'aprenentatge propi i

col·lectiu.

En els àmbits científics, així com en moltes altres situacions de la vida, hi ha un constant bombardeig d'informació que necessita ser seleccionada, interpretada i analitzada per utilitzar-la amb finalitats concretes. Moltes vegades, la informació de caràcter científic es proporciona en formats molt diversos, com enunciats, gràfiques, taules, models, diagrames, etc., que cal comprendre per treballar de forma còmoda en la ciència. Així mateix, el llenguatge matemàtic atorga a l'aprenentatge de la ciència una eina potent de comunicació global, i els llenguatges específics de les diferents disciplines científiques es regeixen per normes que cal comprendre i aplicar. Com que la comunicació es produeix, dins i fora dels àmbits científics, de manera una mica bidireccional, l'alumnat ha de ser competent no només en la selecció d'informació rigorosa i veraç sinó també en la interpretació correcta de la informació que se li proporciona, i en la seva transmissió a partir d'una observació o un estudi, fent servir amb correcció diferents formats, i tenint en compte certes normes específiques de comunicació de les disciplines científiques.

Competència específica 6

Identificar les ciències i les matemàtiques implicades en contextos diversos, interrelacionant conceptes i procediments per aplicar-los en situacions de la vida quotidiana i de l'àmbit professional corresponent.

Criteris d'avaluació

6.1 Aplicar procediments propis de les ciències i les matemàtiques en situacions diverses establint connexions entre diferents àrees de coneixement en contextos socials i professionals.

6.2 Reconèixer i utilitzar les connexions de les matemàtiques i les altres matèries, en situacions susceptibles de ser abordades en termes matemàtics.

6.3 Reconèixer i utilitzar les matemàtiques presents en la vida quotidiana usant els processos inherents a la investigació científica i matemàtica: inferir, mesurar, comunicar, classificar, predir, etc., en situacions susceptibles de ser abordades en termes matemàtics.

6.4 Identificar i valorar l'aportació actual i històrica de les matemàtiques al progrés de la humanitat, també des d'una perspectiva de gènere, davant dels reptes que planteja la societat actual.

6.5 Desenvolupar l'esperit crític i el potencial creatiu de la matemàtica argumentant propostes innovadores en contextos científics, tecnològics, socials, artístics i culturals.

El coneixement de ciències i de matemàtiques respon a la necessitat de la societat i als grans desafiaments i reptes de caràcter multidisciplinari que la humanitat té plantejats. L'alumnat ha de valorar la presència de l'àmbit de ciències aplicades al currículum de la formació professional de grau bàsic com una eina essencial per augmentar la seva competència científica, perquè li permet connectar els coneixements que adquireix amb la seva experiència acadèmica i professional, fent que el seu aprenentatge sigui més significatiu i pugui ser emprat amb posterioritat en diferents situacions.

Per tant, és important que l'alumnat tingui l'oportunitat d'identificar i experimentar l'aplicació de les ciències i les matemàtiques en diferents contextos, entre els quals destaquen el personal, el social i el professional. Aquest darrer context adquireix una importància especial, ja que l'alumnat ha de reconèixer el paper del coneixement científic dins de la seva branca professional.

La connexió entre les ciències i les matemàtiques i altres àmbits s'hauria de dur a terme a partir de situacions que permetin articular la programació del curs basant-se en un seguit de

contextos que entrellacen els sabers amb les capacitats que sustenten l'enfocament competencial dels aprenentatges de manera que puguin ser transferits i aplicats a la vida real i la resolució de problemes de l'entorn, personal, social i professional.

Competència específica 7

Desenvolupar destreses personals identificant i gestionant emocions, posant en pràctica estratègies d'acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i adaptant-se davant de situacions d'incertesa per millorar la perseverança en la consecució d'objectius i la valoració de l'aprenentatge de les ciències.

Criteris d'avaluació

7.1 Mostrar resiliència davant dels reptes acadèmics assumint l'error com una oportunitat per a la millora i desenvolupant un autoconcepte positiu davant de les ciències.

7.2 Identificar els errors propis i expressar de manera raonada quin és el motiu que els provoquen en la resolució de reptes o problemes assumint l'error com una oportunitat per a la millora.

7.3 Gestionar les emocions pròpies i desenvolupar l'autoconfiança per encarar nous reptes perseverant en la seva resolució i desenvolupant un autoconcepte positiu davant de les ciències.

7.4 Tenir consciència que s'aprèn i de com s'aprèn en qualsevol situació d'aprenentatge proposada.

Formular preguntes i resoldre problemes científics o reptes més globals en què intervé el pensament científic i el raonament matemàtic no ha de ser una tasca tediosa per a l'alumnat. Per tant, el desenvolupament de les habilitats emocionals dins de l'aprenentatge de les ciències i les matemàtiques afavoreix el benestar de l'alumnat, la regulació emocional i l'interès per l'aprenentatge del camp. El desenvolupament d'aquesta competència comporta identificar i gestionar les emocions, reconèixer fonts d'estrès, ser perseverant, pensar críticament i creativament, crear resiliència i mantenir una actitud proactiva davant de nous reptes. Per contribuir a l'assoliment d'aquesta competència cal que l'alumnat s'enfronti a petits reptes que contribueixin a la reflexió sobre el pensament propi, evitin possibles bloquejos i promoguin la millora de l'autoconcepte davant l'aprenentatge de l'àmbit.

Competència específica 8

Desenvolupar destreses socials i treballar de forma col·laborativa en equips diversos amb rols assignats que permetin potenciar el creixement entre iguals, valorant la importància de trencar els rols de gènere en la investigació científica, per a l'emprenedoria personal i laboral.

Criteris d'avaluació

8.1 Cooperar en el treball en equip, tant en entorns presencials com virtuals, escoltant als altres i valorant les seves aportacions, respectant la perspectiva de gènere, dins un projecte científic.

8.2 Emprendre, de manera guiada i d'acord amb la metodologia adequada, projectes científics col·laboratius orientats a la millora i la creació de valor a la societat.

8.3 Col·laborar activament amb els altres, de manera guiada i d'acord amb la metodologia adequada, en projectes científics orientats a l'emprenedoria, la millora i la creació de valor en la societat.

L'avenç científic és producte de l'esforç col·lectiu i poques vegades el resultat del treball d'un sol individu. La ciència implica comunicació i col·laboració entre professionals, de vegades adscrits a diferents disciplines. Així mateix, per obtenir nous coneixements és essencial que es comparteixin les conclusions i els procediments obtinguts per un grup de recerca amb la resta de la comunitat científica. Alhora, aquests coneixements serveixen de base per a la construcció de noves investigacions i descobriments.

Cal destacar, a més, que la interacció i la col·laboració són de gran importància en diversos àmbits professionals i socials i no exclusivament en un context científic. El treball en equip té un efecte enriquidor sobre els resultats obtinguts pel que fa al desenvolupament personal dels seus participants, ja que permet l'intercanvi de punts de vista de vegades molt diversos. La col·laboració implica mobilitzar les destreses comunicatives i socials de l'alumnat i requereix una actitud tolerant i oberta davant les idees alienes, valorant la importància de trencar els rols de gènere i estereotips sexistes. Per això, aprendre a treballar en equip és imprescindible per al desenvolupament professional i social ple de l'alumnat com a membre actiu de la nostra societat.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de la matèria o de les diferents matèries coordinades en un àmbit, a partir de situacions d'aprenentatge.

Sentit numèric

- Nombres naturals, sencers, decimals, racionals i irracionals rellevants (arrels quadrades, pi, etc.): interpretació, ordenació a la recta numèrica i selecció i utilització en diferents contextos.
- Estratègies de comptatge: adaptació del tipus de comptatge a la mida dels nombres i aplicació a la resolució de problemes de la vida quotidiana i professional.
- Ordre de magnitud dels nombres: reconeixement i utilització de la notació científica. Ús de la calculadora en la representació de nombres grans i petits.
- Operacions o combinació d'operacions amb nombres naturals, enters, racionals o decimals (suma, resta, multiplicació, divisió i potències amb exponents sencers): identificació, propietats i aplicació a la resolució de problemes. Estratègies de càlcul mental, de manera manual o amb calculadora.
- Relacions inverses (addició i sotstracció, multiplicació i divisió, quadrat i arrel quadrada): utilització en la resolució de problemes.
- Factors i múltiples: relacions i ús de la factorització en nombres primers en la resolució de problemes.
- Raons i proporcions: comprensió i representació de relacions quantitatives.
- Percentatges: comprensió i utilització en la resolució de problemes d'augment i disminucions percentuals en contextos quotidians i professionals, rebaixes, descomptes,

impostos, etc.

- Proporcionalitat directa i inversa: comprensió i ús en la resolució de problemes d'escales, canvis de divisa, etc.
- Presa de decisions: consum responsable, relacions qualitat-preu i valor preu en contextos quotidians i professionals.

Sentit de la mesura

- Estimació i relacions: presa de decisió justificada del grau de precisió en situacions de mesura.
- Estratègies d'estimació o càlcul de mesures indirectes de formes planes i tridimensionals i objectes de la vida quotidiana i professional.
- Perímetres, àrees i volums: interpretació, obtenció de fórmules i aplicació en formes planes i tridimensionals.
- Representació plana d'objectes tridimensionals: visualització i utilització en la resolució de problemes.
- Instruments de dibuix i eines digitals: utilització, realització de dibuixos d'objectes geomètrics amb propietats fixades, com ara les longituds de costats o les mesures d'angles.

Sentit espacial

- Formes geomètriques de dues i tres dimensions: descripció i classificació en funció de les seves propietats o característiques.
- Objectes geomètrics: construcció amb instruments de dibuix, amb eines manipulatives i digitals com ara programes de geometria dinàmica, realitat augmentada, etc.
- Coordenades cartesianes: localització i descripció de relacions espacials.

Sentit algebraic i pensament computacional

- Patrons: identificació i extensió determinant la regla de formació de diverses estructures, numèriques, espacials, taules, mosaics, frisos o gràfics.
- Variable: comprensió i expressió de relacions senzilles mitjançant llenguatge algebraic. Equivalència entre expressions algebraiques de primer i segon grau.
- Equacions lineals i quadràtiques: resolució algebraica i gràfica en contextos de resolució de problemes.
- Eines tecnològiques: utilització en la resolució de problemes i interpretació de les solucions.
- Formes de representació d'una relació: enunciat, taules, gràfiques i expressió analítica.
- Relacions lineals: interpretació en situacions contextualitzades descrites mitjançant un enunciat, taula, gràfica o expressió analítica.
- Funcions: interpretació d'informació rellevant en situacions reals, funcions quadràtiques, de proporcionalitat inversa, etc. Estratègies per a la interpretació i modificació d'algorismes. Formulació de problemes susceptibles de ser analitzats fent servir programes i altres eines.

Sentit estocàstic

- Característiques d'interès d'una població: formulació de preguntes adequades, estratègies de recollida i organització de dades.
- Mesures de centralització i dispersió: càlcul amb eines tecnològiques, interpretació i obtenció de conclusions raonades. Comparació de dos conjunts de dades atenent les mesures de centralització i de dispersió.
- Generació de representacions gràfiques adequades mitjançant la calculadora i el full de càlcul.
- Taules i gràfics estadístics: anàlisi crítica i interpretació de variables estadístiques en contextos quotidians.
- Identificació de fenòmens deterministes i aleatoris. Atzar i aproximació a la probabilitat: freqüències relatives.
- Regla de Laplace i tècniques de recompte: presa de decisions d'experiments simples en diferents contextos.

Sentit socioemocional

- Estratègies per al reconeixement de les emocions que intervenen en l'aprenentatge propi per incrementar la curiositat, la iniciativa, la perseverança i la resiliència, així com el plaer d'aprendre i comprendre la ciència.
- Estratègies per augmentar la flexibilitat cognitiva i l'obertura a canvis quan calgui, transformant l'error en oportunitat d'aprenentatge.
- Selecció de tècniques cooperatives per optimitzar el treball en equip, desplegament de conductes empàtiques i estratègies per a la gestió de conflictes.
- Promoció d'actituds inclusives i de la igualtat efectiva de gènere, així com respecte per les minories i acceptació de la diversitat present a l'aula i la societat.

Destreses científiques bàsiques

- Metodologies de la investigació científica: identificació i formulació de qüestions, elaboració d'hipòtesis i comprovació mitjançant experimentació i projectes de recerca.
- Entorns i recursos d'aprenentatge científic (com el laboratori i els entorns virtuals): utilització adequada, assegurant la conservació de la salut pròpia i comunitària i la seguretat i el respecte al medi ambient.
- Llenguatge científic: interpretació, producció i comunicació eficaç d'informació de caràcter científic en el context escolar i professional en diferents formats.
- Valoració de la ciència i de l'activitat desenvolupada per les persones que s'hi dediquen i reconeixement de la seva contribució als diferents àmbits del saber humà i en l'avenç i la millora de la societat.

La matèria i els seus canvis

- Teoria cinetico-molecular: aplicació i explicació de les propietats més importants dels sistemes materials.
- Composició de la matèria: descripció a partir dels coneixements sobre l'estructura dels àtoms i dels compostos.
- Formulació i nomenclatura de substàncies químiques de compostos de més rellevància,

utilitat social o relacionades amb la família professional corresponent, segons les normes de la IUPAC.

- Canvis físics i químics en els sistemes materials: anàlisi, causes i conseqüències.
- Equacions químiques senzilles: interpretació qualitativa i quantitativa. Càlculs estequiomètrics senzills i interpretació dels factors que les afecten. Rellevància al món quotidià i professional.
- Experimentació amb els sistemes materials: coneixement i descripció de les seves propietats, composició i classificació.

Les interaccions i l'energia

- Moviment dels cossos: descripció i ús de les magnituds cinemàtiques adequades a cada cas.
- Relació de les forces amb els canvis que produeixen sobre els sistemes i aplicació a la resolució de problemes de la vida quotidiana i professional relacionats amb les forces presents a la natura.
- Lleis de Newton: aplicació i relació amb l'acció d'una força amb l'estat de repòs o moviment d'un sistema.
- L'energia: anàlisi i formulació d'hipòtesis, propietats i manifestacions relacionant l'obtenció i el consum de l'energia amb les repercussions mediambientals que produeix.
- La calor: anàlisi dels seus efectes sobre la matèria, explicació de comportaments en situacions quotidianes i professionals.

El cos humà i la salut

- Els aparells digestiu, respiratori, circulatori i excretor: anatomia, fisiologia i relació i anàlisi global de la funció de nutrició i la seva importància.
- L'aparell reproductor: anatomia i fisiologia, anàlisi, reflexió sobre la importància de les pràctiques sexuals responsables i de l'ús del preservatiu en la prevenció de malalties de transmissió sexual i embarassos no desitjats.
- Els receptors sensorials, centres de coordinació i òrgans efectors: anàlisi general de la funció de relació.
- Els hàbits saludables (postura adequada, dieta equilibrada, ús responsable dels dispositius tecnològics, exercici físic, higiene del son, mobilitat segura, etc.): argumentació fonamentada científicament sobre la seva importància destacant la prevenció del consum de drogues legals i il·legals.
- El sistema immune: reflexió sobre el seu funcionament i la seva importància en la prevenció i superació de malalties infeccioses.
- Les malalties infeccioses: tractaments segons la seva etiologia, reflexió sobre el funcionament dels antibiòtics i de la importància del seu ús adequat i responsable.
- Les vacunes: reflexió sobre el seu funcionament i valoració del seu efecte positiu en la societat.
- Els trasplantaments: anàlisi de la seva importància en el tractament de determinades malalties i reflexió sobre la donació d'òrgans.

La Terra com a sistema i el desenvolupament sostenible

- L'atmosfera i la hidrosfera: reflexió sobre les seves funcions, el seu paper juntament amb la biosfera i la geosfera en la formació del sòl (edafogènesi) i valoració del seu paper essencial per a la vida a la Terra.
- Els ecosistemes: identificació dels seus elements i les relacions intraespecífiques i interespecífiques, argumentació sobre les causes i conseqüències del deteriorament del medi ambient i importància de contribuir a conservar-los mitjançant l'adopció d'hàbits compatibles amb un model de desenvolupament sostenible.
- El canvi climàtic: anàlisi dels factors causals, possibles conseqüències i reflexió sobre els efectes globals de les accions individuals i col·lectives.
- Els fenòmens geològics interns i externs: diferenciació, reconeixement de les seves manifestacions a la superfície terrestre i argumentació sobre la dinàmica global del planeta d'acord amb la teoria de la tectònica de plaques.
- Els riscos naturals: relació amb els fenòmens geològics i determinades activitats humanes valorant la importància de respectar el relleu i els cicles de la natura en el desenvolupament econòmic i social.

Comunicació i Ciències Socials

La ràpida evolució de les societats actuals i les seves nombroses interconnexions exigeixen el desenvolupament d'aquelles competències que ajudin els individus a practicar una ciutadania independent, activa i compromesa amb la realitat contemporània. Aquestes competències permetran a l'alumnat afrontar de manera satisfactòria els reptes i els desafiaments del segle XXI, que, en el cas dels cicles formatius de grau bàsic, estan més connectats amb la realitat del món laboral, i oferiran a l'alumnat l'oportunitat de convertir-se en personal qualificat especialitzat en els diferents sectors d'activitat professional.

L'àmbit de comunicació i ciències socials aborda de manera directa les dimensions comunicatives, interculturals, ciutadanes i cíviques necessàries per desenvolupar aquesta ciutadania independent, activa i compromesa, així com per exercir professions qualificades.

En combinació amb els aspectes més íntimament vinculats amb les ciències socials, la dimensió comunicativa d'aquest currículum implica comunicar-se eficaçment i amb correcció en llengua catalana, castellana i, a Aran, aranesa, així com comprendre i expressar-se adequadament en llengua estrangera, de manera que l'alumnat pugui ampliar el repertori lingüístic individual i aprofitar les experiències pròpies per millorar les destreses comunicatives. Així mateix, ocupen un lloc important el foment de l'hàbit lector, l'acceptació i adequació a la diversitat cultural, així com el respecte i la curiositat pel diàleg intercultural.

A més, permet a l'alumnat desenvolupar-se millor en els entorns informacionals, ja que comprèn aspectes relacionats amb les destreses bàsiques per a la cerca i la selecció d'informació com a mitjà per adquirir nous coneixements. Això també implica l'adquisició de les eines necessàries per fer front als riscos de manipulació i desinformació i la informació d'aproximació i comunicació amb un sentit crític i adequada a les necessitats pròpies de les i dels aprenents. En aquest sentit, les eines digitals tenen un potencial que s'ha d'aprofitar plenament per reforçar l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació d'aquest àmbit. Per això, el desenvolupament del pensament crític, l'alfabetització informacional i l'ús adequat, segur, ètic i responsable de la tecnologia suposen un element molt rellevant d'aprenentatge.

Les competències específiques d'aquest àmbit es vinculen directament amb els indicadors operatius de les vuit competències clau definides al perfil competencial de sortida i permeten a l'alumnat conèixer i assumir responsablement els deures i conèixer i exercir els seus drets a partir de l'aprenentatge de l'origen i l'evolució de les societats, els valors democràtics i la ciutadania activa.

Aquestes competències específiques suposen una progressió respecte a les adquirides per l'alumnat durant els anys d'escolarització prèvia, que seran el punt de partida per a aquesta nova etapa, en què s'hauran de tenir en compte les característiques i experiències de l'alumnat per garantir la seva inclusió social i professional.

L'assoliment de les competències específiques constitueix la base per a l'avaluació competencial de l'alumnat i s'avaluaran a través de la posada en acció de diferents sabers, cosa que proporciona la flexibilitat necessària per establir connexions entre els sabers. S'han de treballar en el context de situacions d'aprenentatge, connectades amb la realitat i que convidin l'alumnat a la reflexió, a la col·laboració i a l'acció.

Els criteris d'avaluació es vinculen directament a les competències i permeten mesurar el grau de desenvolupament d'aquestes competències específiques, atès que expliciten l'avaluació de les capacitats i els sabers que cal desenvolupar i concreten els aprenentatges que volem identificar en l'alumnat i la forma de fer-ho. No hi ha una vinculació unívoca i directa entre criteris d'avaluació i sabers.

Per la seva banda, els sabers s'estructuren en tres blocs, que corresponen a les matèries que integren l'àmbit. El bloc *ciències socials* comprèn els sabers que cal mobilitzar per al desenvolupament del pensament històric, la comprensió de la integració europea i els valors democràtics per permetre que l'alumnat pugui exercir una ciutadania activa i responsable. El

bloc *llengua catalana i castellana i aranès, a Aran*, integra els sabers relacionats amb la capacitat de comunicar-se de manera eficaç i correcta, així com els sabers necessaris per consultar la informació de manera crítica i respectuosa amb la propietat intel·lectual i el desenvolupament i el foment de l'hàbit lector. Finalment, al bloc *llengua estrangera d'iniciació professional* s'hi agrupen els sabers que permeten la comprensió i l'expressió en llengua estrangera, orientada a les necessitats específiques de cada àmbit professional, així com un apropament al plurilingüisme i la interculturalitat com a formes d'abordar l'aprenentatge de la llengua i cultures estrangeres partint dels coneixements i experiències pròpies.

L'enfocament, l'anivellament i la definició dels diferents elements del currículum estan plantejats a partir de la concepció de l'aprenentatge com un procés dinàmic i continuat, flexible i obert, que s'ha d'adequar a les circumstàncies, les necessitats i l'interès de l'alumnat. S'espera que l'alumnat sàpiga aprofitar els sabers en situacions comunicatives pròpies dels diferents àmbits —personal, social, educatiu i professional—, a partir de contextos relacionats amb temes quotidians, de rellevància personal o professional per a l'alumnat o d'interès públic proper a la seva experiència, que incloguin aspectes relacionats amb els objectius de desenvolupament sostenible i els reptes i desafiaments del segle XXI.

El caràcter competencial d'aquest currículum convida el professorat a crear situacions a partir de les quals desenvolupar aprenentatges. Són escenaris que l'alumnat es troba a la vida i que plantegen una realitat actual, passada o previsible en el futur, en un context concret, que cal analitzar i comprendre i al qual cal donar resposta o sobre el qual s'ha d'intervenir.

En l'aprenentatge basat en situacions es considera l'alumnat com a agent social progressivament autònom i gradualment responsable del propi procés d'aprenentatge i l'involucra en tasques que li permetin treballar de manera col·laborativa i que culminin en resultats reals obtinguts per ell mateix. Això implica tenir en compte el seu bagatge, interessos i emocions, així com les seves circumstàncies específiques, per establir les bases per a l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

Competències específiques

Competència específica 1

Identificar i comprendre la naturalesa històrica de les relacions socials, les activitats econòmiques, les manifestacions culturals i els béns patrimonials, analitzant-ne els orígens i l'evolució i identificant les causes i conseqüències dels canvis produïts, els problemes actuals i els valors presents per fer propostes que contribueixin al benestar futur i al desenvolupament sostenible de la societat.

Criteris d'avaluació

1.1 Analitzar i interpretar l'entorn des d'una perspectiva sistèmica i integradora, a través del concepte de paisatge, identificant-ne els principals elements i les activitats econòmiques existents, valorant el grau de sostenibilitat i equilibri dels espais a partir d'actituds de defensa, protecció, conservació i millora de l'entorn (natural, rural i urbà).

1.2 Relacionar les cultures i civilitzacions que s'han desenvolupat al llarg de la història amb les diferents identitats col·lectives que s'han construït fins a l'actualitat, reflexionant sobre els múltiples significats que adopten i les seves diferents finalitats, i explicant i valorant la realitat multicultural que s'ha creat al llarg del temps.

1.3 Valorar, protegir i conservar el patrimoni artístic, històric i cultural com a fonament de la nostra identitat col·lectiva, considerant-ho un bé per al gaudi recreatiu i cultural i un recurs per al desenvolupament dels pobles i apreciament el llegat històric, institucional, artístic i cultural com a patrimoni comú.

Viure en societat, interactuar amb l'entorn i comprendre que les relacions que establim i les normes de funcionament que les regeixen resulten essencials perquè l'alumnat pugui assumir-ne els drets i les responsabilitats i contribuir al benestar futur i al desenvolupament sostenible. Entendre com funcionen i quin valor tenen les relacions socials, les activitats econòmiques, les relacions culturals i els béns patrimonials implica comprendre quines són les qüestions que han preocupat la humanitat i quin ha estat l'origen i l'evolució de les societats al llarg del temps i l'espai. Per això, en aquesta competència específica s'aborden les diferents etapes històriques de manera que l'alumnat pugui comprendre les permanències i els canvis, contextualitzant els fenòmens que s'han anat produint i les respostes que s'han donat a cada moment de la història fins ara.

Per a l'assoliment d'aquesta competència caldrà l'aplicació de les estratègies i els mètodes propis de les ciències socials que permetin donar resposta a les principals qüestions geogràfiques i històriques que han donat lloc a la realitat en què vivim. Entendre l'origen i l'evolució de les relacions socials, econòmiques, culturals i polítiques, identificant les causes i les conseqüències dels canvis que s'han anat produint al llarg del temps i de l'espai, constitueix la base per comprendre el món actual i aporta a l'alumnat les eines necessàries per contribuir al benestar i al desenvolupament sostenible de la societat de què forma part.

Competència específica 2

Comprendre els orígens i l'evolució dels processos d'integració europea i la seva rellevància en el present i el futur de la societat, de les comunitats locals, destacant la contribució de Catalunya i l'Estat espanyol, les institucions i les entitats socials a la pau i la cooperació internacional al desenvolupament sostenible i a la ciutadania global, per contribuir a crear un món més segur, solidari, sostenible i just.

Criteris d'avaluació

2.1 Assenyalar i explicar el procés d'unificació de l'espai europeu i la seva rellevància en la construcció de la societat catalana i espanyola, analitzant-ne l'evolució i argumentant-ne la influència en la política nacional.

2.2 Identificar i valorar les principals institucions europees, analitzant-ne els principis rectors, les normes de funcionament i les funcions, jutjant-ne el paper en els conflictes internacionals i reconeixent-ne la contribució a la pau i la cooperació internacional, el desenvolupament sostenible i la ciutadania global.

2.3 Interpretar la realitat europea actual des de la perspectiva del desenvolupament sostenible i la ciutadania global, reconeixent la importància d'implicar-se en la cerca de solucions i la manera de concretar-les des de la capacitat individual d'acció.

La globalització fa difícil concebre la vida d'una societat aliena al contacte i la interacció amb altres pobles. Per entendre la història d'un país, cal situar-lo a l'escenari dels grans fluxos de difusió cultural i tècnica i en el context de les relacions polítiques i de l'economia internacional.

La diversitat cultural del món actual és fruit de processos històrics de contacte i interrelació entre diferents pobles i cultures i, més recentment, de l'accelerat procés de globalització. Però també ha de ser el resultat del reconeixement i del respecte a la diferència en el si de

la mateixa societat, elements que resulten substancials per a la formació ciutadana de l'alumnat i que suposen el desenvolupament d'una actitud favorable a l'avenç dels drets i de la igualtat efectiva dels diferents col·lectius que han patit discriminació dins el marc d'una ciutadania europea responsable i solidària.

Les activitats encaminades a l'assoliment d'aquesta competència específica haurien de promoure l'interès de l'alumnat per la realitat internacional i els problemes i reptes que planteja el món on vivim i, en concret, a l'àmbit europeu per poder entendre i assumir el compromís col·lectiu de formar part d'una societat globalitzada.

Competència específica 3

Valorar els principis bàsics del sistema democràtic i els principis que regeixen la vida en comunitat, analitzant de forma crítica els plantejaments històrics i geogràfics, les institucions i les diferents organitzacions polítiques i econòmiques en què es manifesten per adequar el propi comportament al compliment dels principis esmentats.

Criteris d'avaluació

3.1 Identificar, interpretar i analitzar els principis bàsics del sistema democràtic, les seves institucions i les diferents organitzacions socials, polítiques i econòmiques i explicar-ne la funció com a mecanismes que regulen la convivència i la vida en comunitat.

3.2 Reconèixer i explicar els mecanismes que han regulat la convivència i la vida en comú al llarg de la història, des de l'origen de la societat fins a les diferents civilitzacions que s'han anat succeint, assenyalant els models principals d'organització social i política que s'han anat gestant.

3.3 Aplicar el principi de no-discriminació en les relacions personals i socials de l'entorn proper, tot jutjant comportaments propis i aliens i inferint pautes i accions apropiades per acomodar l'actitud als drets i les obligacions derivades del sistema democràtic.

Tot estat de dret ha de respectar, promoure i garantir els drets essencials que emanen de la natura de les persones i dels col·lectius per mitjà d'unes institucions jurídicopolítiques compostes per òrgans que han d'actuar autònomament d'acord amb la separació de poders. Conèixer el funcionament d'aquestes institucions i, alhora, la trajectòria que ha conformat l'actual sistema democràtic, especialment a Catalunya i Espanya, suposa el reconeixement de la memòria democràtica i la visibilització i aportació de les lluites plurals que han contribuït, a través del seu compromís cívic, a la construcció de la democràcia i als reptes pendents. Alhora, s'ha d'oferir a l'alumnat la possibilitat de posar en pràctica valors que contribueixin a conformar la seva identitat cívica i una actitud compromesa davant de qüestionaments d'aquests valors, per mitjà de la participació en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat.

Competència específica 4

Buscar i tractar informació a partir de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció de les necessitats detectades i evitant els riscos de manipulació i desinformació per integrar-la com a coneixement i compartir-la des d'un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

Criteris d'avaluació

4.1 Localitzar i organitzar informació obtinguda a partir de diverses fonts, avaluant-ne la fiabilitat i la pertinència en funció de l'objectiu i de les necessitats plantejades.

4.2 Elaborar continguts propis a partir de diferents fonts de manera progressivament autònoma, cercant i seleccionant la informació més adequada, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb els principis de propietat intel·lectual i esmentant les fonts consultades.

4.3 Aplicar estratègies tant analògiques com digitals de cerca i de tractament d'informació, evitant els riscos de manipulació i desinformació.

Les destreses i els processos associats a la cerca, selecció i tractament de la informació són instruments imprescindibles per desenvolupar-se en la societat del coneixement. Per això, cal que l'alumnat adquireixi les destreses necessàries per localitzar, valorar i interpretar la informació i per transformar-la en coneixement, reconeixent quan cal, on cercar-la, com gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal que eviti els possibles riscos de manipulació i desinformació, i evidenciant una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual.

Cal facilitar que l'alumnat, de forma individual o col·lectiva, consulti fonts d'informació variades amb objectius determinats i sobre una diversitat de temes propers a la seva experiència i interès, tant professional com personal. Les activitats creades per aplicar aquesta competència específica s'haurien d'adaptar i contextualitzar a cada cicle formatiu mirant de relacionar-la amb els continguts específics de cada família professional i amb aspectes i elements propers a l'àmbit cultural, social i territorial de l'alumnat. En la tasca de cerca i selecció d'informació s'ha de tendir a un abordatge progressivament autònom quant a la planificació i respecte a les convencions establertes per a la difusió dels coneixements adquirits (organització en epígrafs, procediments de cita, notes, bibliografia i bibliografia web, etc.), respectant sempre la propietat intel·lectual i aplicant estratègies per evitar els riscos de manipulació i desinformació. També és imprescindible el desenvolupament de la creativitat i l'adequació al context en la difusió del nou aprenentatge.

Competència específica 5

Comunicar-se en llengua catalana i castellana i aranès, a Aran, de manera cooperativa i respectuosa, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i la seva idoneïtat per a diferents entorns i contextos, per atendre necessitats específiques.

Criteris d'avaluació

5.1 Comprendre i interpretar el sentit global l'estructura, la informació més rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals, escrits i multimodals de diferents àmbits, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.

5.2 Fer exposicions orals amb diferents graus de planificació sobre temes d'interès personal, ecosocial, educatiu i professional ajustant-se a les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius amb fluïdesa, coherència i registre adequat, en diferents suports i utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.

5.3 Planificar la redacció de textos escrits i multimodals atenent la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i el canal, redactar esborranys i revisar-los, i presentar un text final coherent, cohesionat i amb el registre adequat, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.

5.4 Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals, en el treball en equip i en situacions orals formals de caràcter dialogat, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.

El desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumnat —que comprèn la comprensió, la producció i la interacció tant orals com escrites i multimodals— requereix destreses específiques vinculades i definides per la diversitat de situacions, contextos i necessitats personals i socials de l'alumnat. Per això, cal desenvolupar pràctiques discursives que incideixin en la interacció, la comprensió i l'expressió d'un catàleg diversificat de textos orals, escrits i multimodals. Les destreses específiques associades a la comprensió oral inclouen anticipar el contingut, retenir informació rellevant en funció del mateix objectiu, distingir entre fets i opinions, captar el sentit global i la relació entre les parts del discurs o valorar la fiabilitat, la forma i el contingut del text. Alhora, la interacció oral requereix conèixer les estratègies per prendre i cedir la paraula, desplegar actituds d'escolta activa, expressar-se amb fluïdesa, claredat i el to i el registre adequats, així com posar en joc les estratègies de cortesia i de cooperació conversacional. La producció oral de caràcter formal, monologada o dialogada, ofereix marge per a la planificació i, per tant, comparteix estratègies amb el procés d'escriptura. Les tecnologies de la informació i la comunicació faciliten nous formats per a la comunicació oral multimodal tant síncrona com asíncrona.

Desenvolupar la competència lectora implica incidir en l'ús de les estratègies que s'han de desplegar abans, durant i després de l'acte lector, perquè les noies i nois esdevinguin lectors competents i autònoms davant de tota mena de textos. Comprendre un text implica captar-ne el sentit global i la informació més rellevant en funció del propòsit de lectura, integrar la informació explícita i fer les inferències necessàries, formular hipòtesis sobre la intenció comunicativa subjacent a aquests textos i reflexionar sobre la seva forma i contingut. Finalment, avui saber escriure significa saber fer-ho en diferents suports i formats, molts dels quals de caràcter hipertextual i multimodal, i requereix el coneixement i l'apropiació dels "motlles" en què han cristal·litzat les pràctiques comunicatives escrites pròpies dels diferents àmbits d'ús: els gèneres discursius. L'elaboració d'un text escrit és fruit d'un procés que té com a mínim quatre moments: la planificació, la textualització, la revisió —que pot ser autònoma, però també compartida amb altres estudiants o guiada pel docent— i l'edició del text final. La composició del text escrit ha d'atendre tant a criteris de coherència, cohesió i adequació com a la correcció gramatical i ortogràfica i la propietat lèxica.

Competència específica 6

Interpretar i avaluar diverses obres com a font de plaer i coneixement, compartint experiències de lectura per construir la pròpia identitat i gaudir de la dimensió social d'aquesta activitat.

Criteris d'avaluació

6.1 Llegir de manera autònoma textos seleccionats en funció dels gustos, interessos i necessitats propis, deixant constància del progrés del propi itinerari lector i cultural i explicant els criteris de selecció de les lectures.

6.2 Compartir l'experiència de lectura en suports diversos relacionant el sentit de l'obra amb els seus elements formals i contextuals, i relacionant el text llegit amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics.

El desenvolupament d'aquesta competència implica recórrer un camí de progrés planificat que passa per la dedicació d'un temps periòdic i constant a la lectura tant individual com compartida, acompanyat d'estratègies i bastides adequades per fomentar l'hàbit lector i

configurar l'autonomia i la identitat lectora. Aquesta competència ha de facilitar el trànsit des d'una lectura purament identificativa o argumental de les obres a una lectura que permeti una fruïció més conscient i elaborada i que obri les portes a textos allunyats inicialment de l'experiència immediata de l'alumnat.

És essencial la configuració d'un corpus de textos adequat, format per obres de qualitat que possibilitin tant la lectura autònoma com l'enriquiment de l'experiència personal de lectura i que inclogui el contacte amb formes literàries actuals impreses i digitals, així com pràctiques culturals emergents. Així doncs, és recomanable treballar per configurar una comunitat de lectors amb referents compartits, brindar estratègies que ajudin cada lector a seleccionar els textos del seu interès, apropiar-se'n i compartir la seva experiència personal de lectura, i desenvolupar de manera guiada les habilitats d'interpretació que permeten relacionar el sentit de l'obra amb els elements textuais i contextuals així com establir vincles entre l'obra llegida i altres manifestacions artístiques.

Competència específica 7

Comunicar en llengua estrangera, amb autonomia creixent, emprant recursos analògics i digitals i usant estratègies bàsiques de comprensió, producció, interacció i mediació, per respondre de manera creativa, eficaç i responsable a necessitats personals i professionals concretes.

Criteris d'avaluació

7.1 Interpretar el sentit global i la informació específica i explícita de textos orals, escrits i multimodals breus i senzills sobre temes freqüents i quotidians, de rellevància personal o propis del seu àmbit professional d'especialització, expressats de forma clara i en el registre estàndard de la llengua estrangera.

7.2 Produir en llengua estrangera textos orals, escrits i multimodals, breus, senzills, estructurats, comprensibles i adequats a la situació comunicativa seguint pautes establertes i fent ús de ferramentes i recursos analògics i digitals.

7.3 Participar en situacions interactives síncrones i asíncrones, breus i senzilles i en llengua estrangera sobre temes quotidians, de rellevància personal o propers al seu àmbit professional, mostrant empatia i respecte per la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, així com per les diferents necessitats, idees, inquietuds, iniciatives i motivacions dels interlocutors.

7.4 Utilitzar, de manera guiada i en entorns personals i professionals propers a la seva experiència, estratègies adequades per iniciar, mantenir i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, sol·licitar i formular aclariments i explicacions en llengua estrangera.

La comunicació en llengua estrangera suposa posar en pràctica els coneixements, les destreses i les actituds necessaris per a la comprensió, la producció i la interacció, tant oral com escrita i multimodal, sobre temes freqüents i quotidians, de rellevància personal o propis del seu àmbit professional d'especialització. La comprensió en aquest nivell implica entendre i interpretar els textos i extreure'n el sentit general per satisfer necessitats comunicatives concretes, tant personals com professionals. Entre les estratègies de comprensió més útils per a l'alumnat hi ha la inferència i l'extrapolació de significats a nous contextos comunicatius, així com la transferència i la integració dels coneixements, les destreses i les actituds de les llengües que conformen el seu repertori lingüístic. La producció, per part seva, en diversos formats i suports ha de donar lloc a la redacció i l'exposició de textos. Als cicles formatius de grau bàsic podeu incloure l'exposició d'una petita descripció o anècdota, una presentació formal sobre un tema propi de l'àmbit professional d'especialització del cicle o la redacció de textos útils per al futur professional

de l'alumnat, mitjançant eines digitals i analògiques. En el format multimodal, la producció inclou l'ús conjunt de diferents recursos per produir significat (escriptura, imatge, gràfics, taules, diagrames, so, gestos, etc.) i la selecció i aplicació del més adequat en funció de la tasca i les necessitats en cada cas. Per acabar, la interacció implica dos o més participants en la construcció d'un discurs. Per a la posada en pràctica entren en joc la cortesia lingüística i l'etiqueta digital, els elements verbals i no verbals de la comunicació, així com l'adequació als diferents registres i gèneres dialògics, tant orals com escrits i multimodals, en entorns síncrons o asíncrons.

Competència específica 8

Valorar críticament i adequar-se a la diversitat lingüística i cultural usant els repertoris personals i prenent consciència de les estratègies i coneixements propis, per oferir una resposta empàtica i respectuosa en situacions interculturals.

Criteris d'avaluació

8.1 Actuar de forma empàtica i respectuosa en situacions interculturals, construint vincles entre les diferents llengües i cultures, rebutjant qualsevol mena de discriminació, prejudici i estereotip en contextos comunicatius quotidians dels àmbits personal i professional.

8.2 Utilitzar i diferenciar els coneixements i les estratègies de millora de la seva capacitat de comunicar i aprendre la llengua estrangera, amb la col·laboració d'altres participants i de suports analògics i digitals.

8.3 Acceptar i valorar la diversitat lingüística i cultural com a font d'enriquiment personal, tot mostrant interès per compartir elements culturals i lingüístics que fomentin la sostenibilitat i la democràcia.

El plurilingüisme i la interculturalitat suposen experimentar la diversitat lingüística i cultural analitzant-la i beneficiant-se'n. El plurilingüisme permet l'ús dels repertoris lingüístics personals perquè, partint de les experiències pròpies, l'alumnat pugui ampliar i millorar l'aprenentatge de llengües noves, alhora que desenvolupa i enriqueix el seu propi repertori i desperta la curiositat i la sensibilització cultural. Per la seva banda, la interculturalitat, que afavoreix l'entesa amb els altres, mereix una atenció específica perquè formi part de l'experiència de l'alumnat i per evitar que la seva percepció sobre la diversitat estigui distorsionada pels estereotips i constitueixi l'origen de qualsevol tipus de discriminació. La valoració crítica i l'adequació a la diversitat han de permetre a l'alumnat actuar de forma empàtica i respectuosa.

La consciència de la diversitat, tant lingüística com cultural, proporciona a l'alumnat la possibilitat de relacionar diferents llengües i cultures. A més, afavoreix el desenvolupament de la seva capacitat per identificar i utilitzar una gran varietat d'estratègies que li permetin establir relacions amb persones d'altres cultures. Aquesta competència específica permet a l'alumnat obrir-se a noves experiències, idees, societats i cultures, mostrant interès cap al que és diferent; relativitzar la pròpia perspectiva i el propi sistema de valors culturals, i distanciar-se i evitar les actituds sustentades sobre qualsevol mena de discriminació o reforç d'estereotips. Tot això, orientat cap a l'objectiu de proveir-lo de les eines necessàries per exercir l'activitat pròpia del seu àmbit d'especialització, així com desenvolupar una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la sostenibilitat i els valors democràtics.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de la matèria o de les diferents matèries coordinades en un àmbit, a partir de situacions d'aprenentatge.

Ciències Socials

- Objectius i estratègies de les ciències socials: procediments, termes i conceptes.
- Fonts històriques i arqueològiques com a base per a la construcció del coneixement històric (arxius, biblioteques, museus, etc.).
- Les grans migracions humanes i el naixement de les primeres cultures.
- Les arrels clàssiques del món occidental: la construcció de les identitats culturals i de l'eurocentrisme a través del pensament i de l'art.
- Principals fites de la història mundial, europea i nacional: causes i conseqüències socials, polítiques, econòmiques i culturals.
- La ciutat i el món rural al llarg de la història: polis, urbs, ciutats, viles i llogarets.
- L'empremta humana i la conservació, protecció i defensa del patrimoni ambiental, històric, artístic i cultural.
- Significat i funció de les expressions artístiques i culturals en les diferents civilitzacions.
- Ciutadania europea i global: idees i actituds per a la formació d'una identitat comuna.
- El procés de construcció europea: integració econòmica, monetària i ciutadana.
- Institucions europees: origen, principis bàsics, funcionament i funcions.
- Identitats personals i col·lectives i sentiments de pertinença.
- Catalunya i Espanya a Europa: procés de transformació i contextualització dels aspectes polítics, socials, econòmics i culturals en la formació de la identitat.
- Diversitat social i multiculturalitat: integració i cohesió social.
- Ordenament normatiu autonòmic, estatal i supraestatal.
- Compromís i acció davant dels objectius de desenvolupament sostenible.
- La declaració universal dels drets humans: origen, justificació i implicacions en la vida quotidiana.
- El sistema democràtic: la seva construcció, els seus principis bàsics i diferents models.
- Institucions i organitzacions socials, polítiques i econòmiques.
- El compromís social: mediació, resolució pacífica de conflictes i projectes comunitaris.
- Convivència cívica i cultura democràtica: incorporació i implicació en la societat civil.
- Organització social i política al llarg de la història: la transformació política de l'ésser humà (des de la servitud a la ciutadania).
- L'ordenament jurídicopolític al servei de l'exercici de la ciutadania, l'equitat i la cohesió social.

- Discriminacions: causes i conseqüències.

Comunicació en llengua catalana i castellana i aranès, a Aran

Alfabetització informacional

- Fonts d'informació: criteris de cerca i selecció d'informació fiable, pertinent i de qualitat.
- Propietat intel·lectual.
- Estratègies de cerca i selecció d'informació.
- Riscos i conseqüències de la manipulació i la desinformació.
- Estratègies d'organització de la informació: l'escriptura com a mecanisme per organitzar el pensament (notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.).
- Cites i referències bibliogràfiques.
- Tecnologies de la informació. Dispositius, aplicacions informàtiques i plataformes digitals de cerca d'informació.

Comunicació

- Estratègies de producció, comprensió i anàlisi crítica de textos orals, escrits i multimodals de diferents àmbits amb atenció conjunta als aspectes següents:
 - Context: components del fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat, distància social entre els interlocutors, propòsits comunicatius i interpretació d'intencions, canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.
 - Seqüències textuais bàsiques (narratives, descriptives, dialogades, expositives i argumentatives).
 - Propietats textuais: coherència, cohesió i adequació.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit personal: la conversa, amb una atenció especial als actes de parla que amenacen la imatge de l'interlocutor (la discrepància, la queixa, l'ordre, la reprovació).
- Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit social. Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital i riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privadesa. Anàlisi de la imatge i dels elements paratextuals dels textos iconoverbals i multimodals.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum, la carta de motivació i l'entrevista de treball.
- Interacció oral i escrita de caràcter informal i formal. Cooperació conversacional i cortesia lingüística. Escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes.
- Comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seves parts, selecció i retenció de la informació rellevant. La intenció de l'emissor.
- Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal. Valoració de la forma i el contingut del text.
- Producció oral formal. Planificació i cerca d'informació, textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. La deliberació oral argumentada.
- Comprensió lectora: sentit global del text i relació entre les seves parts. La intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la

forma i el contingut del text.

- Producció escrita. Planificació, redacció, revisió i edició en diferents suports. Correcció gramatical i ortogràfica. Propietat lèxica. Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.
- Recursos lingüístics per mostrar la implicació de l'emissor als textos: formes de dixi (personal, temporal i espacial) i procediments de modalització.
- Recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació.
- Mecanismes de cohesió. Connectors textuais. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis).
- Ús coherent de les formes verbals en els textos. Els temps de pretèrit a la narració. Correlació temporal al discurs relatat.
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital.
- Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La relació amb el significat.

Educació literària

- Lectura guiada d'obres rellevants del patrimoni literari català, castellà i universal i de la literatura actual.
- Implicació en la lectura de forma progressivament autònoma i reflexió sobre els textos llegits i sobre la pròpia pràctica de lectura sustentada en models.
- Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Discussions o converses literàries.
- Construcció del sentit de l'obra a partir de l'anàlisi dels elements formals i contextuais. Efectes dels seus recursos expressius a la recepció.
- Estratègies de mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles de manera argumentada entre l'obra llegida i aspectes actuals, així com amb altres textos i manifestacions artístiques.
- Expressió, a través de models, de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i de recreació dels textos llegits.
- Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos orals, escrits o multimodals, amb altres manifestacions artístiques i amb les noves formes de ficció en funció de temes, estructures i llenguatges.
- Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos atenent els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.
- Creació de textos a partir de l'apropiació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.).

Reflexió sobre la llengua

- Anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn. Biografia lingüística.
- Reconeixement de les llengües de l'Estat espanyol i de les varietats dialectals. Les llengües de signes. Exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Estratègies de construcció guiada de conclusions pròpies sobre el sistema lingüístic. Observació, comparació i classificació de les unitats comunicatives (morfemes, paraules,

oracions). Manipulació d'estructures, formulació d'hipòtesis, contraexemples, generalitzacions i contrast entre llengües, amb l'ús del metallenguatge específic.

- Procediments d'adquisició i formació de paraules. Reflexió sobre els canvis en el significat, les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors denotatius i connotatius en funció del context i el propòsit comunicatiu.

Comunicació en llengua estrangera

- Autoconfiança. L'error com a instrument de millora i proposta de reparació.
- Estratègies bàsiques per a la planificació, execució, control i reparació de la comprensió, la producció i la coproducció de textos orals, escrits i multimodals.
- Funcions comunicatives bàsiques dels àmbits personal i professional adequades al context comunicatiu: saludar, acomiadar-se i presentar-se; descriure persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; situar objectes, persones i llocs a l'espai; demanar i intercanviar informació; donar instruccions i ordres; oferir, acceptar i rebutjar ajut, proposicions o suggeriments, etc.
- Models contextuals i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills: característiques i reconeixement del context (participants i situació), expectatives creades pel context, organització i estructuració segons el gènere, la funció textual i l'estructura.
- Unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats com ara expressió de l'entitat i les seves propietats, quantitat i qualitat, l'espai i les relacions espacials, el temps i les relacions temporals, l'afirmació, la negació, la interrogació i l'exclamació. Relacions lògiques bàsiques.
- Lèxic, frases i expressions d'ús comú dels àmbits personal i professional.
- Patrons sonors, accentuals, rítmics i d'entonació bàsics, i significats i intencions comunicatives generals associades a aquests patrons.
- Convencions ortogràfiques bàsiques i significats i intencions comunicatives associats als formats, patrons i elements gràfics.
- Eines analògiques i digitals bàsiques per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives, etc.) per a l'aprenentatge, comunicació i desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.
- Comparació bàsica entre llengües a partir d'elements de la llengua estrangera i altres llengües: origen i parentius.
- La llengua estrangera com a mitjà de comunicació interpersonal i internacional, font d'informació, i com a eina per a l'enriquiment personal.
- Interès i iniciativa en els intercanvis comunicatius a través de diferents mitjans amb parlants de la llengua estrangera en els àmbits personal i professional.
- Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics relatius a la vida quotidiana i a les situacions pròpies del seu àmbit professional d'especialització.
- Cortesia lingüística i etiqueta digital.
- Estratègies bàsiques per entendre i apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística atenent valors ecosocials i democràtics.

Educació Física

Educació Física és una matèria orientada a aconseguir que l'alumnat consolidi un estil de vida actiu i saludable, conegui i domini el seu cos, sàpiga gaudir de les manifestacions culturals de caràcter motriu, ocupi el temps de lleure en la pràctica d'activitats físiques que siguin segures i sostenibles, per combatre el sedentarisme, o consolidi valors cívics i habilitats socials que han de ser presents per conviure en societat.

Tots aquests aspectes contribueixen a construir i consolidar una sèrie de competències que utilitzen el cos i el moviment com a instruments d'aprenentatge i que van molt més enllà de l'acció motriu per construir un veritable desenvolupament integral de l'alumnat, incorporar tot un seguit d'aprenentatges que han de perdurar al llarg de la vida a través de la planificació autònoma i l'autoregulació de la seva pràctica física i de tots els components que afecten la salut.

Les competències específiques de la matèria són el referent a seguir per desenvolupar una educació física significativa, útil, innovadora i alineada amb les necessitats actuals de la societat.

El cos i el moviment, a partir de l'articulació de les capacitats motrius, juntament amb les habilitats motrius bàsiques i específiques, s'han de desenvolupar a través de situacions motrius riques, de tipologia diversa, amb diferents variants i lògiques internes. Han de ser fites motrius que cadascú pugui assolir, tenint en compte el seu punt de partida, les seves potencialitats i les seves motivacions. S'han de dissenyar de manera que siguin de dificultat variable i prou obertes i flexibles per permetre diferents solucions i maneres diverses de donar-hi resposta de tal manera que cadascú pugui adaptar-les a les seves característiques.

Per arribar a utilitzar l'entorn com a espai de trobada per a la pràctica d'activitats físiques és necessari proporcionar a l'alumnat una base de sabers relacionats amb el medi, identificar i donar a conèixer activitats en espais naturals, rurals o urbans que permetin complementar les tipologies d'activitats que es donen en contextos escolars i que es puguin practicar dins i fora de l'horari lectiu i fomentar i promoure la seva pràctica i utilització. I tot això de manera segura i sostenible en relació amb els mitjans i recursos emprats i respectuosa amb el medi en què es duu a terme.

Per abordar amb èxit les nombroses situacions motrius a què es veurà exposat l'alumnat al llarg de la seva vida, cal ajudar-lo a desenvolupar de manera integral capacitats motrius, cognitives, afectives, motivacionals, de relacions interpersonals i d'inclusió social. L'alumnat també ha d'aprendre a gestionar les seves emocions i comprendre les de les altres persones, autoregular el seu comportament i emprar habilitats socials en contextos de pràctica motriu. Tanmateix es desenvolupa el pensament crític envers el lloc que ocupa l'esport en les societats actuals, així com les seves implicacions econòmiques, polítiques, socials i en l'àmbit de la salut, prestant especial atenció a les conductes discriminatòries de qualsevol tipologia que es puguin donar en les diferents manifestacions físicoesportives.

Els criteris d'avaluació són el referent per dur a terme el procés d'avaluació, en concretar el progressiu grau d'assoliment de les competències específiques de la matèria. La relació que s'estableix entre els criteris d'avaluació i els sabers permet integrar i contextualitzar l'avaluació en el si de les situacions d'aprenentatge que es vagin plantejant al llarg de les diferents unitats didàctiques o projectes de l'etapa.

Les activitats plantejades s'han d'articular amb una tipologia variada i intencionada i amb elements plurals com són les diferents estratègies organitzatives de gestió de grup que afavoreixen l'autoestima, un clima afectiu de grup i la participació de tot l'alumnat tenint en compte la seva diversitat i inclusió. Serà igualment important tenir en compte la regulació dels processos comunicatius, el desenvolupament de les relacions interpersonals, la conversió d'espais i materials en oportunitats d'aprenentatge o la transferència de coneixement adquirit a altres contextos que permetin comprovar el valor del que s'ha après.

La materialització de tot aquest conjunt d'intencions es pot fer a través de l'aplicació o hibridació de diferents metodologies, estratègies i/o models pedagògics consolidats o emergents. Aquests models pedagògics s'han de seleccionar en funció dels objectius, del context, de la tipologia d'alumnat, dels sabers que es mobilitzen, però, sobretot, tenint clar per què i per a què s'utilitzen.

La tecnologia, que sovint contribueix als comportaments cada vegada més sedentaris de l'alumnat, sobretot vinculats a l'ús de pantalles, també pot ser una eina molt útil al servei de l'educació física. La utilització responsable d'aparells, recursos i aplicacions digitals, com ara dispositius mòbils, polseres d'activitat, pulsímetres, codis QR, aplicacions orientades a la monitorització de la salut, de geolocalització i de realitat virtual o augmentada, entre d'altres, pot proporcionar un seguit de beneficis. Per exemple, pot estimular la motivació i la participació, reforçar i avaluar els aprenentatges, afavorir la reflexió, difondre i donar valor a pràctiques i registrar i recollir evidències quantitatives i qualitatives de pràctiques d'activitats físiques dins i fora del centre educatiu.

Competències específiques

Competència específica 1

Adquirir un estil de vida actiu i saludable i incorporar la pràctica d'activitats físiques i hàbits beneficiosos per a la contribució al benestar físic, mental i social.

Criteris d'avaluació

- 1.1 Executar i autoregular la pràctica d'activitat física orientada al benestar físic, mental, emocional i social amb d'un estil de vida actiu.
- 1.2 Adquirir hàbits i conductes saludables i valorar la prevenció de lesions, les mesures de seguretat en la pràctica esportiva i les tècniques de primers auxilis.
- 1.3 Utilitzar recursos i aplicacions digitals de forma crítica i responsable per a la planificació i pràctica de l'activitat física i per a l'adquisició d'hàbits saludables.

Aquesta competència es pot abordar des de la participació activa, l'alimentació saludable, l'educació postural, la cura del cos, l'autoconcepte, l'autoestima, la imatge percebuda en el camp de l'activitat física i l'esport o l'anàlisi dels comportaments i hàbits que poden suposar cert risc per a la salut que es produeixen en contextos quotidians i/o vinculats amb l'esport i la pràctica d'activitat física, entre d'altres.

Hi ha diverses fórmules i contextos d'aplicació per materialitzar aquests aprenentatges, començant per la planificació personal de la pràctica motriu de forma clàssica o mitjançant aplicacions digitals, l'anàlisi de diferents aspectes per mantenir una dieta saludable i un estil de vida actiu, el coneixement i aplicació de tècniques de primers auxilis, la prevenció de lesions o la participació en propostes físicoesportives que permetin la transferència de tots aquests aprenentatges a la vida quotidiana.

Competència específica 2

Aplicar la tècnica, tàctica i estratègia vinculades als jocs i els esports per a la resolució de situacions motrius.

Criteris d'avaluació

2.1 Executar habilitats motrius específiques i tècniques en reptes, formes jugades i joc real.

2.2 Resoldre situacions motrius variades de jocs o esports aplicant habilitats tècniques, tàctiques i estratègies.

Aquesta competència implica prendre decisions ajustades a les circumstàncies, definir objectius, elaborar propostes senzilles, seqüenciar accions, executar el que s'ha planificat, analitzar què passa durant el procés, canviar d'estratègia si és necessari i, finalment, valorar el resultat. No obstant, és important destacar que tot això s'ha de produir en el context de pràctiques motrius amb diferents lògiques internes (individual, de cooperació, d'oposició o de col·laboració/oposició) amb objectius variats i en contextos de certesa o incertesa.

Aquests aspectes s'hauran de desenvolupar en contextos de pràctica molt variats. Es poden destacar els reptes físics cooperatius i projectes motrius (creació d'un conjunt d'activitats motrius amb la finalitat d'obtenir un producte final) relacionats amb l'activitat física i l'esport. En relació amb aquests últims i a tall d'exemple, és possible trobar diferents manifestacions segons les seves característiques, des de jocs d'invasió, de xarxa o de lluita fins a jocs de caràcter individual. Per garantir una oferta variada, al finalitzar l'etapa, l'alumnat haurà d'haver participat en, almenys, una manifestació esportiva de cada categoria. S'ha de considerar que el desenvolupament de les habilitats motrius específiques té una vessant d'iniciació (habilitats tècniques més utilitzades i senzilles) als diferents esports i no de perfeccionament. Així mateix, s'ha de garantir que l'alumnat pot resoldre situacions motrius variades, prioritzant les situacions de joc reduït o pròpies de l'esport. S'ha de prioritzar, en la mesura que sigui possible i segons les circumstàncies de cada centre i/o que destaquin pel seu caràcter mixt i inclusiu. A mesura que l'alumnat va avançant en les habilitats tècniques, tàctiques i estratègies, ha de ser capaç d'organitzar esdeveniments esportius.

Competència específica 3

Planificar activitats físiques a l'entorn de manera sostenible i segura per a l'ocupació i gaudi del temps de lleure.

Criteris d'avaluació

3.1 Fer activitat física com una manera de gaudir i d'ocupar el temps de lleure, en el medi natural i urbà, i desenvolupar actuacions per a la seva conservació.

3.2 Organitzar activitats físicoesportives en el medi natural i urbà aplicant normes de seguretat i utilitzant l'equipament, eines i tècniques adequades per minimitzar la petjada ecològica.

3.3 Avaluar els efectes de determinades accions individuals sobre la mobilitat segura i sostenible.

L'adopció d'hàbits respectuosos amb el medi ambient s'ha de consolidar i cal continuar amb el desenvolupament d'accions destinades a millorar el món des del punt de vista local, per contribuir a la sostenibilitat a escala global. Aquest enfocament de responsabilitat ecològica i social, que considera el medi com un bé comunitari, podria donar lloc a l'organització d'esdeveniments i activitats físicoesportives benèfiques, recreatives i de lleure molt en la línia de plantejaments com l'aprenentatge-servei.

D'aquesta manera, pel que fa als entorns urbans i naturals, segons la ubicació del centre, les possibilitats contextuais i la disponibilitat d'accés que tingui a diferents emplaçaments, és possible trobar una variada gamma de contextos d'aplicació, des del senderisme, les rutes per vies verdes, l'escalada, el ràpel, l'esquí, el salvament marítim o l'orientació fins al cicloturisme o les rutes per a bicicleta tot terreny, la superació d'obstacles o les diferents

tècniques de fer nusos amb cordes, circuits de cal·listènia, el patinatge, l'*skate*, el *parkour* o les diferents tipologies de danses urbanes, tots afrontats des de l'òptica dels projectes dirigits a la interacció amb l'entorn des d'un enfocament sostenible.

Competència específica 4

Adquirir actituds, valors i habilitats socials en la pràctica d'activitat física i esportiva per a la millora de la convivència i la cohesió social.

Criteris d'avaluació

- 4.1 Aplicar els valors positius de l'esport (esforç, respecte, etc.) en les activitats físiques i esportives valorant el joc per davant del resultat.
- 4.2 Utilitzar habilitats socials en la resolució de conflictes fomentant la convivència i la cohesió social.
- 4.3 Mostrar una actitud crítica davant dels estereotips i les actuacions discriminatòries de la societat en l'àmbit de l'activitat física i l'esport.

Aquesta competència específica se situa en el punt de convergència entre l'aspecte personal, el social i l'ètic. Des d'aquesta competència es posa en joc la capacitat d'actuar al servei de metes personals i/o d'equip, especialment en contextos que requereixen esforç i perseverança, activant l'automotivació i l'actitud positiva per fer front a reptes, regulant la impulsivitat, tolerant la frustració i perseverant davant de les dificultats.

Dins de l'àmbit personal, comporta la identificació de les emocions i sentiments que es viuen al si de la pràctica motriu, la seva expressió i la seva adequada gestió per autoregular de forma constructiva els efectes de les emocions i sentiments.

L'àmbit col·lectiu implica posar en joc habilitats socials per afrontar la interacció amb les persones amb qui es comparteix la pràctica motriu. Es tracta de dialogar, debatre, contrastar idees i posar-se d'acord per resoldre situacions, expressar propostes, pensaments i emocions, escoltar activament i actuar amb assertivitat. Com a conseqüència d'això, s'inclouran situacions d'arbitratge i mediació contextualitzades a les pràctiques esportives que es practiquin. També es pretén incidir en la representació i visibilització de les desigualtats, fomentant models que contribueixin a democratitzar l'ús dels espais esportius compartits per ajudar a superar barreres vinculades amb estereotips socials i de gènere que encara persisteixen en algunes manifestacions esportives.

Sabers

Els sabers, entesos com el conjunt de coneixements, destreses, valors i actituds, es formulen amb relació a contextos en què es pot desenvolupar el seu aprenentatge competencial. Els i les docents poden incorporar contextos alternatius si ho consideren pertinent.

Per facilitar els aprenentatges i el desenvolupament de les competències específiques corresponents, el professorat pot valorar la possibilitat d'organitzar els sabers de la matèria o de les diferents matèries coordinades en un àmbit, a partir de situacions d'aprenentatge.

Vida activa i saludable

- Autoregulació i millora en el desenvolupament de la condició física: qualitats físiques, característiques, efectes i mètodes d'entrenament.

- Pràctica de tècniques de millora de la postura corporal, respiració i relaxació per aconseguir el benestar físic i mental.
- Reconeixement de les actituds i comportaments que les malalties associades a trastorns alimentaris (complex d'Adonis, anorèxia, bulímia) poden comportar i conscienciació del risc que poden suposar per a la salut.
- Adopció progressiva d'hàbits higiènics i saludables (hores de son, pràctica regular d'activitat física, mobilitat segura, etc.) que assegurin qualitat de vida.
- Anàlisi del risc i de les conseqüències que poden suposar algunes pràctiques, comportaments i hàbits poc saludables (alcohol, suplementes, dopatge, etc.).
- Valoració i integració de l'activitat física com a font de gaudi, d'alliberació de tensions i benestar.
- Apreciació de situacions que poden comportar risc en la pràctica d'activitat física: mesures de seguretat i possibles lesions.
- Actuacions bàsiques dels primers auxilis, tècnica PAS (protegir, avisar, socórrer), protocol 112 i suport vital bàsic (SVB) en accidents durant la pràctica d'activitats físiques.
- Utilització d'eines, recursos i aplicacions digitals per a la gestió de la pràctica d'activitat física.

Resolució de problemes en situacions motrius

- Ús de les capacitats perceptivomotrius en la resolució eficient de tasques individuals de certa complexitat.
- Execució de diferents habilitats tècniques d'esports individuals, d'adversari i col·lectius en situacions de joc real.
- Identificació i correcció d'errors freqüents en l'execució de diferents habilitats tècniques d'esports individuals, d'adversari i col·lectius en situacions de joc real.
- Pràctica de diferents jocs i esports individuals, d'adversari, col·lectius i adaptats respectant el reglament bàsic, les normes i les persones implicades.
- Planificació d'estratègies prèvies d'atac i defensa en funció de les característiques dels integrants de l'equip en jocs o esports d'equip.
- Valoració del treball personal durant el procés i del resultat final en la consecució del repte.
- Pràctica de jocs tradicionals d'arreu del món i valoració de l'herència cultural pròpia i d'altres cultures.

Interacció amb l'entorn en el temps de lleure

- Ús sostenible i manteniment dels recursos naturals i urbans per a la pràctica d'activitat física.
- Aplicació de normes i mesures col·lectives de prevenció i seguretat per a les activitats en el medi natural i urbà.
- Disseny, organització i realització d'activitats físiques en el medi natural i urbà.
- Autoconstrucció de materials alternatius i complementaris per a la pràctica d'activitat física i esports.
- Desplaçaments i activitats respectant les normes vials.

- Desenvolupament de la consciència, regulació i autonomia emocional com a capacitat de reconèixer, gestionar i autoregular les emocions.
- Adopció d'habilitats personals i socials (escolta activa, diàleg, resolució de conflictes, entesa, compromís social) que permetin col·laborar i cooperar en contextos motrius diversos.
- Identificació i rebutjament d'estereotips, actuacions discriminatòries de gènere, ètniques, socioeconòmiques, de competència motriu i qualsevol tipus de violència que es pugui donar.
- Reconeixement de la igualtat de gènere en la pràctica de qualsevol esport, en la difusió en mitjans de comunicació i en el reconeixement de referents esportius.
- Influència social de l'esport en la societat actual: aspectes positius i negatius.

Valors, autoregulació emocional i interacció social en situacions motriu

- Participació activa de gran varietat de situacions motrius essent capaç d'assumir diferents rols, per interioritzar els valors educatius de l'esport en el creixement personal.
- Autoregulació de les pròpies emocions (superació, perseverança, estrès, autocontrol en les situacions de contacte, etc.) en contextos físicoesportius.
- Aplicació d'habilitats socials que fomentin la convivència i la cohesió social en tot tipus de situacions.
- Comunicació assertiva, respecte per la resta i col·laboració i cooperació responsable i activa en contextos motrius diversos.
- Responsabilitat i compromís actiu davant d'estereotips, actuacions discriminatòries de gènere, ètniques, socioeconòmiques, de competència motriu i qualsevol tipus de violència que es pugui donar.
- Estratègies per al reconeixement i gestió de les emocions (estrès, estat d'ànim, pressió de grup, etc.) que intervenen en la pràctica de conductes de risc (consum de substàncies, comportaments arriscats en la mobilitat, etc.).

Annex 7 Horaris

Educació primària

L'etapa de l'educació primària disposa de 5.250 hores lectives, distribuïdes en 35 setmanes, de les quals 4.725 són destinades al desenvolupament de les competències específiques de les àrees, i les 525 hores restants són destinades a l'esbarjo, que té la consideració d'activitat educativa.

Els centres, per tal de donar resposta al seu projecte educatiu, poden planificar i crear àmbits, agrupacions d'aquelles àrees que considerin oportunes per impartir-les de forma integrada i per afavorir el procés d'adquisició de coneixements, destreses i actituds, atenent de manera globalitzada als aprenentatges entre les àrees que formin aquests àmbits escollits.

Els centres disposen d'hores de gestió autònoma per al desenvolupament de projectes globalitzadors i contextualitzats de caràcter transversal, a partir orientacions artístiques, socials, científiques o d'altres, i que tinguin en compte les oportunitats educatives de l'entorn, o permetin completar un projecte que el centre ja desenvolupa com el projecte lingüístic o de tutoria i orientació. També es poden dedicar a la resolució d'aquelles problemàtiques curriculars que el centre tingui plantejades derivades del seu entorn o a l'aprofundiment de les diferents àrees. Aquells centres on no hi ha alumnat que cursi l'àrea de religió, poden optar per incorporar la dedicació horària d'aquesta àrea a les hores de gestió autònoma.

La distribució de les hores lectives curriculars per al desenvolupament de les competències específiques de les àrees és competència dels centres i ha de garantir la distribució mínima següent al llarg de l'etapa:

Àrees (competències específiques)	Total d'hores
Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural	485
Educació Artística	500
Educació en Valors Cívics i Ètics	35
Educació Física	385
Llengua Castellana i Literatura	525
Llengua Catalana i Literatura	525
Llengua Estrangera	420
Matemàtiques	695
Religió	210
Esbarjo	525
Hores de gestió autònoma	945
Total d'hores de l'etapa	5.250

La distribució horària de les llengües oficials en els centres educatius de l'Aran, en aplicació de la Llei 16/1990, del 13 de juliol, que reconeix l'aranès, variant de la llengua occitana i pròpia de l'Aran, com a llengua oficial del territori, així com el català i el castellà, és la següent:

Aranès i Literatura a l'Aran	350
Llengua Castellana i Literatura	350
Llengua Catalana i Literatura	350

Educació secundària obligatòria

Els articles 9 i 10 d'aquest Decret estableixen les matèries de l'etapa. La distribució per cursos i l'assignació horària mínima es concreta a les taules que hi ha a continuació.

Els centres, per tal de donar resposta al seu projecte educatiu, poden planificar i crear àmbits, agrupacions d'aquelles matèries que considerin oportunes per impartir-les de forma integrada i per afavorir el procés d'adquisició de coneixements, destreses i actituds, atenent de manera globalitzada als aprenentatges entre les matèries que formin aquests àmbits escollits.

Els centres poden establir agrupacions en àmbits a qualsevol curs de l'etapa. A més, disposen d'unes hores de gestió autònoma per desenvolupar el seu projecte educatiu pel que fa al desenvolupament dels projectes globalitzadors de caràcter transversal, a la resolució de problemàtiques curriculars derivades del seu entorn o a l'aprofundiment de les diferents matèries. Aquells centres on no hi ha alumnat que cursi la matèria de religió, poden optar per incorporar la dedicació horària d'aquesta matèria a les hores de gestió autònoma.

Matèries de 1r a 3r	Total d'hores 1r a 3r
Biologia i Geologia (2)	140
Ciències Socials: Geografia i Història (1)	280
Educació Física (1)	210
Educació Plàstica, Visual i Audiovisual (3)	140
Física i Química (2)	140
Llengua Castellana i Literatura (1)	245
Llengua Catalana i Literatura (1)	245
Llengua Estrangera (1)	280
Matemàtiques (1)	315
Música (3)	140
Optatives (5)	210
Religió (1)	105
Tecnologia i Digitalització (4)	175
Tutoria (1)	105
Hores de gestió autònoma	420
Total d'hores del cicle	3.150

La distribució horària de les llengües oficials en els centres educatius de l'Aran, en aplicació de la Llei 16/1990, del 13 de juliol, que reconeix l'aranès, variant de la llengua occitana i pròpia de l'Aran, com a llengua oficial del territori, així com el català i el castellà, és la següent:

Aranès i Literatura a l'Aran (1)	163
Llengua Castellana i Literatura (1)	163
Llengua Catalana i Literatura (1)	163

- (1) Els continguts d'aquestes matèries han d'estar presents a tots els cursos.
- (2) A cada curs s'ha d'oferir una d'aquestes dues matèries com a mínim.
- (3) A cada curs s'ha d'oferir una d'aquestes dues matèries com a mínim.
- (4) En almenys un dels tres cursos, tot l'alumnat ha de cursar la matèria Tecnologia i Digitalització.
- (5) Entre aquestes matèries optatives, els centres han d'oferir, com a mínim en un curs, Cultura Clàssica, Emprenedoria i Robòtica i Programació. La Segona Llengua Estrangera s'ha d'oferir a tots els cursos i se n'ha de garantir la continuïtat.

Matèries de 4t	Totals hores 4t
Ciències Socials: Geografia i Història	70
Educació en Valors Cívics i Ètics	35
Educació Física	70
Llengua Castellana i Literatura	105
Llengua Catalana i Literatura	105
Llengua Estrangera	105
Matemàtiques	140
Optativa 1	70
Optativa 2	70
Optativa 3	70
Religió	35
Tutoria	35
Hores de gestió autònoma	140
Total	1.050

La distribució horària de les llengües oficials en els centres educatius de l'Aran, en aplicació de la Llei 16/1990, del 13 de juliol, que reconeix l'aranès, variant de la llengua occitana i pròpia de l'Aran, com a llengua oficial del territori, així com el català i el castellà, és la següent:

Aranès i Literatura a l'Aran	70
Llengua Castellana i Literatura	70
Llengua Catalana i Literatura	70

Les matèries optatives són les que s'estableixen a l'article 9 d'aquest Decret.